

VİTRİN

Esnaf
ve Sanatkarın
Sesi

ISSN 1301 - 4706

22. AHİLİK HAFTASI

"HAK İLE SABIR DİLEYİP
BİZE GELEN BİZDENDİR,
AKIL ve AHLAK İLE ÇALIŞIP
BİZİ GEÇEN BİZDENDİR"

**KAHVECİLER "SİGARA YASAĞI"
MİTINGİ YAPTI**

11.11 Türkiye devam ediyor.

22. AHİLİK HAFTASI KUTLAMALARI

12-18 Ekim 2009 KIRŞEHİR

*Ahilik; bir
insanlık sanatıdır.*

Ahi Evran-ı Veli

12 EKİM 2009 - PAZARTESİ

- 10:00 Ahilik Haftası Açılış Töreni
Yer: İğ Bankası Önü Atatürk Anıtı
- Atatürk Anıtına Çelenk Sunulması
- Saygı duruşu ve İstiklal Marşı
- Haftanın Açılış Konuşması
- 10:30 Ahi Evran-ı Veli Türbesi Ziyareti
- 10:45 Ahi Çarşısının Ahilik Duası ile Açılışı
- 11:00 Temsili "Ahi Sokak" Açılışı
- 11:15 Uzun Çarşı Esnafını Ziyaret
- 12:00 "Esnaf El Sanatları Sergisi" Açılışı
Yer: Cacabey Meydanı
- 13:30 Ahi Pırlan İncamı
Yer: Cacabey Meydanı
- 14:30 Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları
Temsilcilerinin Valilik Makamı
ve Belediye Başkanlığına ziyareti
- 16:00 Çanaklara Yönelik Sağlık Taraması
Yer: Mesleki Eğitim Merkezi
- 19:30 Ankara Büyükşehir Belediyesi
Başkent Tiyatrosu Gösterisi
Yer: Kültür Merkezi Salonu

13 EKİM 2009 - SALI

- 11:00 Halk Oyuncuları Gösterisi
Yer: Cacabey Meydanı
- 14:00 "Ahilik-Esnaf ve Sanatkarlar" Paneli
Yer: Kültür Merkezi Salonu
- 19:00 Türk Sanat Müziği Konseri
Yer: Kültür Merkezi Salonu

14 EKİM 2009 - ÇARŞAMBA

- 11:00 Halk Oyuncuları Gösterisi
Yer: Cacabey Meydanı
- 13:30 Ahi Helvası Dağıtımı
Yer: İğ Bankası Önü
- 19:30 Esnaf Dayanışma Gecesi ve
Çankırı Yaren Ekibi Toplantısı
Gösterisi
Yer: Şehit-i Gül Salonu

15 EKİM 2009 - PERŞEMBE

- 11:00 Halk Oyuncuları Gösterisi
Yer: Cacabey Meydanı
- 13:30 Yöresel Yemekler Şenliği
Yer: İğ Bankası Önü
- 15:00 Bağlama Sanatçılarının Gösterisi
Yer: Cacabey Meydanı

16 EKİM 2009 - CUMA

- 10:00 Halk Oyuncuları Gösterisi
Yer: Cacabey Meydanı
- 12:00 Ahi Evran-ı Veli ve
Ebediyete İhtikâl Eden Esnafın
Ruhlarına Mevlid-i Şerif Okutulması
Yer: Ahi Evran Camii
- 13:30 Ahi Helvası Dağıtılması
Yer: Ahi Evran Camii Önü
- 14:00 Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
Bakanlık Hizmetlerinin Sunumu
Yer: Kültür Merkezi Salonu
- 18:30 Konya Tasarruf Müziki Toplantısı
ile Hacıbektaş Semah Ekibinin
Gösterisi
Yer: Ahi Meydanı

17 EKİM 2009 - CUMARTESİ

- 10:00 Kortej Yürüyüşü
Güzergâh: Özel İdare Kavşağı -
Ankara Caddesi - Ahi Meydanı
- 10:45 Ahilik Haftası Kapanma Töreni
Yer: Ahi Meydanı
- Ahi Evran Türbesini Ziyaret
- Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
- Mehter Takımı Gösterisi
- Protokol Konuşmaları
- Şed Kapatma Töreni
- Göl Töreni
- 13:30 Ahi Pırlan İncamı
Yer: Ahi Pazarı
- 17:00 Meryem Ertay Kaseseri
ve Hacı Bektaş Gösterisi
Yer: Akmerkez Parkı

ETİMLİK AKA SPONSORU
HALKBANK

KÜNYE

TÜRKİYE ESNAF VE
SANATKÂRLARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYIN ORGANI

İMTİYAZ SAHİBİ:
TESK OTEL
(Türkiye Esnaf ve Sanatkarları
Konfederasyonu) adına
Genel Başkan
Bendevi PALANDÖKEN

Genel Yayın Müdürü:
Selami Turgut GENÇ

Yazı İşleri Müdürü:
YALÇIN ÖZDEMİR

Editör:
Mehmet ŞENEL

Yönetim Merkezi:
TESK Tunus Cad. No: 4
Bakanlıklar - ANKARA
Tel: (0.312) 418 32 69 - 70 - 71 - 72
Faks: (0.312) 425 75 26

web: www.tesk.org.tr.
Email: basin@tesk.org.tr.

Genel Yayın Koordinatörlüğü:
Nuruosmaniye Cad. Atasaray
No: 203 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0.212) 514 07 66
Fax: (0.212) 514 07 66

Dergide yayınlanan yazıların
sorumluluğu yazarlarına aittir.

MERKEZ TEMSİLCİLERİ

Burhan AKSAK
Genel Başkan Vekili
Uğur BEKTAŞ
Genel Başkan Vekili
Naci SULKALAR
Genel Sekreter

YIL: 17 - 2009
SAYI: 194
ISSN 1301 - 4706

Baskı: TŞOF Plaka Matbaacılık Tic. A.Ş. ANKARA
Tel: (0.312) 267 08 97 • Fax: (0.312) 267 08 94

BAŞYAZI

VİTRİN'DEN

AYIN DOSYASI

Nihat ERGÜN
Sanayi ve Ticaret Bakanı
Ahilik Haftası
Kutlu Olsun

Bendevi Palandöken
TESK Genel Başkanı
Esnaf-Sanatkarların Kökeni
Ahilik

Yrd. Doç. Dr.
Ahmet GÜNDÜZ
Ahi Evran Üniversitesi
Ahilik Kültürünü
Araştırma Merkezi Müdürü
Ahi Teşkilatının
Tarihi Oluşumu

Emel KILIÇ
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Uzman Yardımcısı
Bacıyan-ı Rum: Türk
Kültür ve Ekonomi
Tarihinde Kadının Rolüne
Örnek Bir Teşkilat

Dr. Yusuf EKİNCİ
Ahî Birliklerinde
Eğitim Anlayışı

Can Polat Kımcak
Duran Demirbaş
Ahi Kültürünü Araştırma
ve Eğitim Vakfı

Yrd. Doç. Dr.
Haydar DURUKAN
Çanakkale Onsekiz
Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Öğretim Üyesi
Ekonomik Kriz Ortamında
Ahilik Teşkilatını Ararken

TESK Eğitim Müdürlüğü
Geçmişten günümüze
Esnaf ve sanatkar
teşkilatlanmaları

2 Mahmut Tahir DOĞAN 30
Teknik Öğretmen - Yazar
Türklerde
mesleki eğitim
Ahi örgütlenmesiyle
başlamıştır.

4 Mustafa KARAGÜLLÜ 34
Ahi Baba
Merkez Ahi Zaviyesinde
Ahi Baba'lık

8 KAHVECİLER MİTINGİ 38
Kahveciler Başbakan'dan
"sigara açılımı" istedi

10 SOSYAL GÜVENLİK 40
Harun Coşkunsel
Ahilik, Gediklik, Sanayi
Devrimi ve Sosyal Güvenlik

14 İL İL TÜRKİYE 42

16 NELER OLDU? 46

20 ZİYARET 48
Sanayi ve Ticaret Bakanı
Nihat Ergün, TESK'i
ziyaret etti.

24 ODALARDAN,
BİRLİKLERDEN,
FEDERASYONLARDAN 50

BASINDAN SEÇMELER 54

BASIN BÜLTENLERİ 60

TESK PROJE
KOORDİNASYON
BİRİMİ KURULDU 62

BULMACA 64

AHİLİĞİN ÖZÜ: KURAL KOYMAK VE UYGULAMAK

**“Her sabah besmeleyle açılır dükkanımız,
Abi Evran’dır dâbi pirimiz üstadımız.”**

Türk esnaf ve sanatkarının tarible bağını en güzel şekilde ifade eden, dünyada eşi benzeri olmayan bu güzel deyişle selamlamak istedim sizi.

Her zaman toplum hayatının en önemli aktörleri olan esnaf ve sanatkarlar, hem toplum hayatını hem de kendi çalışma, üretme ve rekabet düzenlerini bundan yüzyıllarca önce kurdukları Abilik Teşkilatı ile düzenlemişler ve biz 21. yüzyıl esnaf ve sanatkarlarına miras bırakmışlardır.

Abiliğin en önemli özelliği, “kurallar” koyabilmesi ve bu kurallarla çalışma hayatına yön verebilmesidir.

21. yüzyıl esnaf ve sanatkarları olarak bizim de istediğimiz aslında tam da budur: Piyasaları düzenleyecek, rekabeti sağlayacak, gelişmeyi hızlandıracak kurallar getirilmesi!

Evet, elbette esnaf ve sanatkarın desteğe, ucuz krediye ihtiyacı var, elbette vergi yükümüzün azaltılmasını istiyoruz, elbette sosyal güvenlik sisteminden (aktardığımız kaynak kadar) yararlanmayı hak ediyoruz... Ama bunların hepsinden önce, kurala, düzene ihtiyacımız var.

Yabancı tekellerin ve yerli ortaklarının yurdumuzun en ücra yerleşim birimlerine bile kondurdukları Alış Veriş Merkezleri, sermayesi küçük esnaf ve sanatkarı silip süpürüyor, piyasa dışına itiyor.

Neden?

Kuralsızlıktan.

Israrla “Büyük Mağazalar Kanunu” çıksın istiyoruz. Her yerde bu talebimizi dillendiriyoruz.

Büyük Mağazalar Kanunu eksik olabilir. Taleplerimizin tamamını karşılamayabilir. Anayasanın “esnaf ve sanatkarın korunması” maddesinin amir hükümlerinin yerine getirilmesini tam olarak sağlayamayabilir.

Ama, yine de kurallar getirecektir ve bu kurallar ile hem esnaf ve sanatkar hem de marketler, süpermarketler, grosmarketler faaliyet sınırlarını, yapabileceklerini ve yapamayacaklarını bileceklerdir.

Esnaf ve sanatkarın bu talebi, bize örnek olarak gösterilen ülkelerin hepsinde var. Bir AVM nereye açılır, nasıl açılır, hangi saatlerde açık kalır, çalışanlarının özlük hakları nedir... Hepsi kurallara bağlanmış. Böylece küçük sermayeli işletmeler büyük sermayenin baskısından kurtulabilmiş ve rekabetçi konumlarını koruyabilmişlerdir

Krizden çıkış yolu, esnaf ve sanatkarın ekonomi içindeki gücünü daha da arttırmaktan geçer. Rekabet koşulları sağlanmalı, tüketicinin güvenle tüketebileceği asgari bir gelir seviyesine ulaşması sağlanmalı ve mutlaka ama mutlaka perakende sektörünü düzenleyecek kurallar getirilmelidir.

Hepinizi sevgiyle kucaklıyor, selamlarımı sunuyorum.

Kırşehir'de Ahi Evran-ı Veli

Hakikatte geçer arifler yolu,
Turnalara mekan Seyfe'nin Gölü,
Yatıyor içinde bir koca ulu,
O'da Ahi Evran pirin Kırşehir..

Debbağlık yapıp nefsin öldüren,
Doğruluğu esnafa iyice öğreten,
Sanatçılara loca kurduran,
Gönül eri Ahi Evran sende Kırşehir.

Anadolu'yu sarınca Moğol akını,
Her beldeden örgütledi halkını,
Kula verdi mazlumun hakkını,
Allah dostu Ahi Evran sende Kırşehir.

Allah yoluna serini veren,
Anadolu illerini irşad eyleyen,
Gerçeği dürüstlüğü düstur edinen,
İlmin sırrı sende Kırşehir.

Ham deriyi kumaş gibi işleyen,
Bektaş-ı Veliyle her an görüşen,
Üniversitelerde akademisyenle konuşan,
Ahi Evran Üniversitesi sende Kırşehir.

Avrupa bu sistem ile çalışır,
Onun için teknolojiye üsttedir,
Bizde Ahilik ise MÜZEDEN'dir,
Yılda bir Ahilik olmaz Kırşehir.

İhvanî yazmakla seni bitiremez,
Özünde sevmeyen ilmin bilemez,
Nasip olmayana gelse de göremez,
Tüm milleti bağrına basar Kırşehir.

İHVANÎ*

* İbrahim ÖZDEMİR- Dalakçılı şair,
yazar, araştırmacı

E

kim Ayı içinde gerçekleştirilecek Ahilik Haftası kutlamaları nedeniyle kapak dosyamızı "Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik" konusuna ayırdık.

Esnaf ve sanatkar örgütlenmesinin 13. yüzyıla kadar inen tarihiyle Ahilik, Türk esnaf ve sanatkarının gerçekten gurur duymasını sağlayacak benzersiz örgütlenmesi ile günümüze de ışık tutuyor ve hala öğretici özünü koruyor.

Ahilik, kuru bir "meslek örgütü" olmaktan çok öte; felsefesiyle, hayat tarzıyla, kurallarıyla mesleki dayanışmayı en üst seviyeye çıkaran, toplumsal barışı tesis eden ve büyük bir imparatorluğun varlığını sürdürmesine çok önemli katkılar yapan olağanüstü bir kurum. Bu kurumu, farklı yönleriyle okurlarımıza tanıtmayı kendimize görev bildik.

19 Temmuz'da sigara yasağının genişletilmesiyle kamuya açık tüm kapalı alanlarda sigara içmek tamamen engellendi. Bu engellemeden başta kahvehaneler olmak üzere lokantalar, piknikler, içki içilen kapalı alanlar ve daha pek çok esnaf etkilendi. Yaz aylarında bahçelere çıkarılan masalarla müşteri kaybını bir nebze önleyebilen esnaf, önümüzdeki kış aylarında bu olanaktan da mahrum kalacağı için, gerçekten çetin bir kış geçireceğe benziyor. Bu bağlamda, Türkiye Kahveciler, Kırathaneçiler ve Büfeciler Federasyonu'nun Ankara'da düzenlediği ve TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken'in de konuşmacı olduğu mitingi sayfalarımızda okuyabilirsiniz.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün TESK'i ziyaret ederek Genel Başkan Bendevi Palandöken'le görüştü. Bakan Ergün, esnaf ve sanatkarın sorunları ve çözüm yolları hakkında bilgilendirildi. Konuyla ilgili haberimizi ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Dergimiz Vitrin'i daha da güzelleştirmek, daha etkili bir dergi haline getirebilmek için her zaman sizin görüşlerinize, eleştirilerinize ve katkılarınıza ihtiyaç duyuyoruz. Lütfen görüşlerinizi, eleştirilerinizi ve katkılarınızı aşağıda vereceğimiz e-posta adresine gönderin.

Tekrar görüşünceye kadar, hoşçakalın...

e-posta adresi: mehmetsenel@tesk.org.tr

Nihat ERGÜN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ahilik Haftası Kutlu Olsun

1 2-18 Ekim 2009 tarihlerinde kutlanacak olan 22. Ahilik Haftası ile ilgili tüm hazırlıklarımızı tamamladık. Bu yıl da bundan önceki yıllarda olduğu gibi Ahilik Kültürünün esnaf ve sanatkarlarımız ile milletimiz tarafından daha fazla anlaşılması için başta Kırşehir olmak üzere ülke genelinde kutlamalar planladık. Planladığımız bu kutlamaların en iyi şekilde yürütülmesini sağlayacağız.

Ahiliğin ne olduğu, hangi dinamikler üzerinde nasıl yükseldiği, toplumumuzdaki etkilerinin gerilemesinin hangi sebeplere dayandığı, günümüze katkılarının neler olduğu ve neler olabileceği hususlarının hatırlanılmasında yarar görüyorum.

Ahilik, kelimesinin, Arapça "kardeşim" anlamına gelen "Ahi" kelimesinden geldiğini ileri süren araştırmacılarımız olduğu gibi, Ahilik kelimesinin Türkçe kökenli "eli açık, cömert, yiğit" anlamlarına gelen "Akı" kelimesinden geldiğini savunan araştırmacılarımız da bulunmaktadır. Aslında, Ahilik anlam itibarıyla, hem "kardeşim" manasına gelen "Ahi" kelimesini, hem de "eli açık, cömert ve yiğit" anlamlarına gelen "Akı" kelimesini kapsayan bir sistemdir.

Ahi Evran tarafından 13. yüzyılda kurulan, ahlak ve sanatın uyumlu bileşimi olan, aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nun sosyo-ekonomik örgütlenmesinin temellerini oluşturan Ahilik kurumu, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sürecinde önemli görevler üstlenmiştir.

Bir taraftan toplumun inanç ve gelenekleri, diğer taraftan ise çalışma, ahlak ve bilginin erdemi doğrultusunda şekillenen Ahilik kurumu, Ahilerin sanat ya da meslekleri için gerekli olan maddelerin temininden işlenişine, satışına kadar her aşamayı ayrıntılı bir şekilde düzenlemeye tabi tutmuştur. Bu durum ticaret hayatında; üretici, meslek erbabı ve tüketici arasında ortaya çıkabilecek sürtüşmeleri ortadan kaldırmıştır. Standartlara uymayan, düşük kaliteli mal ve hizmet üreten esnafa çeşitli cezalar verilmiştir. Ahi örgütüne giren esnaf ve sanatkârlar, mesleki, dini ve ahlaki eğitimin yanı sıra askeri talim ve terbiyeye tabi tutulmuş, gerektiğinde ordu ile savaşa katılmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşunda ve yükseliş döneminde önemli görevler üstlenen bu sistem, imparatorluğun gerileme dönemiyle birlikte çözülme ve çöküş sürecine girmiştir. Bu çözülme ve çöküş ahiliğin sahip olduğu ilke ve özelliklerden değil, dünyadaki ve imparatorlukta gelişmelerin (keşifler, icadlar, ticaret ve ekonomik dengelerdeki değişimler vs.) yeteri kadar takip edilememesinden kaynaklanmıştır.

Ahiliğin daha iyi anlaşılabilmesi açısından Ahilerin ve Ahiliğin bazı ilke ve özelliklerini hatırlatmakta yarar vardır:

1) Ahiler kendi ticarî çıkarını başkanlarından üstün tutmaz ve mutluluğu halka hizmet edip yararlı olmakta ararlardı

2) Bu sistemde mesleğe, yamak olarak başlayan bir kişinin, ustalığa erişebilmek için çıraklık ve kalfalık sürelerini doldurmaları gerekiyordu. Bu yapıda, baba-evlat ilişkisine benzer bir ilişki söz konusuydu. Meslek erbabı bu basamakları geçerek olgunlaşmaktaydı. Bu suretle sanat, sağlam ahlaki ve mesleki temellere oturtulmaktaydı.

3) Ahiler birbirleriyle olan ilişkilerde olduğu gibi, tüketici ve üretici ile olan ilişkilerde de dürüstlüğü ve adaleti hakim kılmışlardı

4) İşe saygı, çalışkanlık ve yardımlaşmanın gerekli bir özellik olarak kabul edilmesi ve haksızlığın cezalandırılması Ahilik kurumunun temel ilkeleri arasında sayılmaktadır

5) Alnı ve eli açıklık, cömertlik ve yardımsever-

lik, ahilerin temel özellikleri arasındaydı

6) Dilin yalandan, gıybetten, iftiradan, gözün ayıp aramaktan korunması, elin harama uzatılması, kimsenin namusuna göz dikilmemesi ahiliğin gerektirdiği düsturlardandı.

O dönemde geçerli olan bu ilke ve özellikler her zaman ve her şartta geçerliliğini koruyacak bir niteliğe sahip olduğundan, Ahilik gücünü ve etkisini günümüze kadar sürdürmüştür.

Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarımız, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri ve Ziraat Bankasının temelleri ahilik sistemine dayanmaktadır. Ahilik kurumunun etkileri sadece bu kurum ve kuruluşlarla da sınırlı değildir. Ekonomik, sosyal ve siyasal hayatımızda, ahiliğin etkileri oldukça çoktur.

Bununla birlikte, Türk toplumunda sanayi devrimi öncesi geçerli olan ve önemli görevler yerine getiren ahilik kültürünün, sanayileşmiş ve bilgi çağına girmiş bir toplumun ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirilmesinin ve geliştirilip tamamlanmasının gerekliliği ortadadır. Ahilik Sistemi, bilgi çağına girmiş bulunan Türk toplumunun, bu sistemden en iyi şekilde istifade edebilmesi için önemle üzerinde durulması ve araştırılması gereken bir konudur.

Bu noktada, vatanına, milletine, ailesine, çevresine ve dünyaya yararlı bir nesil yetiştirebilmek için, "iyiyi, doğruyu, güzeli" benimsemiş olan ahilik sisteminden, günün şartları doğrultusunda en iyi şekilde faydalanılması bir gerekliliktir. Bu konuda Bakanlığımıza ve konuyla ilgili kişi ve kurumlara önemli görevler düştüğünün bilincindeyiz. Bakanlık olarak üzerimize düşen bu görevleri eksiksiz bir şekilde yerine getirme gayreti içerisinde olduğumuzun bilinmesini istiyorum. Aynı, şekilde esnaf ve sanatkarlarımızın üst kuruluşu olan TESK'in bu yöndeki gayretlerini takdirle izliyorum.

Bu çerçevede, Vitrin Dergisi aracılığı ile, 12-18 Ekim 2009 tarihlerinde kutlanacak olan 22. Ahilik Haftası'nın ülkemize, esnaf ve sanatkârlarımıza, bütün insanlığa barış, kardeşlik, sağlık, huzur, mutluluk ve bereket getirmesini diliyor, selam ve saygılarımı sunuyorum.

Bendeve Palandöken
TESK Genel Başkanı

Esnaf- Sanatkarların Kökeni Ahilik

Bu yıl 22. Ahilik Haftası kutlamaları 12-18 Ekim 2009 tarihleri arasında 81 ilimizde gerçekleştirilecektir. 1988 yılından bu yana her yıl düzenli olarak kutlanan Ahilik Haftası, geçen yıl yapılan yönetmelik değişikliği ile Kültür ve Turizm Bakanlığından Sanayi ve Ticaret Bakanlığının koordinesine geçmiştir. Söz konusu değişiklik ile hem hafta etkinlikleri tüm illerimize yaygınlaştırılmış, hem de Konfederasyonumuz ve teşkilat birimlerimizin Hafta kutlamalarına ilişkin sorumluluk ve görevleri arttırılmıştır.

TESK bu değişikliğe olumlu bakmış ve esnaf-sanatkarlar teşkilatının kökenini oluşturan Ahilik kültürünün bugüne uyarlanarak geliştirilmesini kendine görev addetmiştir. Toplumun orta direği kabul edilen esnaf-sanatkarların, aynı yüzyıllarca varlığını korumuş Ahilikte olduğu gibi, bugün de ülkemizin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişmesinde önemli rol oynaması, birlik ve bütünlüğümüzün harcı olması ancak Ahilik kültürünün korunması ve geliştirilmesi ile mümkün olmuştur.

Bilindiği gibi, 13. yüzyılda Kırşehir'de temelleri atılmış olan AHI'lik, Anadolu toprakları üzerinde Türklerin her alanda ortaya koyduğu, bugün bile önemli sayılabilecek uygarlık örneklerinin en güzellerindendir. AHI'lik, ilim sahasına yönelip, ilim yapmak, meslek hayatına yönelip sanat öğrenme ilkesi ile, insanların her yönde yetişmesini sağlayan bir "Mesleki Ahlak Mektebi" olarak önemli bir işlev yüklenmiş bir felsefedir.

AHİ'ler; üreticidir, çalışkandır. Gariplere yardımı esirgemeyen, zulme uğrayanları kurtarmaya gayret eden, iş ahlakı ve sosyal sorumluluk ilkelerinden ayrılmayanlardır. Esnaf ve sanatkar camiamızın nüvesi olan AHİ'lik, bundan sekiz yüzyıl önce başlamış olan ve toplumsal barış içeren AKIL-BİLİM-ÇALIŞMA ve AHLAK birlikteliğidir.

AHİ'ler ve teşkilatları, zengin ile fakir, üretici ile tüketici, emek ile sermaye, Devlet ile millet arasındaki dayanışmanın kurulmasında, huzurlu ve zengin bir toplum yaşantısı için daima toplumun temel taşları olmuştur. AHİ'lik öyle bir felsefedir ki, ilkeleri bu gün bile hala geçerliliğini korumaktadır.

Dünyadaki küreselleşme eğilimlerine paralel olarak, piyasa ekonomisi ve etkin bir rekabet ortamı içinde çağı yakalama sürecine giren ülkemizde, istikrarlı bir piyasa sisteminin oluşturularak ekonomik kalkınmanın hızlandırılması, endüstrileşmenin getireceği sorunlara karşı gerekli önlemlerin alınması en önemli konudur. Bizce alınması gereken önlemlerin en başında sosyo-ekonomik yapı ve organizasyonların geliştirilmesi gelmekte ve bu konu da öncelikle esnaf ve sanatkarlarımızı ilgilendirmektedir.

Bu sistemlerin geliştirilmesinde Ahilik felsefesinden yararlanmak mümkündür. Ancak, Ahilik orta çağın bir kalıntısı olarak incelenmemeli, bilimsel yönden analiz edilerek, Selçuklu ve Osmanlı Devletlerini sosyo-ekonomik yönden güçlü kılan bir düşünce sistemi olarak değerlendirilmelidir. Ülkemizin özlenilen kalkınmışlık seviyesine gelmesine temel teşkil edecek böyle bir sistem, öncelikle geleneklere bağlı, gelişme enerjisi bitmeyen ve dinamik esnaf-sanatkarlarımızı hedef almalıdır. Böylece esnaf ve sanatkarlarımızın ülkemiz sanayisine güçlü bir taban olması sağlanmalıdır.

Türkiye esnaf ve sanatkarları olarak amacımız Ahilik kültürünü, Ahilik ruhunu ve terbiyesini daima yaşatmak, çağdaş yorumlarla geleceğe taşımak olmalıdır. Bizim tarihimiz olan Ahilik kültürünün ve değerlerinin devamı bizleriz. Bu sebeple Ahiliğe herkesten çok sahip çıkıyoruz. Çıkmalıyız.

Türkiye esnaf ve sanatkarları olarak amacımız Ahilik kültürünü, Ahilik ruhunu ve terbiyesini daima yaşatmak, çağdaş yorumlarla geleceğe taşımak olmalıdır. Bizim tarihimiz olan Ahilik kültürünün ve değerlerinin devamı bizleriz.

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ
Ahi Evran Üniversitesi
Ahilik Kültürünü Araştırma
Merkezi Müdürü

Ahi Teşkilatının Tarihi Oluşumu

Kokeni
Ahilik

FAYDALANILAN KAYNAKLAR

- ANADOLU**, Cemalet: Türk İslam Medeniyetinde Ahilik Kültürü ve Fütüvvetnameler, Ankara, 1991.
AŞIKPAŞAOĞLU, Aşıkpaşaoğlu Tarihi (Yay. N. Ateş), MEB Yay. İstanbul, 1992.
Aziz Bin Erdeğir Estebadi: Bezm ü Rezm, (Çev. Münzel Öztürk) Ankara, 1990.
BAYRAM, Mikail: "Ahi Evren kimdir", TKAE Yay., Ankara, 1978.
BAYRAM, Mikail: "Anadolu Selçuklular Zamanında Ahi Teşkilatının Kuruluşu ve Gelişmesi", Ahilik ve Esmâ, İESB yay., İstanbul, 1996.
BAYRAM, Mikail: Ahi Evren ve Ahi Teşkilatının Kuruluşu, Damla Matbaacılık, Konya, 1991.
BAYRAM, Mikail: Fatma Bacı ve Bacıyan-ı Rum, Konya, 1994.
CAHEN, Claude: "İk Ahiler Hakkında", (Çev. Münzel Öztürk), Boleteni, 197, Ankara, 1986.
CUMBUR, Müjgan: "Anadolu Şehirlerinin Kuruluşunda Ahilerin Yeri", Türk Kültürü ve Ahilik, XOL Ahilik Bayramı Sempozyumu Bildirileri, Ahilik Araştırma Vakfı Yay., İstanbul, 1996.
ÇAĞATAY, Neşet: "Fütüvvet-Ahi Müessesinin Menşei Mesalesi", AÜİFD, MEB yay., İstanbul, 1952.
ÇAĞATAY, Neşet: Bir Türk Kurumu Olan Ahilik, Ankara, 1990.
ÇİFTÇİOĞLU, İsmail: Ankara Ahileri Devleti ve Dönemi, (Selçuk Üni. SBE, Ortaya ABD, yayınlanmamış Y.Lisans tezi)
DEMİR, Ahmet: Anadolu Selçuklular Döneminde Fütüvvet ve Ahilik, (Kırıkkale Üni. SBE Tarih ABD Ağustos, 1996, Basılmamış Y.Lisans tezi), Kırıkkale, 1996.
DOĞRU, Halime: XVI. Yüzyılda Sultanönü Sancağında Ahiler ve Ahi Zaviyeleri, Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yay., Ankara, 1991.
EKİNCİ, Yusuf: Ahilik, Ankara, 1991.
GÖLPINARLI, Abdülhak: "İslam ve Türk İlerinde Fütüvvet Teşkilatı ve Kaynakları", İÖİFM, C.XVII'den ayrı basım, İstanbul, 1960.
GÖLPINARLI, Abdülhak: "Burgaz ve Fütüvvet-Nameleri", İÖİFM, İstanbul, 1959.
GÜLLÜLÜ, Sabahattin: Ahi Birlikleri, Ötüken yay., İstanbul, 1992.
İBN-i BATTUTA, Seyyidnâme, (Çev. Münir Çevik), Üçüncü Neşriyat, İstanbul, 1963.
KOCATÜRK, Saadet: "Fütüvvet ve Ahilik", Türk Kültürü ve Ahilik XOL Ahilik Bayramı Sempozyumu Bildirileri, Ahilik Araştırma Vakfı Yay., İstanbul, 1996.
KÖPRÜLÜ, M.Fuad: Osmanlı Devletinin Kuruluşu, TTK, Ankara, 1991.
KÖPRÜLÜ, M.Fuad: Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, DİİB yay., Ankara, 1993.
TORUN, Ali: Türk Edebiyatında Türkçe Fütüvvetnameler, Ankara, 1996.

Ahi teşkilatının tarihi oluşumuna geçmeden önce fütüvvet teşkilatı, Ahi-Ahilik ve Ahi Evran hakkında bilgi vermemiz gerekmektedir.

Fütüvvet Arapça bir kelime olup, cömertlik, mürüvvet, yiğitlik, gözüpeklik anlamına gelen "feta" kelimesinden türemiştir. Burada feta (çoğul olarak fityan) herkesin yardımına koşan hak ve hukuka riayet eden, güzel huylu, feragat sahibi, bağışlayıcı olan, Allah yolunda nefisini hakir (küçük) tutan insan tipini ifade eder. Feta denilen insanlar önceleri tek tek, çeşitli yerlerde anılırken daha sonraları İslam dünyasında meydana gelen gelişmelere göre teşkilatlanmaya başlamışlardır.

Kur'an-ı Kerim'de de "feta" kelimesi birkaç defa geçmekte olup "isar" Türkçedeki diğergamlık (başkasını düşünen) sahibi kişi, üstün insan tipi olarak gösterilmektedir. Hatta İslam öncesi Arap toplumunda sulh ve sükunu korumayı, haksızlıkları önlemeyi gaye edinen Hıfzu'l-Füdu'l adıyla anılan bir teşkilatın mevcut olduğu bilinmektedir. Hatta Hz. Muhammed'inde peygamber olmadan önce bu teşkilata katıldığı, peygamber olduktan sonra da bu teşkilatın faaliyetlerini övdüğü rivayet edilmektedir.

Emeviler döneminde de (661-750) bu teşkilatın devam ettiği görülmekte, Halife Hişam (723-742) zamanında Irak'da fityan birliklerinin olduğu bilinmekte ise de bunlar herhangi bir iktisadi kuruluşa dönüşmemişlerdir.

Abbassiler devrinde ise ayyarların civan-merd yani fütüvvet ehli sayıldıkları H. III. yüzyıldan itibaren bu zümrenin

Horasan, Bağdat, Irak, Şam...gibi ülkelerde faaliyet gösterdikleri bilinmektedir. Reisü'l-fıtyan veya reisü'l-ayyaran denilen başkanlarının emri altında sosyal, siyasi ve askerî olaylarda aktif rol oynayan bu zümreler içinde Arap ve İranlılarla birlikte hiç şüphe yok ki Türkler de bulunmakta idi. Bu dönemde Türklerdeki millî kahramanlık ülküsü İslamî bir yapıya dönüşmeye başlamış ve Türk Alp-erenleri ile Akı'larda fütüvvet dairesine girmiş bulunuyorlardı. Özellikle Maverâünnehir bölgesinde Arap, İranlı ve Türklerden oluşan fütüvvet birlikleri iç içe bulunuyorlar ve birbirlerini kültür yönüyle etkiliyorlardı. Bu etkinin sonucu olarak İslam öncesi Türklerdeki Alp-lik ülküsü, Gazilik mefküresi adı altında daha aktif bir safhaya girmiştir.

Fütüvvet birliklerinin gelişmesi Abbasi halifesi en-Nasır Li-Dinillah zamanında (1180-1225) olmuş, halife fütüvveti kendi şahsında bir nevi yeniden kurmuştur. İmamiye mezhebinden olan halife Nasır Li-Dinillah, bir çok emirlere ve devlet ricaline fütüvve payesi tevcih etmiş, fütüvvet ehline kendi adına şalvar giydirilmesi, şedd kuşatılması, şerbet (tuzlu su) içilmesi ve ok atılması hakkında emirler göndermiştir.

Halife en-Nasır Li-Dinillah'ın fütüvvet birliklerini yeniden organize etmesi ve yeni bir temele oturtmasının bir takım sebepleri vardır. Bu sebepler H. IV. asra girildiğinde Abbasi halifeliğinin dinî ve siyasi iktidarı yitirmeye başlamış olmasıyla ilgilidir. Nasır Li-Dinillah Abbasi halifeliğini yeniden eski siyasi ve dinî nüfuz ve itibarlarını sağlama yolunda gayret göstermeye zorlamıştır. Halife Nasır, bu amaçlarını gerçekleştirmek için pek çok mutasavvıfı himayesine almış ve onlardan yararlanmıştır. Ünlü Şafii bilgini ve mutasavvıf Ebu Hafs Ömer es-Sühreverdi, Evhadüddin-i Kirmani, Ebu Cafer Muhammed el-Berzai gibi bir çok şeyhlerin onun hizmetinde diplomat olarak çalıştıkları görülmektedir. Fütüvvet birliklerinin Anadolu'da gelişip yayılması Türklerin yoğun olarak yaşadığı kuzey-batı İran'dan Anadolu'ya yapılan göçlerle mümkün olabileceği şeklindedir. Fakat bu konuda kesin olarak bilinen şey şudur ki bu hareketin Abbasi halifesi Nasır Li-Dinillah ile siyasi ve kültürel temasa geçilmesiyle Anadolu'da sultan I. Gıyaseddin Keyhusrev'in 2. saltanatı (1204-1211) döneminde başlamasıdır. I. Gıyaseddin Keyhusrev 2.defa tahta geçer geçmez hocası Malatyalı Şeyh Mecdüddin İshak'ı cülusunu Abbasi halifesine bildirmek üzere Bağdat'a göndermiştir. Mecdüddin İshak Anadolu'ya geri dönerken beraberinde Muhiyyüddin-i Arabi, Şeyh Evhadüddin-i Kirmani, Şeyh Nasirüddin Mahmut (Ahi Evran) gibi bir

çok ilim adamı ve şeyhleri de getirmiştir.

Ardından Anadolu Selçuklu sultanı I. İzzeddin Keykavus da (1211-1220) şeyh Mecdüddin İshak'ı bir çok hediyelerle birlikte Bağdat'a göndermiştir. Bu şahıs geri dönerken halife Nasır Li-Dinillah'ın gönderdiği fütüvvet icazetini, fütüvvet şalvarını ve pek çok hediye Konya'ya getirmiştir. I. İzzeddin Keykavus'tan sonra tahta geçen I. Alaeddin Keykubad'a (1220-1237) fütüvvet şalvarını giydirmek (üniforma) üzere aynı halife tarafından Bağdatlı şeyh Şihabüddin Ömer Sühreverdi'yi Anadolu'ya elçi olarak gönderdiğini görüyoruz.

Anadolu'daki fütüvvet teşkilatının büyük bir ihtimalle I. İzzeddin Keykavus'un bu teşkilata girmesinden sonra daha kuvvetlenmiş, devrin şartlarına ve Anadolu'nun manevi atmosferindeki fikrî cereyanlara uyarak biraz da tasavvufi bir renk almaya başlamıştır. Bir taraftan da o dönemdeki esnaf teşkilatı olan korporasyonlarla kaynaşarak onlardan kuvvet almış, hatta onları canlandırmış, diğer taraftan köylere kadar yayılarak Alpler teşkilatı ile de irtibata geçmiştir. Anadolu Selçuklu sultanlarının fütüvvet ülküsünü himaye etmeleri sonucu Anadolu'daki hemen bütün büyük şehirlerde fütüvvet şeyhleri ve bu şeyhlere tahsis edilen tekke ve zaviyeler bulunuyordu. İşte Anadolu Ahi teşkilatı, Anadolu Selçuklular zamanında meydana gelen bu siyasi, sosyal ve dinî-kültürel ortamda kurulmuştur.

Ahi Sözcüğü ve Ahilik

Ahi tabiri hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Bunlardan biri Arapça kardeş, kardeşim anlamına gelen "ahi" kelimesinden geldiği, diğeri ise "cömert, eli açık" anlamına gelen "akı" sözcüğünden geldiğidir. "Akı" sözcüğü Kaşgarlı Mahmud'un ünlü eseri Divan-ı Lügati't-Türk 'de ve Edip Ahmed'e ait Atabetü'l-Hakayık adlı eserlerde geçmektedir.

Ahi sözcüğü başlangıçta Türk insanı arasında Akı şeklinde kullanıldığı, sonradan Ahi şekline dönüştüğü kanaati en doğru olanıdır. İkisi de eş anlamlı kullanılmıştır. Türk insanı Ortaasya'dan batıya (Anadolu'ya) doğru göç ettikçe kullanmış olduğu kelimelerin içinde Arapça ve Farsça sözcüklerin arttığı tarihî bir gerçektir. Arapların feta, İranlıların civan-merd dedikleri yiğit, cömert insan tipine Türkler Akı, mesleğe de Akılık diyorlardı. Akıların birbirlerine kardeşçe muamelede bulunmalarından dolayı bu kelime zamanla yerini Arapça'nın Ahi kelimesine bırakmış olduğu görülmektedir. Ne var ki bu değişme ve dönüşmenin tarihî seyri takip edilememek-

tedir. Fakat Anadolu'da Ahiliğin meslek olarak ortaya çıkışıyla bu kelimenin kardeşim anlamında ve mesleğin adı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ahilik teşkilatı ile bağlantılı olan bir diğer kuruluş Bacıyan-ı Rum teşkilatıdır ki bu teşkilat bayanlara mahsus bir teşkilattır ve üyelerine Bacı (kız kardeş) denildiği için Bacıyan-ı Rum adı verilmiştir. Aynı şekilde Ahiyan-ı Rum teşkilatı kuruluşundan itibaren uzun bir süre yani Anadolu'da ticarî hakimiyeti tamamen ele geçinceye kadar bu teşkilat içerisine bekar Türk erkek çocukları alındığından dolayı "kardeş, kardeşim" anlamına gelen Ahiyan-ı Rum tabirinin kullanıldığını görüyoruz.

Terim olarak Ahilik, belli devrede esnaf ve sanatkârlar birliğini ifade eder. Nitekim İbn-i Battuta'ya göre de "Ahi" tabiri evlenmemiş, sanat ve meslek sahibi gençlerden seçilmiş, kendisine reislik payesi verilmiş önder bir kişiye atfedildiği ve bu kişinin yönetimindeki topluluğun temsil ettiği harekete de "fütüvvet" denildiği bilinmektedir.

Kurum olarak Ahilik, XIII. Yüzyılın ilk yarısından başlayarak XX. Yüzyıl başlarına kadar Anadolu şehir, kasaba ve hatta köylerindeki esnaf ve sanatkârlar kuruluşlarının eleman yetiştirme, işleyiş ve kontrollerini düzenleyen teşkilattır.

Anadolu'da Ahi Teşkilatının Kuruluşu ve Ahi Evran

Türk fütüvvet hareketi diyebileceğimiz Ahilik, dinî ve siyasî bakımdan Abbasi halifesi en-Nasır Li-Dinillah'ın kurduğu fütüvvet teşkilatına bağlı olarak kurulmuştur. Türk kültür ve zevkinin Ortaçağ İslam fütüvveti töre ve gelenekleriyle beslenmesi ve Anadolu Selçuklular zamanında Anadolu'daki sosyal, kültürel, sınıai, ticarî ve siyasî şartların etkisiyle teşekkül etmiş ve gelişmiştir.

Daha önce belirtildiği üzere I. Gıyaseddin Keyhusrev, hocası şeyh Mecdüddin İshak'ın Bağdat'tan dönüşünde beraberinde bir çok şeyhleri, ilim ve fikir adamlarını Anadolu'ya getirmesi ve sultan I. İzzeddin Keykavus, I. Alaeddin Keykubad gibi hükümdarların bunları korumaları ve desteklemeleri sayesinde Anadolu'da Ahilik kuruluş safhasını gerçekleştirmiştir. Ahi Evran Şeyh Nasiruddin Mahmud, onun hocası Evhadüddin-i Kirmani, Kirmani'nin halifesi Şeyh Zeynüddin Sadaka gibi ilim ve fikir adamları bu misyonu gerçekleştirmek üzere Anadolu'ya gelenler arasındadır.

Anadolu'da Ahiliğin vücut bulması, Anadolu Sel-

çuklular dönemindeki siyasî, kültürel, sınıai, ticarî ve sosyal şartlarla çok yakından alakalıdır. Zira fütüvvet hareketi, Anadolu'da büyük bir gelişme göstererek Ahilik adı altında esnaf ve sanatkârlar arası bir kuruluş haline dönüşmüştür.

Ahiliğin Anadolu'da süratle gelişmesini ve şekillenmesini sağlayan bir diğer neden ise Alplik ve Gazilik mefkuresidir. Türkler arasında İslam öncesinde Alplik, İslamiyetten sonra da Gazilik olarak telakki edilen bu düşünce Ahiler arasında da mevcuttu. Ahiler gerek Anadolu Selçuklular, gerek Osmanlılar zamanında teşkilat halinde birçok savaşlara iştirak edip, bu ruhu yaşatmışlardır ki örneğin; Osman Gazi'nin silah arkadaşları Aykut Alp, Konur Alp, Samsa Çavuş, Abdurrahman Gazi'dir. Bu isimlerini verdiğimiz tarihî şahsiyetler yukarıda yazdıklarımızı doğrular niteliktedir.

Doğudan batıya yapılan Türk göçleri Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamlaşmasında önemli bir safhayı teşkil eder. Anadolu'ya gelen bu kitlelerin yerleşik hayata geçmeleri ve geçimlerini sağlamak için birer iş ve meslek sahibi olmaları kolay olmamıştır. Ancak Ahi teşkilatının bu vazifeleri de kendilerine şiar edinmesi ve Türkmenlerin şehirlere yerleşip uyum sağlamalarda yardımcı olmaları ile bu meselede çözümlenmiştir. Ahiliğin kısa zamanda meslekî zümreleri içine alan bir kuruluş haline gelmesi, elbetteki felsefesinin özünü teşkil eden, sanat ve sanatkârları himaye etme düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle göçlerle Anadolu'ya gelen sanat erbabı kişileri korumak, onların sanatlarını icra etmelerine yardımcı olmak, Ahiler için gayet normaldi.

XIII. yüzyıl Anadolu'sunda Moğol akınlarının etkisiyle Anadolu'ya göç eden kalenderiler, rufailer gibi dinî zümrelerin adeta dilencilik veya asalaklıkla geçimlerini sürdürmelerine Ahiler karşı çıkmışlar ve el emeğiyle geçimle ülküsünü yaymaya çalışmışlardır.

Anadolu Ahi teşkilatının kurucusu Ahi Evran'dır. Debbağların piri olarak kabul edilmiştir. Kendisi aslen Azerbaycan'ın Hoy kasabası'ndandır. Anadolu Selçuklu sultanı I. Gıyaseddin Keyhusrev'in ikinci saltanatı sırasında birçok bilgin ve şeyhlerle Anadolu'ya gelmiştir. 1205 tarihinde Anadolu'ya geldikten sonra Kayseri'ye yerleşip debbağlıkla uğraşmış ve hocası Evhadüddin Kirmani ile birlikte ilk olarak Kayseri'de Ahilik teşkilatını kurmuştur. Hocası Evhadüddin'in kızı Fatma hanımla evlenerek, eşi vasıtasıyla gene burada Bacıyan-ı Rum (Anadolu Bacıları) Teşkilatını kurmuştur.

Hacı Bektaşî Veli Velayetnamesi'ne göre, Ahi Evran, sultan I. Alaeddin Keykubad'ın çağdaşıdır. Bu sultan döneminde Konya'ya yerleşerek Hanikah-ı Ziya ve Hanikah-ı Lala medreselerinde dersler vermiştir ki burada ilim sahibi bir kişi olarak şöhret bulmuştur. Belli bir müddet sonra Konya'dan Denizli'ye giden Ahi Evran burada bahçıvanlıkla uğraştığı dönemde sultan II. İzzeddin Keykavus'un Sadrettin Konevi'yi Denizliye göndererek Ahi Evran'ın Konya'ya gelmesini sağlamıştır. Denizli'den Konya'ya geldikten sonra Mevlana'nın hocası Şems-i Tebrizi'nin öldürülmesinde rol oynayan Ahi Evran ve Mevlana'nın oğlu Alaeddin Çelebi bu olaydan sonra Kırşehir'e gelip yerleşmişlerdir. Kırşehir'de Debbağlık mesleğini devam ettiren Ahi Evran ömrünün son yıllarını burada geçirmiş ve 1261'de meydana gelen Türkmen isyanında dahil olduğundan dolayı isyan bastırılırken Mevlana'nın oğlu Alaeddin Çelebi ile birlikte, Caca Bey'in başında bulunduğu askerler tarafından öldürülmüşlerdir.

Anadolu'da Ahiliği ortaya çıkaran sebeplere baktığımızda araştırmacılar çıkış nedenini sosyo-ekonomik sebeplere bağlarlar. Fakat Ahiliğin eğitim, siyasi ve askerî yönü de bulunmaktadır ki bunların her biri ayrı ayrı araştırma konusudur.

Anadolu'ya yapılan göçle gelen Türk topluluklarının pek çoğu atlı-göçebe olup sürü sahibi idiler. Bu ilk göçte anayurdun büyük ve medeni şehirlerinin esnaf ve sanatkârları Türkistan'da kalmışlardı. Ancak Cengiz Han Moğol imparatorluğunu kurduktan sonra, Moğol ordularının batıya doğru bu ilerleyişi esnasında katliama uğramamak için Türk insanı ikinci büyük göç dalgasını başlatmıştır. Birinci göçte gelenler sadece konar-göçer (göçebe) oldukları halde ikinci göçle gelenler yerleşik hayata geçmiş olan Türkler gelmiştir.

İşte bu yeni ve eskiden gelenler hem yerli Bizans halkına hem de kendilerini Anadolu'ya kadar kovalayan Moğollara karşı teşkilatlanmak zorunda idiler. Anadolu'ya gelen çok sayıda esnaf ve sanatkâra kolayca iş bulmak, yerli Bizans sanatkârları ile rekabet edebilmek, tutunabilmek için yaptıkları malların kalitesini korumak, üretimi ihtiyaca göre ayarlamak, sanatkârlarda sanat ahlakını yerleştirmek, Türk halkını ekonomik yönden bağımsız hale getirmek, ihtiyaç sahibi olanlara yardım etmek, ülkeye karşı yapılacak yabancı saldırılarda devletin silahlı kuvvetleri yanında savaşmak, sanatta, dilde, edebiyatta, müzikte, gelenek ve göreneklerde millî heyecanı ayakta tutmak gerekiyordu. İşte bu mec-

buriyet dinî-ahlakî kuralları fütüvvetnamelerde mevcut olan Selçuklular döneminde etkili bir rolü olan Ahilik teşkilatı ve Ahiler, Osmanlı Devletinin kuruluşunda da önemli roller oynamışlardır.

Osman Gazi'nin babası Ertuğrul Gazi'nin gaza yoldaşlarından Gazi Abdurrahman, Akça Koca, Konur Alp, Turgut Alp, Hasan Alp, Saltuk Alp, Aykut Alp, Aktimur, Kara Mürsel, Samsa Çavuş ve şeyh Mahmut ahi teşkilatına mensup kişilerdir. Osman Gazi'nin kayınpederi Şeyh Edebali Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde ahi büyüklerinden biri olduğu gibi kardeşi Şemseddin, yeğenleri Hasan ve Mahmut'da birer ahi idiler. Ahiler ordu ile de yakınlık kurarak Osmanlı devlet düzeni ile bu devlette ilk düzenli ordu teşkilatının esaslarını vezir hacı Kemaleddin oğlu Alaeddin ile zamanın filozofu ve şeyh Edebali'nin akrabası olan Çandarlı Kara Halil tespit edip uygulamışlardır ki bunlarda ahi idiler. İlk piyade askerlerinin kıyafeti ahi esnafının kıyafetinden, yeniçeri askerinin başlıkları da Ahi başlıklarından alınmıştır. Osmanlı sultanlarından I. Murad'ın Ahi olduğu bilinmektedir. Osmanlı Devleti imparatorluk yolunda Ahilerin nüfuzundan olağanüstü bir şekilde istifade edip Anadolu'da kuvvetli bir merkezîyet kurduktan sonra yavaş yavaş fütüvvet ehlinin yani ahilerin devlet içindeki nüfuzu azalmaya başlamıştır. XV. Yüzyıla kadar Osmanlı idarî teşkilatı Selçuklu ve İlhanlıların devlet ve ananelerine göre tesis edildiğinden fütüvvet teşkilatı bu asra kadar tesir ve nüfuzunu gösterebilmiştir. Bu asırdan sonra yönetimde Türk unsur devşirmeler lehine azalmaya başlamıştır.

Osmanlı dönemi kaynaklarında örneğin; Aşıkpaşazade tarihinde, Gelibolulu Ali'nin Kühü'l-Ahbar, Müneccimbaşı Ahmed'in Camiü'd-Düvel ve Şakayık-ı Numaniye adlı eserlerde özellikle Osman Gazi, Orhan Gazi, I. Murad, Yıldırım Bayezid, Çelebi Mehmet, II. Murad ve Fatih dönemlerinin alimleri ve devlet adamları arasında bir çok Ahi olduğu yazılıdır.

Anadolu Selçuklu ve Osmanlılarda olduğu gibi Anadolu beyliklerinin bazılarında da ahilerin saygı ve sevgi gördüklerini, kendilerine önem verildiğini, devlet yönetiminde ve askerî komutanlıklarda görev aldıkları görülmektedir. Karamanoğullarında olduğu gibi, Sivas hakimi Kadı Burhaneddin ile de yakın ilgileri bulunmaktadır. Örneğin; Kadı Burhaneddin, Ahi İsa, Ahi Nevruz, Ahi Alişah, Ahi Muhammed, Ahi Nasirüddin ile daha hükümdar olmadan önce bağlantı kurduğu Bezm ü Rezm adlı eserde bahsedilmektedir.

Emel KILIÇKültür ve Turizm Bakanlığı
Uzman Yardımcısı

Bacıyân-ı Rum:

Türk Kültür ve Ekonomi Tarihinde Kadının Rolüne Örnek Bir Teşkilat

Türk tarihine bakıldığında kadınların her dönemde sosyal ve siyasi hayatın önemli bir parçası oldukları görülür. Türk tarihi boyunca kadınlar arasında devlet siyasetine yön verenler, devlet reisliği yapanlar ve naip olarak devleti idare edenler vardır. Danışmendnâme, Dede Korkut ve Menakıbnâme gibi tarihi kaynaklar, Anadolu'da kadınların çok önemli siyasi, askeri ve sosyal faaliyetlerde bulunduğu dair örneklerle doludur. Osmanlı kronikleri devletin kuruluş yıllarında Türkmen kadınların da uç teşkilatlarında faaliyet gösterdiklerini belirtirler¹.

Ahilik, XIII. yüzyılın ilkyansından XIX.yüzyılın ikinci yarısına kadar Anadolu'da, Balkanlarda ve Kırım'da yaşamış olan Türk halkının sanat ve meslek alanında yetişmelerini, ahlâki yönden gelişmelerini sağlayan bir teşkilatın adıdır². Bilime, sanata ve ahlâka son derece önem verilen Ahilikte, kadının da sosyal ve ekonomik hayatta önemli bir yeri vardı. Kadınların teşkilatlanıp gelişmesi için Ahi Evran'ın eşi Fatma Bacı, dünyanın ilk kadın teşkilatı olan Bacıyan-ı Rum teşkilatını yani Anadolu Kadınlar Birliği'ni kurmuştur. Bacılar Teşkilatı, toplum içinde boşluğu ve eksikliği duyulan bir konuda, kadınların organizasyonunun sağlanması amacıyla ortaya çıkmış bir örgüttür. Çalışan kadınlar gerek mesleki ve teknik konularda, gerekse ahlâki konularda çağın gerektirdiği eğitim ihtiyacını Bacıyan-ı Rum teşkilatında karşıyorlardı.

Birçok batılı araştırmacı, tarihin o döneminde Anadolu'daki kadınların bir araya gelerek bugünkü anlamda bir sivil toplum örgütü kurmalarını hayretle karşılamışlardır. Fuad Köprülü ise Aşıkpaşazade'nin³ Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda rolleri olan dört gruptan söz ederken Bacıyan-ı Rum şeklinde adlandırdığı bu teşkilatın varlığını Bektaşî rivayetleri ve başka kaynaklar ile teyit ederek ileri sürmüştür⁴. Bacıyan-ı Rum hakkında en detaylı tetkik eserleri hazırlayan tarihçi Mikâil Bayram, Vilayetname'de adı geçen Fatma Bacı'nın Anadolu Bacılar Teşkilatı'nın bilinen ilk lideri olduğunu ve Bacılar'ın Ahiler'in kadınlar kolunu oluşturduğunu belirtmektedir⁵.

Ahiliğin çok çeşitli fonksiyonları olan bir Teşkilat olduğu bugün artık bilinmektedir. Bacılar'ın da Ahiler gibi aynı fonksiyonları

YARARLANILAN ESERLER:

Aşıkpaşa-zade Tarihi, N. Atsız Neşri, İstanbul 1970. Barkan Ömer Lütfi, "İstila Devrinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeleri" Vakıflar Dergisi, S.8, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayını, 1942. Bayram Mikail, Ahi Evren ve Ahi Teşkilatının Kuruluşu, Konya 1991. Bayram Mikail, "Bacıyan-ı Rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", Türkler, C.6, Ank. 2002, s: 365-379. Çağatay Neşet, Bir Türk Kurumu Olan Ahilik, TTK, 1989. İbn Battuta Seyahatnamesi, çev: A. S. Aykut, Ank. 2004. Köprülü M. Fuad, Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu, İst. 1988.

kadınlar arasında icra eden bir kuruluş olduğu anlaşılmaktadır. XIII. Yüzyıl Selçuklu Anadolu'sunun içinde bulunduğu buhranlı yıllar göz önüne alınırsa bu kuruluşun önemi daha da iyi anlaşılır.

Ahilik'te olduğu gibi Anadolu Bacıları da sanatlarını gelenek halinde sürdürmüşler; bu geleneği kendi aralarında bir şiar olarak devam ettirmişlerdir. Bütün bu faaliyetler, bir sanat ve meslek dalı olarak Anadolu Bacıları arasında inkişaf etmiştir. Anadolu Bacıları iskân faaliyetlerinde de bulunarak bu amaçla, Ahiler gibi çeşitli zaviyeler açmışlar, iskân faaliyetlerinde yer almışlardır⁶. XIII. Asırda Bâciyân-ı Rûm mensuplarına ait bu zaviyelerin vakfiye kayıtları, Anadolu Bacıları'nın ne kadar önemli olduğunu gösterir.

Tarihî kaynaklardan⁷ öğrendiğimize göre Anadolu Ahilerinin örgütlü bir güç haline gelmelerini, Horasan Erenlerinden Hacı Bektaş Veli ve Ahi Evran Veli sağlamıştır. Ahi Evran'ın kansı Fatma Bacı Kadın Ana olarak tanınmış ve dünyanın ilk kadın örgütü olan Baciyan-ı Rum teşkilatını kurmuştur. XIII. Yüzyılda Ankara ve Kırşehir'de toplanan Ahiler kısa sürede Selçuklu şehirlerine yayılmışlardır.

Anadolu kadınları birliği Ahiler'in kadınlar kolu olarak yetim, kimsesiz genç kızları himayesine almış, onların eğitimleri, evlenip baskılanmaları gibi birtakım sosyal hizmetlerde bulunmuşlar, maddî sıkıntıda olanlara yardım etmişlerdir. Ahi zaviyesinde gelen konuklara yemek hazırlamada, savaş zamanlarında ordunun ihtiyacı olan elbise ve savaş malzemelerinin bakımında ve onanımında yardımcı olmuşlardır. Ahiler Anadolu'nun çeşitli yerlerinde kurdukları zaviyeler sayesinde halkı sosyal kültürel ve dini konularda yönlendirici rol üstlenmişlerdir. Bu zaviyelerin kurucuları arasında Bacı Ana, Sağrı Hatun, Savma Hatun gibi kadın adlarına rastlanılmaktadır.

Türk Ekonomik Hayatı Açısından Anadolu Bacıları:

Ahilik tarihimize, siyasi, iktisadi ve toplumsal yönleri ile önem taşımaktadır. Ahilik teşkilatlarının tümü gibi Anadolu Bacıları da ekonomik etkinliklerde bulunmuş; özellikle el sanatlarında önemli bir gelişme kaydetmişlerdir. Anadolu kadınları teşkilatı sosyal yardımlar yanında ekonomiye önemli katkı sağlayan çeşitli el sanatlarında da uğraşı vermişlerdir. Çadircılık, keçecilik, boyacılık, halı ve kilimcilik, nakışçılık, örgücülük, kilim dokumacılık ve örgücük, oya ve dantel işlemeciliği, nakışçılık, çeşitli kumaşların yapım ve işlemeciliği, giysi yapımı kadınların meşgul oldukları zanaatlar arasında sayılabilir.

Tarih boyunca ekonomimizin önemli kentlerinden biri olan Kayseri'de Ahiler tarafından kurulan sanayi sitesinde hanımlara mahsus çalışma yerleri bulunuyordu. Baciyan-ı Rum teşkilatına mensup hanımlar bu sanayi sitesinde el sanatlarını ve mesleklerini icra ediyorlardı. Bu sanayi sitesinde kadınlar daha çok çadircılık, keçecilik, nakışçılık, örgücülük, kilim ve halı dokumacılığı, ipek ve pamuk ipliği üretimini gerçekleştirmişlerdir. Anadolu Bacıları'nın ekonomik hayattaki faaliyet alanları dokumacılık ve el sanatlarındaki çalışmalarıdır. Çadircılık, keçecilik, boyacılık, halı ve kilimcilik, örgücülük,

nakışçılık ve çeşitli kumaşların imal edilmesi ve bunlardan giysi yapılması gibi sanat kolları Türk kadınlarının meşgul oldukları iş alanları olmuş; yüzyıllarca bu el sanatları geleneği nesilden nesle nakledilmiştir.

Ahilik'te olduğu gibi Bacılar da sanatlarını gelenek halinde sürdürmüşlerdir. Çeşitli kumaşların imal edilmesi ve bunlardan giysi yapımı Bâciyân-ı Rûm kadınlarının meşgul oldukları sanat alanlarındandır. Osmanlı döneminde Yeniçerilerin kullandıkları ak börklerin ve askerî giysilerinin de Anadolu Bacılarının atölyelerinde imal edildikleri bilinmektedir. Üretilen halı ve kumaşlar başta İstanbul olmak üzere diğer illere ihraç edilmiştir.

Moğollar 1243 yılında, Kayseri'yi kuşattıkları sırada Bâciyân-ı Rûm örgütüne mensup kadınların şehrin savunmasında fiilen ve teşkilat olarak savaştıkları; Kayseri, Konya, Kırşehir, Ankara ve Lârende gibi büyük yerleşim merkezlerinde Moğol işgaline karşı direniş gerçekleştirdikleri bilinmektedir. Baciyan-ı Rum teşkilatı mensupları bu direnişleri sebebiyle bütün Anadolu'da yoğun bir takibata ve katliama maruz kalmışlar, işyerleri ve malları ellerinden alınmıştır. Bu durum, Ahiler gibi Bacıların da uc bölgelere veya Moğol zulmünün ulaşamayacağı ücra köşelere göçmelerine yol açmıştır. Uc bölgelere göç eden kadınlar teşkilatı, eski sanatlarını buralara nakletmiş; özellikle Germiyanogulları Beyliği'nde halı, kumaş, tülben bez imal etmişlerdir. Bu siyasî gelişmeler, Ahi ve Bacı teşkilatlarının köylere kaymasına, varlıklarını köylerde sürdürmesine yol açmıştır. Bugün Konya yakınlarında üretilen Başara halılarının kökeninde de bacıların görmekteyiz. Konya'nın kuzeyinde Ulumuhsine ve Kiçimuhsine köylerinin adlarının Moğol zulmünden kaçıp bu bölgeye sığınan Bâciyân-ı Rûm teşkilatına mensup iki bacının ismine izafeten kurulduğu rivayet edilmektedir.

Baciyan-ı Rum Teşkilatı, kültürümüzde kadın erkek eşitliğine de güzel bir örnek teşkil etmektedir. Baciyan-ı Rum Teşkilatına mensup hanımlar tarihin bilinen ilk kadın girişimcileri olarak nitelendirilmektedir. Anadolu'da kadınların Baciyan-ı Rum gibi sosyal ve ekonomik bir örgütlenme geliştirebildikleri bir dönemde batıda kadınların yaşadıkları sorunları düşünmek, Baciyan-ı Rum teşkilatının önemini daha net gösterebilecektir. Türk sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında önemli bir yer tutan Baciyan-ı Rum Teşkilatı hakkındaki bu kısa bilgiyi günümüz ekonomik hayatında da kadının yerinin daha ileri noktalarda olması gerektiği inancı ve dileği ile sonlandırmak isterim.

1. İbn Battuta Rihle adıyla da bilinen eserinde Anadolu'daki Türkmen kadınların faaliyetleri hakkında detaylı bilgilere yer vermiştir.
2. Ahilik hakkında daha detaylı bilgi için bakınız: Neşet Çağatay, Bir Türk Kurumu Olan Ahilik, Mikail Bayram, Ahi Evren ve Ahi Teşkilatının Kuruluşu, Konya 1991.
3. Tarihî Baciyan-ı Rum'dan ilk söz eden ilk kaynak Aşıkpaşazade'dir.
4. Fuad Köprülü, Osmanlı İmparatorluğunun Kuruluşu, s: 159-161.
5. Mikail Bayram, "Baciyan-ı Rum (Anadolu Bacıları) ve Fatma Bacı", Türkler, Yeni Türkiye Yayınları, C:6, Ankara 2002.
6. Ömer Lütfi Barkan, "İstila Devrinin Kolonizatör Türk Devletleri ve Zaviyeler" isimli makalesinde bu konuya da yer vermiştir.
7. Anadolu Bacıları'ndan söz eden tarihî kaynak İbn-i Bibi, Nigdeli Kadı Ahmed, Akasariyî, Ebu'l Feris gibi döneme tanıklık eden kişiler tarafından kaleme alınmıştır. Ahi Evran'ın eserleri ise Anadolu Bacıları teşkilatına ilişkin en önemli kaynaklarımız olmaktadır. Mevlana oğlu sultan Velid, Etâkî gibi Mevlevî yazarları ise kendi öğretilerine ters buldukları için bazı noktalarda yanlış tarih anlatımlarına girişmişlerdir. Bildiğimiz üzere Mevlevî yazarları Türkmenlere ve Türkmen oluşumu Ahiler'e karşı bir siyaset izlemişlerdir. Ahi Evran'dan Anadolu Bacıları Teşkilatının kuruluş amacı ve amaçlarının yanı sıra siyasi otorite ile ilişkilerini de öğreniriz. İbn Battuta da eserinde sık sık Anadolu kadınlarından söz eder.

Dr. Yusuf EKİNCİ

Ahî Birliklerinde Eğitim Anlayışı

Ahî birlikleri, Türk-İslâm medeniyeti fikri çerçevesinde oluşmuş ve yüzyıllarca başarılı hizmetler vermiş bize has bir kuruluştur. Önemli ayrıntıları ortaya çıkarma zahmetine katlanmayıp şekli benzerliklere dayanarak hüküm çıkarmaya kalkanlar, bu güzide kuruluşu Batı'daki loncaların taklidi sanmışlardır. Rahmetli Fuad Köprülü bu yanlışla dikkat çekmiş, Batı'daki loncalar ile Ahî birlikleri arasındaki önemli farklılıkları ortaya koymuştur. Ahî birlikleri ile Batı'daki loncalar arasındaki fark, başlı başına bir çalışma konusudur. Burada, sözü edilen farklardan ziyade, Ahîlik yaklaşımıyla oluşacak bir mesleki eğitim sisteminin bazı temel unsurları üzerinde durulacaktır.

Osmanlı Devletinin kuruluşunda önemli rol oynayan Ahî birlikleri, Müslüman-Türk toplumunun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi hayatında da büyük etkisi bulunan kurumlardan biri olarak yüzyıllarca varlığını devam ettirmiştir. "Ahî" kelimesi Arapçada "kardeş" anlamına gelmektedir. Ayrıca, Divânu Lûgati't-Türk'te "Ahî" kelimesinin eli açık, cömert anlamına gelen "akı" kelimesinden türetildiği kaydedilmektedir. Ahî birliklerinin nerede ve ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemekle beraber, bazı tarihî olaylar bu teşkilâtın kuruluşu hakkında fikir vermektedir. Bu bilgiler, Ahî birliklerinin XIII. yüzyılın ilk yarısın-

da güçlü bir teşkilat olduğunu ortaya koymaktadır.

Genelde sanılanın aksine, Ahî birlikleri bir esnaf teşkilatı değil, esnafın sahip çıktığı bir teşkilattır. Bizans loncaları yalnız tüccar ve sanatkârları üye olarak kabul ederdi. Ahî birlikleri ise Ahîlik prensibini kabul eden ve işi olan herkese açıktı. Sendikaların işi olanları üye kaydetmesi ile Ahî birliklerinin işi olanları üye kabul etmesi arasındaki benzerlik dikkat çekicidir. Bu teşkilata en çok esnaf ve sanatkârlar sahip çıktığı için zamanla esnaf denilince Ahîlik, Ahîlik denilince de esnaf akla gelmeye başlamıştır.

Bizans loncalarına üye olanların uyacakları kaideler siyasi otorite tarafından belirlenirdi. Ahî birliklerinde ise bu kaideleri, geliştirilen Ahîlik ilkeleri çerçevesinde teşkilat yöneticileri belirlerdi.

Ahî birliklerinin amaçlarına ve kısaca açıklanan prensiplere uygun olarak kurup geliştirdikleri eğitim sisteminin karakteristik özellikleri şöyle sıralanabilir:

İnsan bir bütün olarak ele alınmış, ona sadece mesleki bilgi değil; aynı zamanda dinî, içtimai ve ahlaki bilgiler de verilmiştir.

İş başında yapılan eğitimin, iş dışında yapılan eğitimle bütünleşmesi sağlanmıştır.

Eğitim belirli bir noktada tamamlanan değil, hayat boyu devam eden bir faaliyet olarak ele alınmıştır.

Köylere kadar varan yaygın bir teşkilat kurulmuştur.

- Sistem, Ahîlik ilkelerini kabul eden herkese açık tutulmuştur.

Derslerin yetkililerce verilmesi prensibi benimsenmiştir.

Eğitimden herkesin ücretsiz olarak faydalanması sağlanmıştır.

İslam inancına uygun olarak insanların dünya ve ahiret saadeti (iki cihan mutluluğu) esas alınmıştır.

20. yüzyıl, eğitimciler arasında çok ciddi gö-

rüş ayrıntılarına sahne olmuştur. Anlaşıyor ki eğitim konusundaki tartışmalar 21. yüzyılda da devam edecektir. Başlatılan tartışmalar, bugün hâlâ gelişmekte olan birçok ülkenin gündemindedir. Ancak, son yıllarda, eğitimdeki genel eğilimler Ahîliğin yüzyıllar ötesine ışık tutan bir düşünce olduğunu ortaya koymuştur. Bu eğilimleri kısaca şöyle özetlemek mümkündür.

1. Hayat Boyu Eğitim Anlayışı

Dünyada 1960'lı yıllarda "hayat boyu eğitim" bir kavram olarak gelişmeye başlamış ve bu eğitim anlayışı epeyce taraftar bulmuştur. Hayat boyu eğitim anlayışında; her seviyedeki sosyal kurumlar eğitim vermek üzere teşkilatlanacaklar; ekonomik kuruluşlar, üretimi arttırmaya önem verdikleri kadar, diğer konulardaki öğrenme faaliyetlerine de önem verecekler; böylece sürekli öğrenen bir "bilgi toplumu" meydana gelecektir. Sadece ekonomik sebeplerle dahi, böyle bir öğretim anlayışının ne kadar gerekli olduğu bugün çok iyi anlaşılmıştır. Çünkü bir insanın sadece gençlik çağında öğrendiği bilgi ve becerilerle mesleğini hayatının sonuna kadar devam ettirmesi mümkün değildir. Teknoloji o kadar hızlı değişiyor ki; bazı meslek alanlarında, bir yıl önceki bilgi yetersiz hale gelebiliyor. Bu hıza uyabilmek için, ülkelerin öğrenme faaliyetlerini hayatları boyunca devam ettirmeleri gerekiyor.

Hızla değişen dünyamızda, bilgilerin önceki yüzyıllara göre daha da artması ve gelişmesi, insan ruhunun daha yararlı ve güçlü hale getirilmesi çabalarını geliştirmiştir. Bunun sonucunda, eğitimin gücüne inanan ülkeler vatandaşları için eğitimi temel bir hak olarak görmüşler ve kabul etmişlerdir.

İşte Ahîlik, eğitimi hayat boyu devam eden bir faaliyet olarak kabul etmek suretiyle, yüzyıllar ötesine ışık tutmuştur. Ahî zaviyelerinde kırk yaşın üstündeki insanlara da okuma yazma öğretilmiştir. Hatta bunlar arasında divan tarzında şiir yazacak kadar olgunluğa ulaşanlar dahi vardır. Ahî birlikleri üyelerini öğrenci veya eğitici olarak, sürekli bir eğitim

ortamında tutuyordu. Öğretecek bir şeyleri bulunan herkesten eğitici olarak faydalanmak ve her fırsatta eğitim yaptırmak, bu teşkilâtın önemli bir özelliğidir. Eğitim sadece kişiyi geliştiren bir faaliyet olarak değil, aynı zamanda onu iş yerine, büyüklerine ve topluma saygı duyup gönülden bağlanmasını sağlayan bir araç olarak da görülmekteydi.

2. Mesleki ve Genel Eğitim Bütünleşmesi

Özellikle II. Dünya Savaşı sırasında yaşanan sıkıntılar meslek eğitiminin önemini bütün yönleriyle ortaya çıkartmış ve ülkeler bu eğitime ağırlık vermeye başlamışlardır. Ancak, kısa sürede genel eğitim-mesleki eğitim çatışması ortaya çıkmış ve her iki eğitim türünün de aşırı savunucuları birbirleri ile kıyasıya mücadeleye başlamışlardır. Bu sırada meslek eğitimciler de özellikle ilkokul sonrası genel eğitimi fantezi olarak görüyorlar ve bütün eğitim faaliyetlerinin bu alana kaydırılmasını istiyorlardı. Bu çatışmalar uzun süre devam etti. Artık, bugün dünyada genel eğitim ile meslek eğitimi birbirine yaklaşmakta, hatta iç içe girmektedir. Bugün eğitimciler insanı sadece haftada çalışacakları 40 saatlik iş hayatı için değil, aynı zamanda iş hayatı dışında geçecek 72 saatlik zaman dilimi içinde yetiştirmek mecburiyetinde olduklarının farkındadır. Ahilik ise yüzyıllar öncesinde üyelerine işyerinde meslek eğitimi, zaviyelerde ise genel eğitimi vermek suretiyle böyle bir sentezi gerçekleştirmiş ve asırlar ötesine ışık tutmuştur.

3. Örgün-Yaygın Eğitim Bütünleşmesi

Eğitimciler arasındaki önemli görüş ayrılıklarından biri de örgün-yaygın eğitim arasında meydana gelmiştir. Örgün eğitimi savunanlar, okul dışındaki eğitimi eğitim olarak dahi kabul etmemekte direnirken, bazı yaygın eğitimciler de örgün eğitimi lüzumsuz görmek gibi aşırı saplantılara kapılmışlardır. Ancak bugün örgün eğitim ile yaygın eğitim birbirine yaklaşmakta okullara seçmeli dersler konulurken, birçok yaygın eğitim faaliyetine katılmak için örgün eğitim görmüş olma şartı aranmakta, bu iki sistem-

de kazanılmış bilgi, beceri ve davranışların sistemlerarası geçişlerde değerlendirilmesi için modeller geliştirilmektedir.

Eğitimdeki yeni eğilimler, örgün ve yaygın eğitimin birbirine yaklaşması şeklinde görülürken, eğitimin kapsamı da yeni boyutlar kazanmaktadır. Artık eğitimciler, okuldaki müfredat programlarında öğrencileri kahvehanelere gitmeye teşvik edecek konular bulunmamasına rağmen, bu yerlerin nasıl olup da öğrencilerle dolu olduğunun sebeplerini arıyorlar. Artık eğitime sadece okulda verilen ders olarak bakılmamakta, öğrenci, çevresi ve okul dışı faaliyetleri ile birlikte eğitilmesi gereken bir insan olarak görülmektedir.

Ahilik, yüzyıllarca önce insanı bir bütün olarak ele almış, sadece genel ve mesleki eğitimi değil, serbest zamanlarını değerlendirme faaliyetlerini de organize etmiştir. Yaren sohbetleri, çeşitli toplantılar ve eğlencelerle üyelerin eğitimlerini bütünlük içinde geliştirerek bugün dahi tam olarak gerçekleştiremediğimiz bir eğitim düzeni kurmuştur.

4. Eğitimin Değerlendirilmesi

Eğitim kurumları, başarılarını, öğrenci veya kursiyerlerine uyguladıkları imtihanlarla tespit ederler. Bu imtihanlarda 100 öğrenciden 98'i başarılı ise kurum % 98 başarılı olarak kabul edilir. Böyle bir değerlendirme, genelde yanıltıcı olmaktadır ve programın başarıya ulaşip ulaşmadığı konusunda tam bir fikir vermemektedir. Hatta böyle bir değerlendirme, derslerin amaçlarının ikinci plâna itilmesine de sebep olabilmektedir. Bunun için "eğitimde dış verimlilik" kavramı gelişmektedir. Meselâ bir lisede tarih dersinden 8 numara alan öğrenci başarılıdır. Dolayısı ile bu öğrenciyi yetiştiren kurumun u verimliliği yüksektir. Ancak, bu öğrenci tarih şuuruna sahip değilse ve toplum içinde tarih şuuruna sahip insandan beklenen davranışları göstermiyorsa eğitimin dış verimliliği düşüktür. Meslek eğitiminde de benzeri örnekler verebiliriz. Okuldan dökümcü olarak mezun olan bir öğrenci eğer iş hayatında dökümcü olarak çalışmıyorsa, eğiti-

min dış verimliliği düşüktür. Başka bir ifade ile sistem, öğrenciyi mezun etmekle iç verimliliği yükseltmiş; ancak, asıl amaç olan öğrenciye iş hayatında çalışmasını sağlayacak bilgi, beceri ve davranışları kazandırmadığı için dış verimlilik ölçümünde başarısız kalmıştır. Bu durum meslek eğitiminde iş hayatı ile okulun, genel eğitimde ise sosyal hayat ile okulun iç içe ve birbirini tamamlayacak şekilde çalışmalarını gerekli kılmaktadır. Bu sağlanmadığı takdirde, bir ülkenin eğitimden beklediği faydayı elde etmesi mümkün değildir.

Ahîlik ekonomik, sosyal ve kültürel hayatı bir bütün olarak ele alıp insanları her yönüyle bunlara uyum sağlayacak şekilde yetiştirdiğinden; dış verimliliği son derece yüksek bir eğitim gerçekleştirmiştir. Bu sayededir ki; Ahîlik başka gruplarca iç ayaklanmalara çekilememiş; Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda çok önemli role sahip oldukları halde, devlet teşkilatlanmasını tamamlaması üzerine, hiçbir kargaşaya ve olaya meydan vermeden siyasî fonksiyonlarını terk etmişlerdir.

Ahîliğin ortaya koyduğu eğitim anlayışı yüzyıllar ötesine ışık tutacak bir özelliğe sahiptir. Son zamanlarda ortaya çıkan eğitim anlayışları da bunu doğrulamaktadır. Ancak, bu zengin tarihî tecrübelerimizden yeterince istifade edebildiğimizi söylemek çok güçtür. Bugün ülkemizde basılan kitap sayısı gelişmiş ülkelerle kıyas edilemeyecek kadar az ise, kütüphanelerimiz boş, kahvehanelerimiz dolu ise, okuyan ve öğrenen bir toplum haline gelememiş isek; bunların sebebini Ahîliğin geliştirdiği eğitim felsefesini tam olarak kavrayamamamızda ve uygulamamızda aramalıyız. Ancak, zaman geçmiş değildir 21. yüzyılda çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmamız için, Ahîliğin eğitim felsefesinin temel unsurlarını alıp zamanımıza uyarlamamız ve eğitimi hayat boyu devam eden bir faaliyet haline getirmemiz yeterlidir.

Ahîlik ekonomik, sosyal ve kültürel hayatı bir bütün olarak ele alıp insanları her yönüyle bunlara uyum sağlayacak şekilde yetiştirdiğinden; dış verimliliği son derece yüksek bir eğitim gerçekleştirmiştir.

Canpolat Kımçak

Ahi Kültürünü Araştırma
ve Eēitim Vakfı Genel
Başkanı

Duran Demirbaş

Ahi Kültürünü Araştırma
ve Eēitim Vakfı Genel
Başkan Yardımcısı

Ahilik ve Ahi Evran

Her yıl Ekim ayının ikinci haftası 81 ilimizde AHİLİK HAFTASI olarak kutlanmaktadır,bu yıl da 12-18 Ekim tarihleri arasında22. AHİLİK HAFTASINI kutlanacaktır.Bu vesileyle A HİLİK nedir,,Ahi Evran kimdir bunu ana başlıklarla tanıtmaya çalışalım.

Atatürk diyorki ;Türk evladı ecdadını tanıdıkça ,kendisinde daha büyük işler yapmak için g  ve kudret bulacaktır, bizlerde ecdadımızı ve onların yaptıkları işlere bakarak bugünkü karřılařtıēımız ekonomik ve sosyal problemleri kolay bir şekilde çözebiliriz.İnsanların nasıl hafızaları bilgi birikimleri varsa toplumlarında tecrübeleri tarihi birikimleri ve yaşadıkları vardır,bu bilgi ve sosyal birikimlerin oluşumu yılları hatta yüzyılları gerektirmektedir.Toplumlar hafızalarını kaybederlerse köklerinden koparlarsa sendelerler ,t kezlerler ve hatta yabancı devletlerin ekonomik ve kültürel boyunduruēa girerler.Bu vesileyle tarihimizde yaşanmış o günkü ekonomik ve sosyal ve kültürel hayata ışık tutmuş,asayiş ve huzurun saēlanmasıda önemli bir yer tutmuş,hala az da olsa etkileri devam eden AHİLİK kurumuna bir göz atalım.

AHİLİK

Ahilik;kardeşlik demektir,Anadoluda Türkler

tarafından kurulan, insanların ahlaki yönden gelişmelerini, mesleki yönden yetişmelerini sağlayan, iktisadi, sosyal, kültürel bir kurumdur. Kurucusu AHİ EVRAN (Nasirüddin Ebul Hakayık Mahmud el Hoyi) dir. AHİLİK İslam inancının Türk ahlak, cesaret ve geleneklerinin Anadolu toprağında yoğrulup, mayalanıp kaynaşıp yeni bir şekil almasıyla oluşan bir düşünce sisteminin günlük hayata tatbikidir.

AHİ EVRAN(Nasirüddin Ebul Hakayık Mahmud el Hoyi) 1171-1262

Azerbaycanın HOY şehrinde dünyaya gelmiştir, ilk öğrenimini HOY kasabasında aldıktan sonra Horasana giderek ünlü alimlerden (Fahreddin Razi), den (1149-1209) Kuran ve tefsir dersleri, Ahmet Yesevinin talebelerinden tasavvuf dersleri almıştır. Daha sonra devrin ilim adamlarını buluşma yeri olan ilim ve kültür şehri Bağdat'a gitmeye karar vermiş, Bağdat'a vardandan Hac farızasını yerine getirir dönüş yolunda hocası Evhadü d-Din Kirmani ile tanışır, Hocası sayesinde Bağdat'ta Abbasi Halifesi Nasır Lî-dînillah ile tanışır ve onun kurduğu Fütüvvet teşkilatına girer. Ahi Evran çok yönlü bir ilim ve fikir adamıdır, bu bilgilerini AHİLİK müessesesini kurarak günlük hayata tatbik etmiş insanların geçimine, asayişine ve huzuruna katkı sağlamıştır. Türk tarihinin yetiştirdiği en kabiliyetli iktisadi planlamacı ve uygulayıcısıdır.

Ahi Evran Selçuklu Sultanı Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında hocasıyla birlikte Anadolu'ya gelmiştir, Selçuklu devletinin başkenti Konya'ya yerleşmiştir. Konyada Selçuklu sultanına Letaif-i Gıyasiye adlı kitabını sunar. Kitap 4 ciltten oluşmaktadır, 1.cildi felsefe, 2.cildi ahlak ve siyaset, 3.cildi fıkıh (İslam hukuku), 4.cildi dua ve ibadet konularını işlemektedir. Hükümdar kendisine sunulan kitabı beğenir ve kitapta öne sürdüğü düşüncelerini günlük hayata tatbik edebilmesi için yardım eder,

Ahi Evran 1205 yılında Kayseriye gelerek tabakhane kurar, diğer meslekleri icra eden sanayicileri de içine alan bugünkü manada o günkü ölçekte sanayi sitesi kurar. (esnaf üretim birlikleri)

Selçuklu Sultanı Alaaddin KEYKUBAT'ın Ahi birliklerini desteklemesi sonucu Anadolu'nun her yerinde bu birlikler gelişir, köylere kadar yayılır. Bu dönem Anadolu Selçuklu Devletinin iktisaden en parlak dönemi olmuştur.

AHİ Evran daha sonra Kırşehir'e yerleşir. Kırşehirde çalışmalarına devam eder. Ahi Evran çok yönlü bilim bir ilim ve fikir adamı, iktisatçıdır. Tefsir, Hadis, Kelam, Fıkıh ve Tasavvufi kitapları vardır, yirmiye yakın eseri mevcuttur. Ayrıca tıp ve kimya sahalarında da bilgi sahibidir. Ahi Evran'ın kurduğu ahililik teşkilatına bir göz atacak olursak;

AHİLİK TEŞKİLATI

Ahilik, İslam inancı ve Türk örf ve adetlerini kaynaştıran bir düşünce sistemidir.

Hiç ölmeyecek gibi bu dünya için, yarı ölecekmiş gibi öbür dünya için çalışmayı hedef edinen bir ahlak ve iş okuludur, insanların ticari ve sosyal ilişkilerinde, dürüstlük, cömertlik, yumuşak huyluluk, misafirperverlik ilkelerini esas alan ve günlük hayatta uygulayan bir müessesedir,

AHİLİKTE EĞİTİM

Ahilikte eğitimin amacı ferdin meslek ve ahlaki bilgi ve becerilerini artırmak, kendisiyle, ailesiyle milleti ve insanlarla barışık, üreten fertler meydana gelen bir toplum olmasına yardımcı olmaktır. Eğitim iş başında eğitim ve Ahilik Zaviyelerinde eğitim olmak üzere iki çeşittir.

1-İŞ BAŞINDA EĞİTİM

İş yerlerinde yamak, çırak, kalfa, usta hiya-

rerşisi içerisinde eğitim verilir,o işin ,mesleğin özelliğine göre süreler belirlenmiştir,iş başında o mesleğin bütün incelikleri sırları öğretilir,ahiler bir çok işle değil yeteneklerine uygun bir iş kolunda uzmanlaşır, bir iş yerinde üretilen mal ve hizmetin kalitesinden o işyerinde çalışan herkes bilgi ve seviyesine göre sorumludur,

2-AHİLİK ZAVİYELERİNDE (İŞ DIŞI) EĞİTİM

Akşamları ahilik zaviyelerinde işin uzmanı eğitimçiler ve mesleğin ileri gelenlerince verilen eğitimlerde;adab-ı muaşeret kuralları öğretilir,okuma yazma,dini bilgiler ve Kuran-ı Kerim,Türk tarihi ve destanları,spor(okçuluk,ata binme),kendini savunacak kadar askeri bilgiler(kılıç kullanma)öğretilirdi.

Ahi Evranın kitapları ve ahiliğin anayasası ,ahlak nizannamesi fütüvvet kitapları ders kitabı olarak okutulurdu.Örneğin yemek yemenin(taam yimenin) yirmi erkanı vardır;Yemeğe başlamadan ve yemekten sonra eller yıkanır,yemeğin helal olup olmadığına dikkat edilir, büyükler başlamadan yemeğe başlanmaz,yemek yenen yere ayakkabıyla girilmez,önündeki yemekten yenir,öksüreceği zaman ağzını eliyle değil mendil(pecete)yle kapatılır,başkalarının yediğine bakılmaz vb.

AHİLİKTE CEZALAR;

Maddi ve manevi yönden eğitilen,yoldan çıkmaması için ta yamaklıktan kendisine bir yol atası,iki yol kardeşi tayin edilen ve işyeri açan bir kişinin ürettiği mal ve hizmetler mutlaka standartlara uygun ve kaliteli olmak zorundadır. Müşterilerden bir şikayet geldiğinde meslek birlikleri tarafından ciddiyetle araştırılır, takip edilir, tüketicinin mağduriyeti giderilir, eğer o işyeri ayıplı mal üretmeye devam ederse yiğit-başı o işyerine gelerek, esnafın ve halkın gözü önünde işyeri sahibinin sağ papucunu çıkarıp

dama atardı.Bu çok ağır bir ceza olup,PAPUCU DAMA ATILAN işyeri sahibi o mesleği ülkenin hiçbir yerinde yapamaz,kahvede çarşıda ona selam verilmez, o YOLSUZ ilan edilirdi.

AHİLİKTE ÜYELER

1-Dahili Üyeler;halen işyerlerinde çalışan yamak,çırak,kalfa ve ustalardan müteşekkil birliğe gelir getiren kişilerden oluşmaktadır,

2- Harici Üyeler; emekliler, düşkünler, sakatlar ve hastalardan oluşup bunların giderleri,masrafları orta sandığından karşılanırdı,

AHİLİK TEŞKİLATININ GELİR VE GİDERLERİ

1-Gelirleri; işyeri açma harçları,şed kuşanma merasimi için işyeri sahiplerinden alınanlar,birliğin gayrimenkullerinden gelen kiralar vb.

2-Giderler; toplu mal alımım için yapılan harcamalar, emeklilere kimsesizlere yapılan yardımlar, işyeri açacak kişilere verilen faizsiz krediler, bacıyan-ı rum (kadınlar kolu)nun masrafları vb.

Ahiliğin amacı; ferdi maddi ve manevi yönden eğitmek onu bir iş sahibi yapmaktır.Ahi olabilmeyenin 124 kuralı vardı ve bu ilkeler yavaş yavaş öğretilirdi.

Ahiliğin açık ve kapalı olan 6 şartı vardır.

AÇIK OLANLAR; eli açık, kapısı açık,sofrası açık

KAPALI OLANLAR; dili yalana kötü söze, gözü harama ve başkasının ayıbını görmeye,beli başkasının namusuna göz dikmeye kapalıdır,

Ahilik erkeklere Eline, ,beline,diline sahip olmayı öğütler

Kadınlara ise; aşına, eşine, işine sahip olmayı öğütler, ayrıca Ahi Evran'ın hanımı Fatma Bacının kurduğu BACIYAN-I RUM teşkilatı sayesinde kadınları ve genç kızlarımızı eğitmiştir.

3-ANADOLU BACILARI (BACIYAN-I RUM) TEŞKİLATI;

Ahi Evran'ın hanımı Fatma Bacı tarafından kurulan Anadolu Kadınlar Birliği dünyada kurulan ilk kadın teşkilatıdır. Bu teşkilata mensup kadınlar barış ve savaş zamanlarında çeşitli görevler üstlenmişler, bazı sorumluluklar yüklenmişlerdir.

Barış zamanında; genç kızların eğitimi, kimsesiz genç kızların himayesi, evlendirilmesi, yatalak bakıma muhtaç kadınların bakımı gibi sorumlulukları üstlenmişlerdir.

Savaş zamanında; hemşirelik hizmetleri, yemek yapma, askerlerin elbiselerini dikme ve yamama vb hizmetleri gönüllü olarak yerine getirmişlerdir.

Aşına,Eşine,İşine sahip olmak ana prensipleridir.

Ahilik insanlığın her zaman ve zemine hitap edecek ipuçlarını veren çağlar üstü bir değerler sistemidir,çağ yenileştikçe,modernleştikçe daha iyi anlaşılmalıya başlanan,insanlığın önüne yeni açılımlar sunan eskimez bir sistemdir.

Bunalar insanlığa yeni ufuklar açan ahiliği daha iyi anlayacağımız umuduyla tüm esnaf,sanayici,tüccarımızın ve halkımızın Ahilik Bayramını kutluyoruz.

HAK İLE SABIR DİLEYİP BİZE GELEN BİZDENDİR, AKIL VE AHLAK İLE ÇALIŞIP BİZİ GEÇEN BİZDENDİR

Ahilik, hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi öbür dünya için çalışmayı hedef edinen bir ahlak ve iş okuludur.

Ekonomik Kriz Ortamında Ahilik Teşkilatını Ararken

Yrd. Doç. Dr. Haydar DURUKAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

Ahiliğin özünde sevgi, yardımlaşma, dayanışma, kardeşlik ve işbirliği ruhu yatar. Ahilikte esnafların topyekûn kalkınması ve herkesin pastadan eşit pay alması esası vardır.

Ahilik sisteminde, günümüzdeki çarpık ekonomik düzende olduğu gibi işverenlerin birbirinin üzerine basarak yükselmeleri ve birbirlerini yokedercesine, adına rekabet dedikleri savaşları yoktur, tam tersine, dayanışmacı bir ruhla birlikte yürüme esası vardır.

Ahilik ruhu taşıyan esnaf, şükretme duygusuna sahip olduğu için az ile yetinmesini bilir ve mutlaka ekmeğini zorda olan arkadaşlarıyla paylaşır. Dolayısıyla bu sistemde esnafın iflas etme korkusu yoktur. Esnaf, kendi can suyunu kendi pınarından taze ve berrak olarak temin etmektedir. İşte çok yakındığımız öz kaynağa dönme, yurt dışındaki dövizleri ülkeye taşıma ve yurt içindeki yastık altındakileri ekonomiye kazandırma, ancak, bu ruhu ülke emekçilerine aşıladığımızda gerçekleşecektir.

Ahilik, Anadolu'da yerleşen Türklerin Fütüvvet esaslarına bağlı olarak kurulan ve yönetilen bir toplum düzenidir, tarikat değildir. Ancak, tarikatlarla ilişkisi olmuş ve onlardan oldukça etkilenmiştir. Ahilik aracılığıyla esnaf toplumu, toplumun orta yapısını oluşturmuş, daha sonra Anadolu'da bozulan siyasi ve iktisadi düzene rağmen içtimai ve iktisadi hayatı başarıyla devam ettirmiş ve Osmanlı Devleti'nin kurulmasında büyük yardımları olmuştur (Uzunçarşılı, s.80).

Zamanın ileri gelen bilim adamları, büyük tüccarlar, beyler ve hükümdarlar ahiler arasında yer almıştır. Bu duruma göre ahiliğin fikir babası bir şahıs olmayıp, tümüyle

KAYNAKÇA

- 1-Akdağ Mustafa, Türklerin İktisadi Vaziyeti 11.cilt, Belkuten yayınları, Ankara: 1993
- 2-Çağatay Neşet, Ahilik, A.D. İlahiyat Fak. Yayınları, Ankara: 1974
- 3-Ekinçi Yusuf, Ahilik, Sistem Ofset, Ankara: 1991
- 4-Gülçü Sabahattin, Ahi Birlikleri, Ötüken Yayınevi, İstanbul: 1977
- 5-Önder Mehmet, Kırşehir Güldestesi, Filiz Yayınları, Ankara: 1971
- 6-Soykut Refik, Orta Yol Ahilik, Güneş Matbaacılık, Ankara: 1971
- 7-Uzunçarşılı İ.Hakkı, Osmanlı Tarihi 1.cilt, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara: 1978

bir millettir. Ahi Evran ise, bu işin felsefesini yapmış uygulama yollarını göstermiştir. Ahi Evranla birlikte bu teşkilat tüm Anadolu'ya yayılmıştır (Akdağ, s.321).

Anadolu'da Ahiliği Doğuran Sebepler

Anadolu'da Ahilik, tarihi olayların geliştirdiği zorluklar sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu bölgede, ekonomik, politik ve sosyal yönden bir dengenin sağlanması amacıyla gelişip teşkilatlanmıştır. Böyle olmasında Anadolu Türklerinin yaşayış ve çalışma tarzları önemli rol oynamıştır.

Ahilik, Anadolu'da 13. yüzyılda doğmuş ve 18. yüzyıla kadar sürmüştür. 18. Yüzyıldan sonra "Gedik" teşkilatı olarak devam etmiş ve toplumun ekonomik ve ticari kesimindeki oluşumlarını düzenlemiştir.

Bir terim olarak Ahilik, Anadolu'da kurulmuş bulunan esnaf ve sanatkârlar zümresini ifade eder. Ahilik, mesleki ve ahlaki bir kuruluştur. Anadolu'da ahiliğin, yukarıda bahsedildiği gibi, köylere kadar inerek teşkilatlanmasının sebebi, tamamen siyasi ve ekonomiktir. Moğol istilasıyla Orta Asya'dan Anadolu'ya başlayan göçler, bir taraftan ticari hayatı canlandırırken, diğer taraftan da esnaf ve sanatkârlar arasında rekabet ve yeniden teşkilatlanma faaliyetleri, ahiliğin kurulması sonucunu doğurmuştur. Çünkü Anadolu Ahiliği, Moğol istilasıyla başlayan göçlerin, hemen sonrasında doğmuştur. Deri işçiliğinin ve ahiliğin piri Ahi Evran'ın Anadolu'ya gelişi de bu tarihlerdedir.

Ahiliğin Anadolu'da gelişmesi ve teşkilatlanması, Türklerin göçebe hayattan, şehir hayatına, sanat ve ticaret hayatına katılmaya şehir ekonomisinde imtiyazlı bir durum almalarını sağlamıştır.

Anadolu ahiliğinin yaygınlaşmasında esnaf ve sanatkârların bir birlik altında toplanmasında, sanat ve ticaret ahlakını, üretici ve tüketici çıkarlarını güven altına almada, siyasi ve ekonomik düzenin bozulması hallerinde, topluma yaşama ve direnme gücünün kazandırılmasında ve ahiliğin "Ahi Evran" olarak şekillenmesinde Ahi Evran Hz. önemli rolü olmuştur.

Ahi Evran

Ahi Evran Osman Gazi zamanında yaşamış 93 yaşında vefat etmiş, keramet sahibi bir deri işçi ustasıdır. Ejderha hikâyesi meşhurdur. Hacı Bektaş Veli'ye göre 1. Alâeddin Keykubat'ın çağdaşıdır. Doğduğu yer belli değildir. Konya'da ikamet ettiği Şems-i Tebriz'den dersler aldığı Kayseri'ye giderek Debbağlık yaptığı sonra Kırşehir'e göç ederek buraya yerleştiği ve burada vefat ettiği türbesi kendi adıyla anılan camide olduğu, asıl adının Şeyh Nasruddin olduğunu kaynak-

lar kaydetmektedir.

Ahi Evran, Fütüvvetnameden yararlanarak "Ahi Teşkilât" kurmuş ahlâk sanatın sentezini yapmıştır. Vefatından sonra bile teşkilat yüzyıllardır esnaf ve sanatkârlara yön vermiştir. Türk kültür ve sosyal hayatına çok şeyler kazandırmış ve diğer kuruluşlara tesir etmiştir. Fatta, Ayar, Şuttar gibi.

Ahi Evran, insan nefsinin bir ejder gücünde olduğunu, nefsinin yenen kimsenin dünya dertlerinden, kinlerinden maddi sıkıntılarından arınacağını söylemiştir.

Ahi Evran'ın Osman Gaziye ahilik beraati verdiği, tahta çıktığı zaman ahi töreleri gereğince beline kuşak bağladığı ve oğlu Orhan Gaziye ahi alayları kurarak fetihlere yardım ettiği tarihi kaynaklarda geçmektedir (Önder s.26).

Ahilik, tasavvuf inançları içerisinde halka ahlak ilkelerini telkin etmiş Osmanlı devletinin sosyal ve ekonomik düzenini korumuş ve devlete yardım etmiş bir esnaf ve mesleki kuruluştur.

Ahi Kimdir?

Ahilik toplumun orta yapısına hitap etmiştir. Orta yapı ise esnaf tarafında teşkil ve temsil edilmiştir.

Esnaf; kendi elinin emeği, alınının teriyle küçük sermayesine dayanarak bizzat çalışan çarşısında ve yurdunda hür olmak isteyen ve halkın kendisi olmak isteyen sanat sahibi bir kişidir.

Bu sebeple ahi, kendi vicdanına gözcü olan, helalinden kazanan, ölçülü olan, yararlı şeyler üreten ve yardım eden adamdır. Fütüvvet erkânınca yiğitlik niteliğine alışmış, sanat öğrenmiş, islama inanmış din ehliyle sohbet ve muhabbete yönelmiş kişiler ahilikte ileri olanlardır. Bunlara "Nizamüddin", "Şerüfüddün", "Fakrüddin" ve "ihtiyarüddin" gibi unvanlar verilir.

Mesela Ahi Evran'ın asıl adı Mahmut olduğu halde kendisine "Nasirüddin" unvanı verilmiştir.

Ahiliğin Amacı

Ahiliğin asıl amacı insanların dünya ve ahirette huzur içinde olmalarını sağlamaktır. Bu anlayış ahilerin dünya için ahiretini, ahiret için de dünyasını terk etmeyen dengeli bir hayat anlayışı geliştirmesini sağlamıştır.

Ahiler çatışmacı değil, dayanışmacı bir ruh yapısına sahiptirler. Zenginle, fakir üreticiyle, tüketici, emek ile sermaye, millet ile devlet, kısaca, toplumun bütün fert ve kurumları arasında iyi münasebetler kurarak

herkesin huzur içinde yaşamasını sağlamak, ahi geleneklerinin başta gelen amacıdır.

Toplumda muhtelif statüde şahısların ortaya çıkmasına, bazı insanların zengin, bazılarının da fakir olmasını ahilik normal karşılar. Ancak, üstünün zayıf ezmesine veya bir kimsenin haksızca kazanç sağlamasına şiddetle karşı çıkar. Böyle bir huzur ortamının sağlanması için birçok düzenlemeler yapılmış ve köklü teşkilatlar kurulmuştur (Ekinci, s.27).

Ahiliğin Ekonomik Hayattaki Yeri

Ahilikte mal, servet ve sadece kazanç için çalışmak hiçbir zaman kendi başına bir anlam taşımaz. Bunlar, ancak kendinden üstün bir gayenin gerçekleşmesine vasıta oldukları takdirde bir değer ifade ederler. Mesela başkalarına muhtaç olmadan yaşamak için veya başkalarına yardım etmek için kazanılan para değerlidir ama para kazanmış olmak için para kazanmak, başka bir deyişle, para kazanmayı gaye haline getirmek Ahilik düşüncesine terstir. Çünkü vasıta olan para, gaye haline gelirse, gaye olan ahlaki değerler de vasıta haline gelir ki bu son derece ahlaksız bir dünya görüşünün temeli olur. Mesela para kazanmak gaye olursa, başkalarına yardım etmek de bir vasıta olur. Bunun uygulamada ki sonucu kişilerin daha çok para kazanmak için başkalarına yardım yapmasıdır. Hayır, yapmak için değil de, başkalarının itimatını, güvenini ve saygısını kazanarak, kârını arttırmak isteyen tüccarların, fakirlere bu gaye ile mal dağıtması veya para vermesi, böyle bir zihniyetin mahsulüdür. Genellikle buna yardım değil, kazanç usulü denebilir. Çünkü gaye, fakirlere yardım etmek değil, onları vasıta olarak kullanıp daha çok para kazanmaktır (Güllülü, s.103).

Ahilerin, mal ve servet hakkındaki düşünceleri, onların ekonomik faaliyetlerine de yansımıştır. Ahiler, insanların kendi emekleriyle geçinmelerini ve kimseye muhtaç olmamalarını ister. Bu sebeple, ahinin emeğini değerlendirebilecek bir işi, özellikle bir sanatı olması, ahlak kaidesi haline gelmiştir.

Ahilik insanların çalışmalarını, bir işle uğraşmalarını ve kendi emekleriyle geçinmelerini ister. Bazı Fütüvvetnamelerde işsizlik "batıl" olarak kabul edilmekte ve ahlaksız sayılmaktadır.

"İşsiz adam nasıl olur da akıllı sayılır...

Daima işle meşgul ol, hüner eshabı yanında

Makbul bir hale gel. İşsizlerin işi tamamıyla

batıldır. Tembel adamlar hiçbir şey elde edemezler" (Soykut s.107).

Ahiler, çalışmayı ibadet saymışlardır. Onun için ahilerin iş yerleri, onların ibadet yerleri olarak bilinir. Ahilikte işyeri, tekkelerden zaviyelerden ileride (mes-citler hatta camiiler) derecesinde kutsaldır. Ahinin işyeri hak kapısıdır. Bu kapıdan hürmetle girilir, saygı ve samimiyetle çalışılır, helalinden kazanılır, helal yerlere ve karanınca harcanır.

Her şeyden önce esnafta doğruluk aranırdı. Hileli, çürük iş yapmak, müşteriden tespit edilen fiyatın üstünde fiyat istemek, bir başkasının malını taklit etmek büyük suç sayılırdı. Noksan ölçü ve bozuk terazi kullananlar cezaya çarptırılırlar, sahte ve kalitesiz mal imal edenlerin ise, malları toplanır, kendileri meslekten çıkartılırdı. Esnaf mütevazı kâr kanaat ederdi.

Sattığı süte su katan bir sütçünün kuyuya basıldığı, bozuk kantar kullananların ibret-i âlem için çarşı pazar dolaştırıldığı, ekşi pekmez satanın pekmezinin başına geçirildiği bilinmektedir.

Ahi birlikleri tarafından tespit edilen miktarda üretilen mallar, hem imalathane, hem satış yeri durumunda olan dükkânlarda bizzat satışa sunulurdu. Eşyanın yalnızca imalatçı kân üzerinden satılmasını sağlayan bu kaide dolayısıyladır ki, Anadolu Türk toplumunda bu birlikler çözülmüceye kadar sanayi alanında üretici ile tüketici arasına girmiş bir aracı sınıfla karşılaşılma-mıştır (Ekinci, S.62).

Ahilik, ülke kaynaklarını en rasyonel ve insancıl bir biçimde harekete geçiren, adil ve hak üzere bir gelir dağılımı sağlayan, sosyal dayanışma, barış ve kardeşlik yaratan, milli bütünlüğün ekonomik temellerini kuran, dengeli ve verimli iktisadi-sosyal-siyasal bir modeldir. Ahilik, din, dil, ırk, renk farkı gözetmeden herkesi eşit gören, kendisinden önce etrafındakileri (toplumu) düşünen ve kollayan bir insanlık, kardeşlik, cömertlik, misafirperverlik, haramdan (hak edilmemiş kazançtan) kaçınan, yalan söylememeye, ahde vefa gibi prensipleri olan, dayanışmayı yeni bir sermayeye dönüştürmüştür.

Ahilikte Etik Değerlerin Önemi

Vahşi kapitalizmin, acımasız kurallarının egemen olduğu, insanların gözünü para ve hırsın kapladığı günümüz Türkiye'sinde ahilik ahlakına ve gerçek ahilere çok ihtiyaç vardır. Bu çarpık ekonomik ve sosyal sistemin ıslah edilmesi, sadece ekonomik kurallar ve tedbirlerle olamaz. Sistemin temelinde insan yatıyorsa, saygı, sevgi, iyilik, yardımlaşma ve dayanışma gibi kavramlar ön plana çıkarılmalı ve bunlara işlerlik kazandırılmalıdır.

Ahilik teşkilatının özünü teşkil eden törel değerler, bugünkü ekonomik ve sosyal sistemin çıkmaz sokaklarını aydınlatacak nurlu bir ışık görevi yapabilir. Deprem sonucu adeta çöken ekonomik sistemin yeniden inşası sırasında, eğer ahilik kültürünün gereği yerine getirilir ve insanlarımızda bu yönde davranış değişikliği sağlanabilirse, inşaat depreme dayanıklı hale getirilebilir.

Ahilikte, hukuk, gelenek, örf ve adet yanında beşeri münasebetlerin düzenlenmesinde en önemli unsurlardan birisi ahlakıdır. Belirli ahlaki kuralları olmayan bir toplumun uzun müddet yaşadığı tarihte görülmemiştir. Siyasi, iktisadi sistemi ne olursa olsun güçlü, bağımsız, teknolojik yönden ilerlemiş toplumların mutlak bir ahlak anlayışı vardır. Bu anlayış kanunlarına ve ülke yönetimine hâkim unsur olmuştur.

Ahi olanın üç şeyi hep açık, başka üç şeyi de hep kapalı olmalıdır.

Açık Olması Gerekenler:

1- Eli açık olacak: Yoksullara, düşkünlere yardım etmek için.

2-Kapısı açık olacak: Konuk olmaya ya da ondan bir şey istemeye gelenler için.

3-Sofrası açık olacak: Yoksullara, düşkünlere, konuklara yemek yedirmek, açları doyurmak için.

Kapalı Olması Gerekenler:

1-Gözü bağlı olmalı: Kimsenin ayıbını görmemek, kimseye kötü gözle bakmamak için.

2-Beli bağlı olmalı: Kimsenin ırzına, namusuna, haysiyet ve onuruna kötülük etmemek için.

3-Dili bağlı olmalı: Kimseye kötü söylememek, kimse hakkında iftira etmemek, münafık, koğuculuk yapmamak için.

Ahilikte en çok beğenilen huy, başkasının ayıbını görmemek, onu yüzüne vurmamak ve alçak gönüllü olmaktır.

Sonuç:

Ahilik, Türk'e özgü bir kuruluş olarak ortaya çıkmış bir teşkilattir. Çeşitli şekillerde görev anlayış ve şuuruna sahip olan teşkilat Anadolu'ya yerleşen Türk soylarının bu bölgelere kök salmasına ve başka teşkilatların da ortaya çıkmasına etki etmiştir.

İlk sıralar Ahiler debbağlık ve deri işçiliğiyle uğraşırken sonradan sanat kollarını 32'ye yükseltmişler

ve mesleki-ahlaki düzenleri diğer sanat erbablarını da etkileyerek Türk sanatkarlarının yeterlik ve izin belgelerini onaylayan bir duruma gelmişlerdir.

Ahilik teşkilatının Müslüman Türklere mahsus sürüp gelmesi 17. yy.a kadar devam etmiş, giderek devletin zayıflamaya başlaması sonucu bu teşkilata gayri Müslimlerin de girmesini sağlamıştır ki bu durum teşkilatın bozulmasına zemin hazırlamıştır. En son olarak 1913 yılında çıkarılan bir kanunla ortadan kaldırılmıştır.

Ahilik; ekonomik faaliyette bulunan, dayanışmayı, işbirliğini, iyi işler yapmayı, iş ahlakına sahip olmayı, ön planda tutarak toplumsal dayanışma ve verimli olmayı öğreten bir esnaf teşkilatı olarak tarihte yerini alırken, elbette günümüze uyarlanabilecek çok sayıda ilke ve kuralları vardır. Günümüzde ekonomik ve sosyal işlevi ağır basan ve ahlak, bilim, çalışma ve okul ilkeleri üzerine kurulan bu sivil toplum kuruluşunu daha iyi anlamak ve çalışma sisteminden yararlanmak gerekmektedir. Bunun için ülkemizde on yıldan bu yana her yılın ekim ayının ikinci haftasının "Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı" olarak kutlanması çilekeş esnaf ve sanatkarlarımızı anlama, sorunlarını gündeme taşıma ve bu kesime ilgi çekme açısından önem taşımaktadır.

Yüzyıllar önce güzelliklerle, sevgiyle, kardeşlikle, birlik ve beraberlik içinde yaşanmış ahilik sistemine, prensiplerine bugün de, bu yüzyılda bizler sahip çıkıp, geliştirmeliyiz. Esnaf ve sanatkarlarımız o tarihten bu yana atalarımızın bizlere gösterdiği yolda ilerlemektedir.

Ahilik Kültürü'nü "yaşa ve yaşat" prensibini, sevgi ve saygıyı toplumumuzun her kesimine öğretmemiz gerekmektedir. Çünkü sadece Esnaf ve Sanatkarlar değil, köylü, işçi, memur, genç, yaşlı, kadın, erkek hepsinin ahilik kültüründe, birleşmesi gerekiyor. Ahilikte herkesin söz sahipliği vardır.

Geçmişten günümüze Esnaf ve sanatkar teşkilatlanmaları

TESK Eğitim Müdürlüğü

Tarih boyunca kurulan Türk devletlerinde, ticaretin ülke ekonomilerinin gelişmesinde önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. Türk devletlerinin gerek coğrafi konumları gerekse toplum yapısı olarak ticareti benimsemeleri ticari hayatın gelişiminde etkin bir rol oynamıştır.

Devlet yönetimlerince ticaretin ekonomideki dinamizmi canlı tuttuğu ve ticaret toplumlarının içe kapanmaktan kurtulduğu görülmüş ve ticari hayat desteklenmiştir. Buna karşın ticari ilişkileri düzenleyen bazı ilke ve kuralları toplumca benimsenmiştir. Ticari hayatı yönlendiren bu ilke ve kuralların günümüze de ışık tuttuğunu görmekteyiz.

Özellikle de ticari hayatın en küçük birimleri ve temel yapı taşları olan, esnaf ve sanatkarların geçmişteki teşkilatlanmasını sağlayan Ahilik felsefesinin günümüzde de hala izlerini görmekteyiz.

12.yy'la kadar Türk toplumları ticari hayatlarını kendi toplum düzenleri ve etik değerleri doğrultusunda yürütmüşlerdir. Anadolu da 13. yy'dan itibaren Ahilik anlayışının yerleşmesiyle birlikte esnaf ve sanatkar örgütlenmelerinin de temelleri atılmıştır.

Geçmişte Ahi birlikleri, lonca ve gedik teşkilatı olarak karşımıza çıkan esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının, günümüzde üçbinden fazla meslek odası, 82 esnaf ve sanatkarlar odaları birliği, 13 mesleki federasyonu ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu olmak üzere geniş bir örgüt olarak faaliyetlerini sürdürdüğünü görmekteyiz.

Asya'dan ikinci ana yurtları olan Anadolu'ya göç eden sanatkar ve tüccar Türklerin yerli tüccar ve sanatkarlar karşısında tutunabilmeleri ve yaşayabilmeleri, aralarında bir örgüt

kurmalarını gerektirmiştir. Ayrıca Türkler bu örgüt yardımıyla, sağlam, dayanıklı ve standart mal üretebileceklerini düşünmüşlerdir. İşte bu zorunluluk, dini - ahlaki kuralları fütüvvetnamelerde zaten mevcut olan, esnaf ve sanatkârlar dayanışma ve denetim örgütünün, yani Ahiliğin kurulması sonucunu doğurmuştur.

Ahi birlikleri başlangıçta debbağ, saraç ve kunduracıları kapsayan bir teşkilat olarak ortaya çıkmıştır. Ahi birlikleri zamanla gelişerek bütün esnafı ve üye olmak isteyenleri bünyesine katarak çok yönlü bir kuruluş haline gelmiştir. Yerleşim birimlerinde her sanat kolu için ayrı birlikler kurulmuş, bu birliklerin münasebetlerini sağlamak içinde Meclisler oluşturulmuştur.

Başlangıçta her meslekte esnaf ve sanatkarların etik kurallarını belirleyen yapılanma, süreç içerisinde eğitim, finansman, sosyal güvenlik, kalite kontrol vb. konularda ticari hayatı yönlendiren, esnaf ve sanatkarların ihtiyaçlarına cevap veren mesleki bir kurum haline gelmiştir.

Kendisi de sanatkar olarak yaşamını sürdüren Ahi Evran tarafından öncülüğü yapılan Ahilik sistemi zamanla teşkilatlanmacı bir yol izleyerek yüzyıllarca varlığını sürdürmüştür. Öncelikle; ilim sahasına yönelip ilim yapmayı, meslek hayatına yönelip zanaat (meslek) öğrenmeyi amaçlayan bir felsefe etrafında şekillenen Ahilik sistemi, üyelerini bir çatı altında toplamayı amaç edinmiştir. Bu çatı altında gerek kendi müşterilerine gerekse teşkilat yapısı altında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarların hizmet sunduğu müşterilerinin ihtiyaçlarına cevap veren adil ve güvenilir bir ticari düzen oluşturulmuştur. Her meslek sahibi kendi mesleğiyle ilgili Ahi birliğine katılmış ve sistem içerisindeki yerini almıştır.

Ahi birliklerinin temel görevleri;

Üyelerini korumak ve desteklemek,

Esnaf ve sanatkar üyeleri denetlemek,

Üyeler arasında yaşanan sorun ve anlaşmazlıkların çözümünü sağlamak,

Esnaf sandığından ihtiyaç duyan üyelere borç vermek,

Genel ilke ve kurallara uymayan üyelerin cezalandırılması veya işine son verilmesini sağlamak,

Kalfalık ve ustalık sınavlarını düzenlemek,

Çıraklıktan kalfalığa, kalfalıktan ustalığa terfi edecekleri belirlemek,

Kalfa ve ustalığa terfi edenler için şed (peşdama) kuşatma törenleri düzenlemektir.

Osmanlı Devletinin kurulmasında da önemli görevler üstlenen Ahi Teşkilatları, Osmanlı Devletinin kuruluşunu tamamlamasıyla esnaf kuruluşları olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. 15 yy'dan itibaren Ahi birliklerinin faali-

yetlerini sürdürdükleri dergah, tekke ve zaviyeler esnaf ve sanatkarlar üzerindeki etkisini kaybederek, yerini gene Ahilik felsefesiyle faaliyetlerini sürdüren Esnaf Loncalarına bırakmıştır.

Lonca esnaf ve sanatkarın kendi aralarındaki düzeni, birliği sağlamak için toplandıkları odayı ifade etmektedir. Loncalar mesleğe giriş ve ilerlemede zaviyeler kadar ağır kuralları koymamışlar, din ve tarikat esaslarına da tabi olmamışlardır.

Loncaların Esnaf Şeyhi denilen bir başkanı ve yardımcısı bulunmaktaydı. Loncalar esnaf ve sanatkarlar arasında eşitliği sağlamayı ve Ahilik sisteminden gelen esnaf gelenek ve göreneklerinin sürdürülmesini amaçlamışlardır. Loncalar ekonomik, mesleki, kültürel ve sosyal görevlerinin yanında denetim göreviyle de günümüz yerel yönetimlerinin de bazı görevlerini üstlenmekteydiler.

Türklerle özgü ulusal bir kuruluş olarak ortaya çıkmasına karşın Osmanlı Devletinin hakimiyet alanı ilerledikçe Türk ve Müslüman olmayanlarında ticaret yapma ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak için 17 yy'dan itibaren eski niteliğinden bir şey kaybetmeden oluşturulan yeni yapılanmaya gidilmiş ve bu yapılanmaya Gedik denilmiştir. Türk esnaf ve sanatkar örgütleri yapılanmasında Loncaların yerini alan Gedik sistemi oluşturulurken, ırk ve din ayrımı yapılmaksızın, herkesin ticaret yapabilmesinin daha etkin ve verimli bir ticari yaşam sağlayacağına inanılmıştır.

Gedik birliklerinde bir kişi çıraklıktan ve kalfalıktan yetişip de açık bulunan bir ustalık makamına geçmedikçe, yani gedik sahibi olmadıkça, dükkân açarak sanat ve ticaret yapamazdı. Ancak, ellerinde imtiyaz fermanları olan kişiler, sanat ve ticaret yapabiliyordu. Bu fermanlar, esnafın sayılarının artırlıp eksiltilmesi, mülk sahiplerinin kiralarnı artırmaması, gediği olmayanların sanat ve ticaret yapamaması, açık olan gediklerin esnafın çırak ve kalfalarına verilmesi, dışardan esnaflığa kimsenin kabul edilmemesi gibi hükümleri kapsıyordu.

Yüz yıllarca Türk Esnaf ve Sanatkarının ticari hayatında önemli yer alan Ahilik ve Ahilik teşkilatları Osmanlı Devletinin çöküşünden payını almış ve giderek işlevini kaybetmiştir. Cumhuriyetin kurulması ile birlikte esnaf-sanatkârlar kesiminin günümüz modern örgütlenmesinin başlangıcı 5373 sayılı Esnaf Dernekleri ve Esnaf Birlikleri Kanunu'dur. 1964 yılında yürürlüğe konulan 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu 2005 yılında yerini 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na bırakarak esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının günümüzdeki modern örgütlenmesi gerçekleşmiştir.

Türklerde mesleki eğitim Ahi örgütlenmesiyle başlamıştır.

Mahmut Tahir DOĞAN
Teknik Öğretmen - Yazar

Almanya'da, bir meslek okulunu ziyaret ediyor-duk. Bize ev sahipliği yapan Alman, büyük bir heyecanla anlatıyordu;

-1770 lerde, Saksonya Kralı, burada Esnaf Örgütüne Mesleki Eğitim Yapma yetkisi verdi ve çıraklık eğitimine başlandı. İki yüz yılı aşkın bir süredir biz mesleki eğitimi esnaf örgütleri aracılığıyla yürütüyoruz...

Dayanamadım,

-Sizden sekiz yüz yıl önce Anadolu'da bizim Ahilik denen meslek örgütümüz aracılığıyla Çıraklık Eğitimi yapıyorduk, dedim.

Alman, küfür etmişim gibi bozuldu.

-Olmaz öyle şey, dedi. Türklerin kendilerinden önce böyle bir şey yapacağına inanamıyordu. Çünkü o hala kendini dünyanın en üstün ırkı gören bir zihniyeti temsil ediyordu. Ancak, benim söylediğim de gerçektir. Ahilik örgütlenmesi içinde, Anadolu'da belkide dünyada ilk "Örgütlü Mesleki Eğitim" gerçekleşmişti.

Her ne denli, Türklerin Anadolu'ya girişi olarak 1071 Malazgirt Savaşında Alparslanın Bizans İmparatoru Romen Diyojeni bozguna uğratışı olayı gösterilse de dokuzuncu yüz yıldan başlayarak, Türkmen ellerinden Anadolu içerisine göçler olmuş, bunlar arasında Baba İshak'ın, sürgün olarak Anadolu'ya gelirken Ahiliği de getirdiği söylenir. Ancak, Ahiliğin örgütsel olarak ortaya çıkışı onüçüncü yüzyılda Anadolu'ya gelen Ahî Evren'le olmuştur. Ahî Evren (asıl adı Şeyh Nasreddin Mahmut el-Hoyî) ilk önce Kayseri'ye yerleşmiş ve burada bir debbağlık atölyesi kurmuş, Şeyhi ile beraber Anadolu'nun şehir, kasaba ve köylerini dolaşarak Ahilik anlayışının yayılmasına ve teşkilatlanmasına öncülük etmiştir.

Ahi Evren Türkmen olup Türklük bilincini Anadolu'da yaymıştır. O dönemde Moğol egemenliğini kabullenmiş Selçuklu yönetimine karşı, başta Ahî Evren olmak üzere bütün Ahî müritleri diğer Türkmenlerle birlikte putperest Moğol istilasına ve Moğol yönetimini benimseyenlere karşı direnmişlerdir. Özellikle Kayseri şehrinde olan Ahîler bu direnişlere öncülük etmişler, fakat ihanete uğrayarak toptan kılıçtan geçirilmişlerdir. Kayseri katliamından hapiste olduğu için kurtulan Ahi Evren bir süre Konyada kaldıktan sonra, Mevlânâ'nın oğlu Ala'ud-Din Çelebi ile beraber Kırşehir'e gidip oraya yerleşmiş. Moğollar aleyhine ve Türklük bilincini yayma çabaları sonucu Kırşehir Valisi ve Mevlana'nın müridi Moğol Nurettin Cacabey tarafından 1261 yılında idam ettirildiği çeşitli kaynaklarda anlatılmaktadır. Hatta Mevlana'nın da Moğol yanlısı olduğu ve Ahi Evrenle birlikte kendi oğlunun da Moğollar tarafından öldürülmesine ses çıkarmadığı iddiası vardır.

Anadolu Selçuklular döneminde, Anadolu'da yayılan ve Osmanlı'nın kuruluşunda çok önemli rol oynayan Ahîler, sadece şehirlerde değil; kasaba, köyler ve dağ başlarında da faaliyette bulunmuşlardır. Şehirlerde kurdukları tezgahlar ve iş merkezleriyle devletin ekonomik ve ticari hayatına hakim olan Ahîler, dağ başlarında kurdukları derbent ve zaviyelerde de askerî faaliyetlerde de bulunmuşlardır.

Ahîler, ıssız yerlerde kurdukları zaviyelerde gelen-geçene hizmet vermiş, buraların masraflarını karşılamak üzere vakıflar kurmuştur.

Ahîlik, zamanının tarikatlarına benzese de sosyal içerikli bir sivil toplum örgütü hatta bazı bilim adamlarına göre Türk Rönesansıdır.

Osman Gazi'nin kayınbabası Şeyh Edebali'nin; nüfuzlu, varlıklı ve mütevazı bir Ahî olduğu, Kırşehir'de yaşanan Ahî katliamından önce Ahî Evren ile görüştüğü ve Kırşehir'den Söğüt tarafına gittiği tarihi kaynaklarda anlatılmaktadır. İlk Osmanlı padişahları da ahi ocağına bağlıdır.

Edebali'nin kızı Malhun hatun'la evlenen Gazi Osman Bey, Ahîlerin nüfuzundan yararlanmıştır. Şeyh Mahmut Gazi, Ahî Şemseddin ve oğlu Ahî Hasan ve sonra da Osmanlılarda Kadı, Kazasker ve Vezir olan Çandarlı Kara Halil de Ahîlerden olup, bunların hepsi Osmanlı Beyliğinin kurulmasında ve büyümesinde hizmet etmişlerdir.

Ahîliğin, sivil örgütlenmeyle, Anadolu'nun Türkleşmesine büyük katkılarda bulunduğu ve askerî örgütlenmeyle Rum ellerine yapılan akınlara katıldıkları, öte yandan bulundukları yerleşim merkezlerinin yönetiminde yer aldıkları ve (Aşık Paşazade'ye göre) "Ahiyân-ı Rum, Bacıyân-ı Rum, Abdalân-ı Rum ve Gaziyân-ı Rum"

zümreleri beraber hareket ettikleri, Bacıyan-ı Rum teşkilatının kurucusu kabul edilen kişinin, Ahî Evren'in hanımı olup, Bacıyân-ı Rum mensuplarının tezgahlarında yeni-çerilere "külâh" dokunduğu anlatılır.

Bütün bunlar; Ahî Evren'in Anadolu'ya gelmesiyle birlikte başlayan Ahîlerin örgütlenmesinin, ahi kurumlarının çok geniş bir alana yayıldığını, Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunda ve güçlenmesinde etkin rol oynadıklarını ortaya koymaktadır. Bu arada, bir konuyu daha eklemek gerekir ki; 1402 Ankara Savaşıyla Timur karşısında yenilgi alan Osmanlı devleti, padişah Yıldırım Beyazıt'ın esir düşmesiyle başsız kalmış ve Yıldırım'ın oğulları arasında taht kavgasının başlamasıyla 1418'e değin Fetret Dönemi diye adlandırılan dağılma- bölünme süreci yaşamıştır. Bu dönemde Anadolu'da Osmanlı başsız da olsa ayakta tutan ve bölünmesine engel olan yerel güç Ahîlik kurumu olmuş, bazı tarihçilere göre Ankara Cumhuriyeti ile yönetim ahi ocağının eline geçmiş, Çelebi Mehmed'in kardeşlerini alt ederek Bursa'da tahta oturmasıyla da emanet sahibine bırakılmıştır.

Bu özetten sonra asıl sorunumuza dönelim. Bizim sorunumuz Ahîlik Örgütünün Eğitim boyutudur.

Ahîlikte amaç üstün insan yetiştirmektir. Bu hem ahlâkî yönden, hem de meslekî yönden üstünlüktür. Dolayısıyla öncelikli amaç ahlâklı, dürüst ve faziletli bir meslek elemanı yetiştirmektir.

Bu bakımdan Ahîlerde eğitimin amaçları şöyle sıralanabilir:

- İnsanı mükemmelleştirme, - Davranışlarında dengeli hareket etmesini bilen, çevresine uyum sağlayabilen ve başkalarının haklarına dikkat etmesini bilen insan yetiştirme,

- Çocuğu hayata hazırlama, bir meslek sahibi olarak yetiştirmesini sağlama.

Bunlar, bizim 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun, İYİ İNSAN, İYİ YURTTAŞ ve ÜRETİCİ İNSAN yetiştirme amacıyla ne denli örtüştüğünü anlatmaya gerek var mı?

Ahî kurumlarının ilk yayılışlarında üç yönlü eğitim faaliyetinin gerçekleştirildiği görülür. Bunlar, Ahî eğitiminin türlerini oluşturmaktadır. Ahîliğin eğitim türleri, örgütün fonksiyonlarıyla yakından ilgilidir. Ahîliğin eğitim türleri şu şekilde sıralanabilir:

- Ahlâkî eğitim,
- Askerî eğitim,
- Meslekî eğitim.

Osmanlı devleti kurulduktan ve askerî örgütlenmesini gerçekleştirdikten sonra, Ahîliğin askerî eğitim türü ortadan kalkmıştır.

Hedefi iyi insan yetiştirmek olan ahlâkî eğitimle, bireyin toplum içinde ve dışında nasıl davranması ve hangi özelliklere sahip olması gerektiği öğretilir. İyi insan olmanın yolu; bilmek ve bildiğini uygulamaktan geçer. İnsan, fikrini, zihnini, duygularını ve organlarını yaratılış amacına uygun bir şekilde kullanmayı bilir ve bilgisini uygularsa o üstün bir kişilik kabul edilir. Ahlakî eğitimle; kişi,

Cömert olmalı,
İbadetini zamanında yapmalı,
Ar ve edep sahibi olmalı
Helal kazanç sahibi olmalı,
Dünya nimetlerine tamah etmemeli,
İlim sahibi olmalı
Büyüklerin (devlet adamları) kapısına gitmemeli (günümüzün deyimiyle kimsenin torpiline, himmetine muhtaç olmamalı).

Bu koşullara sahip olarak Ahî olan kişinin;

1. Gönlü açık olmalı
2. Kapısı açık olmalı
3. Eli açık olmalı
4. Sofrası açık olmalı,

ancak;

1. Gözü kapalı olmalı
2. Dili kapalı olmalı
3. Beli -uçkuru kapalı olmalıdır.

AHİLİKTE MESLEKİ EĞİTİM

Ahîlik kurumunu meslek eğitiminde uyguladığı yöntemler "işbaşında eğitim" ve tedric metodudur.

İŞBAŞINDA EĞİTİM

Ahîlik kurumundaki, meslek eğitiminde izlenen "işbaşında eğitim" metodunun bir diğer adı da, "usta-çırak eğitimi" metodudur.

Ahîliğe girenler aynı zamanda çırak sınıfından sayılır ve bir ustanın yanında sanat öğrenmeye başlar. Çırak ustasının yanında işin yapılış tarzını öğrenir ve istendiğinde kendisi uygular. Sanatta belirli bir yol alındığı zaman, usta çırakına iş verir ve yapması istenir. İstenilen düzeye gelen çırak bir törenle kalfalığa terfi ettirilir.

Bu eğitim tarzı ustalığa kadar devam eder, olgunlaştığı kabul edilen ve usta olan kişi ya eski ustasının yanında çalışır, ya da ustasının desteğiyle kendi işyerini açar.

İş başında eğitimin yapıldığı yerler işyerleri ve çarşılardır. Bu yerler bireyin meslekî yönden yetişmesi için gerekli bütün özellikler düşünülerek hazırlanmışlardır. Bedestenlerde yani işyerlerinde bireye hem bir meslek öğretilir, hem de birey sosyalleşir.

Zayıveler ,Ahilikte, eğitimin ve örgütlenmenin yanında konuk ağırlama için yapılan kurumlardır.

Tedric Metodu

İnsan doğasına uygun bir şekilde, bilgilerin basitten karmaşıklığa, kolaydan zora, azdan çoğa doğru azar azar verilme şekline denilir. (Eğitimde Tikelden- Tümele yada basitten karmaşığa, uygulamalı eğitimde İşlemden İşe diye tanımlanabilir)Bu metoda göre işyerine giren çırığa, işyerinin en basit işleri verilir ve bunları kavradıkça daha ağır işler verilir. Ancak, bu yöntemle çırığa sanat sevdinilir ve benimsetilirdi. Meslekî eğitimde çırığa davranışlar (beceriler) belirli sıra ile kazandırılır ve bunların kazanılıp kazanılmadığı devamlı kontrol edilir.

Ahîlik kurumunda meslekle ilgili davranışlar sadece işin kendisi ile ilgili değildir. Davranışlar, mesleğin bütününün yerine getirilmesi ve diğer sanatkarlara karşı davranışları da kapsamaktadır.

Hemen ekleyelim ki biz buna benzer bir uygulamayı otuz yıla yakın bir süredir Çıraklık Eğitim Sistemi içinde, MEB denetiminde yapmaya çalışıyoruz. Ancak 3308 sayılı MESLEKİ EĞİTİM YASASI' nı Almanlardan kopyalamak yerine Ahîlik Tarihini inceleyeseydik daha özgün bir yasamız olurdu, oysa şimdiki yasa yer yer bizim standartlarımızın dışına çıkıyor, uygulamada gereksinimleri karşılamıyor.

Ahîlik Kurumunda Meslekî Kademeler:

Meslekî yetiştirme kademeleri, Ahîlik kurumunda bilgi ve becerinin düzeyini ortaya koyan önemli öğelerden biridir.

Meslekî kademeler üç tanedir:

1. Yamak ve Çırak

Bir sanata girecek kişinin on yaşından küçük olmaması gerekir. Yamaklık meslekî eğitimin ilk derecesi ve basamağıdır. Veli, yamak olan kişinin işe devamını taahhüt eder(1). İki sene parasız ve devamlı çalışan yamak, yeterli bilgi ve beceri kazanırsa çıraklığa yükseltilir. Çırak olacak çocuğun ustası, kalfaları ve velisi o mesleğin pirinin dükkanında toplanırlar. Reis gereken öğütleri verdikten sonra, çırığa verilecek haftalık ücreti belirler. Çıraklık, meslekî eğitimde ilk yetişmişlik derecesidir. Çıraklık devresi, meslekî bilgilerin en basitlerinin kazandırıldığı düzeyi gösterir.

2. Kalfa

Bir sanat dalında üç yıl çıraklık eden kişi, kalfalığı

gerektiren beceriler kazandıktan sonra bir törenle kalfalığa yükseltilir. Çıraklıktan kalfalığa yükselen kişiler kendilerinden sanatlarıyla ilgili istenen işleri rahatlıkla yaparlar. Kalfalar, ustanın bulunmadığı zamanlarda, ustanın yetkisine sahiptirler. Onlar bu yetkiyi, gerektiğinde kullanırlar ve işyerini yönetirler.

3. Usta

Üç sene kalfa olarak çalışan bir kişi sanatının bütün becerilerini kazandığına dair ustasında düşünce meydana gelirse, şatafatlı bir törenle ustalığa yükseltilir. Usta olan kişi şartlar gerçekleşirse, şahsına ait bir işyerine sahip olur. Aksi takdirde başka bir işyerinde usta olarak çalışmaya başlar.

Ahilik kurumunda meslekî yetiştirmeye üst kademeye geçiş törenleri ;

- a- Çıraklık töreni (yol atası ve yol kardeşi edinme),
 - b- Kalfalık töreni (yol sahibi olma) şed bağlama, kuşak kuşanma
 - c- Ustalık töreni (icazet). Peştamal kuşanma, icazet alma
- Ahilikte, çıraklığa başlarken Yol Atası- Yol kardeşi edinme töreniyle başlanır. Daha sonra, Kalfalığa geçişte Şed Bağlama, Ustalığa geçişte Peştamal Kuşanma törenleri Ahi meclisinde yapılır ve bir çeşit sınavla çıraklıktan kalfalığa, kalfalıktan ustalığa geçiş Ahi Meclisinde onaylanır.

Bugün, çıraklık eğitim sisteminde uygulama buna benzer ama bu denli ciddi yapılmadığı açıktır.

Zamanının demokratik ve kapsamlı bir örgütü olan Ahilik Kurumu, Sivil örgütlenme olarak merkezi yönetimi tehdit eder görüldüğü için Fatih Sultan Mehmed'in İstanbullu alması ve Avrupayla ticari ilişkilerin gelişmesiyle yerini Avrupa'dan alınan LONCA örgütlerine bırakmış, ancak lonca örgütlenmesi Ahiliğin yerini dolduramamıştır.

Lonca sistemi, Ahilik gibi kesin kurallarla yönetilmemiş, Ahilik, Türk ve Müslüman esnafa hitap ederken, Lonca sisteminde dini eğitimden vazgeçilerek gayri Müslimlerin de loncalara katılması sağlanmış, giderek mesleki eğitim usta -çırak ilişkisine indirgenmiş, eğitimden uzaklaşmıştır. Giderek Türkler, meslekleri gayrimüslim azınlıklara bırakmıştır. Böylece, 16. yüzyıldan başlayarak demircilikten duvarcılığa, mobilyacılıktan kuyumculuğa, değin meslekler Rum, Ermeni azınlıkların eline geçmiş, Mimar Sinan kalfalarından sonra İstanbul'da Ermeni Balyan ailesi yüzeli yıla yakın bir süre Osmanlı Mimarisini ellerinde tutmuşlardır. Nitekim kuyumculuğu, dokumacılığı, bankerliği ellerinde tutan bir sürü azınlık ile vardır. Müslüman halkın çiftçilik, devlet dairesinde kalem efendiliği yada askerlik dışında iş yapamaz duruma gel-

diği görülmektedir. Avrupada sanayi devrimi ile üretim sistemleri tümüyle el değiştirirken Osmanlı, değişime ilgi duymamıştır. Osmanlıda sermayeyi ellerinde tutan azınlıklar, Sanayileşmeye Yatırım yapmak yerine Avrupalı sanayicilerin yerli pazarlamacıları rolünü üstlenmiş, İzmir Limanına gelen Avrupa sanayi ürünleri Anadolu'nun içlerine azınlık simsarlar aracılığıyla ulaştırılmıştır. Sanayinin ve ticaretin azınlıklar elinde olması, Osmanlı'nın sanayileşmesinin de önünü tıkamıştır. Rum, Ermeni yada Yahudi tüccarlar, Osmanlı'nın Açık Pazar haline gelmesinin öncüsü olarak, bir yerde, tebaası oldukları Osmanlıya ihanet etmişlerdir. Avrupa hızla sanayileşirken bizde yenileşme 19. yüzyıl başında, yeniçerilerin sürekli kazan kaldırmasından bıkan padişahlar aracılığıyla orduda Nizami-Cedit hareketiyle başlamış, ihtiyaç dolayısıyla askeri okullar açılmıştır.

Mithat Paşa mesleki eğitimin gereğini anlayarak Vali olarak görev yaptığı Tuna vilayetinde, 1860 da Niş'te, 1864 de Ruscuk ve Sofyada birer İslahhane açıp yoksul ve yetim çocukların mesleki eğitim almalarna olanak sağlamıştır. Daha sonra İstanbul SULTANAHMET'te, Sanayi mektebi açılmış, Mithat paşayı örnek alan aydın valilerin gayreti ve il bütçe olanakları ile bazı sanayi mektepleri açılmış, İslahhane olarak açılanlar da sanayi mektebi adını almışlardır. Mithat Paşa, bu girişimiyle modern mesleki eğitimin kurucusu olarak kabul edilir.

1923 yılında, Cumnuriyetin ilan edildiği günlerde Edirne, İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara, Kastamonu, Adana, Konya ve Bolu'da Sanayi mektebi vardır ama çoğu öğretmen ve öğrenci yokluğundan kapanmak üzeredir. Eğitim yok gibidir ve var olan öğretmenler de oldukça yetersizdir.

Cumhuriyet yönetimi, gerçek anlamda meslek adamı yetişmemiş oluşunun ve esnaf olan gayrimüslimlerin de düşmanla işbirliği yapıp Anadolu'yu terk etmesinin acısını, nal çivisinden ahşap doğramasını, çatı kiremidinden dikiş iğnesini dışardan alarak yaşamış ve ilk on yılda Avrupa'ya gönderilerek mesleki eğitim alan gençler ve Avrupa'dan getirilen mesleki eğitimcilerle mesleki eğitimi kurmuş, Mehmet Rüştü Uzel gibi bir örnek insanla güçlü bir mesleki eğitim örgütünü ortaya çıkarmıştır. (Doğal olarak bu dönem ayrı bir yazı konusudur.)

Günümüzde, üretim için , hızla artan gençliğe iş ve aş için, bağımsız bir ülke olarak kalabilmek için Esnaf- sanayici ve eğitim sektörünün ciddi bir işbirliğine ihtiyacımız var. Bu nedenle, Yirmibirinci yüzyıl koşullarında Ahilik Örgütlenmesi gerekli ve zorunlu olmaktadır.

Merkez Ahi Zaviyesinde Ahi Baba'lık

"Ne harabî ne harabatiyim
Kökü mazide olan âtiyim."

Yahya Kemal **BEYATLI**

Mustafa KARAGÜLLÜ
Ahi Baba

Ahi ve Ahilik sözcüklerini bendeniz ilk kez 1947'lerde işitmişimdir. Kırşehir merkezinde Ahi Evran Mahallesi'ndeki Ahi Evran Camii'nde zaman zaman Cuma namazlarında veya Mevlütlerde bulunurdum. "Adı geçen camiye niçin Ahi Evran denmiştir, Ahi Evran kimdir, geçmişi nedir?" pek merakımıza mucip değildi. 1951'de vatani görevimi müteakip esnaf teşkilatlarının kurulması gündemde idi. Bendeniz kuruluş çalışmalarının içinde buluverdim kendimi. Çarşı- pazar teşkilatın ne olduğunu, ne olacağını, kuruluşu halinde Kırşehir'e madde ve madda neler katacağını tartışır oldum.

Yaşlı ustalar Ahi Evran'ın 13. yüzyılda 32 esnafın piri olduğunu söylerlerdi. Ayrıca "Ben yetmiş yıl önceleri çıkarırken, sonra kalfa iken ve daha sonra da usta olurken belime peştamal bağlamışlardı. Bu bağ benim usta olma vesikam, beratım oldu." Derlerdi. Bu yaşlı ustaların o zamanki uygulamaları, benzer sözleri ve ritüelleri bugünkü şed kuşatma törenlerimizin temelini oluşturmaktadır.

Teşkilat hareketimizin manevi dayanağının zamanla Ahi Evran'la noktalandığını gördük. Kırşehir ve Ankara'da sıkça yaptığımız sohbetlerimiz sırasında Ahi Evran, Hacı Bektaş muazzez isimlerinin telaffuzunu yaşlılar, yanı okumuşlar eleştirirlerdi. "Ahi Evran ve Hacı Bektaş'ı, sizin okul ve asker arkadaşlarınızın gibi anamazsınız. Onları anarken mutlaka Ahi Evran'ı Pîr Ahi Evran, Hacı Bektaş'ı ise Hünkâr Hacı Bektaş diye anmanız gerekir" şeklinde tembih ve telkinde bulunurlardı.

1960'lerden sonra Kırşehir'de medfun Türk büyüklerini anma tören ve programları hazırlamaya başladık. Zira Kırşehir'de Pîr Ahi Evran, Hünkâr Hacı Bektaş, Gönüller Sultanı Yunus Emre, Osmanlı Devletinin manevi kurucusu Ahi Şeyhi Edebalı, Şeyh Süleyman Türkmanî, Kaya Şeyhi, Nasuh Dede, Kırşehir Emiri(valisi) Mengücekoğlu Muzaferüddin Behramşah (Melik Gazi), Kırşehir Emiri Nureddin Caca Bey, Filozof Şair Ahmet Gülşehrî, Mesut Gülşehrî... gibi 13.yy ermişlerinin ve alperenlerinin Kırşehir'de kabirleri vardır. Bunlar Anadolu'da Türk-İslam tefekkürünün yerleşmesini sağlayan, Anadolu'yu Türk vatanı kılan, Türkçeyi bilim ve sanat dili olarak yerleştiren öncü şahsiyetlerdir. 1963'lerde Pîr Ahi Evran', Türk dilinin savunucusu mutasavvıf şair Âşık Paşa ve onun Türk edebiyatında dillere destan 12000 beyitlik Türkçe Garipname'si öne çıkar oldu. İki Türkçecinin anma günlerini birlikte anıyor olduk. Bu başlangıçtan sonra, Esnaf Teşkilatımızın çalışmaları sayesinde Kırşehir'de ve diğer illerimiz de Pîr Ahi Evran anılıyor oldu.

O yıllarda yeni kurulmuş olan Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'muz her geçen gün güçlendikçe esnafın geçmişi, tarihi gündemdeki yerini bulur oldu. Konfederasyonumuz, sonraları Ahilik ve Esnaf Bayramı olarak kutlamalarının lokomotif olmak gibi madde ve manada önemli bir görevi üstlenmiş oldu. Bu arada kayda değer bir anekdot da 1971 yılında Konfederasyonumuz eğitim yayınlarından Emekli Albay Refik Soykut ile yazdığımız Orta Yol Ahilik adlı bir kitabın yayımlanmasıdır. Kitabının önsözünde Rahmetli Genel Başkanımız Sayın Hüsamettin Tiyeşan "... Bir yandan nemelazımcılığın diğer taraftan maddeciliğin revaçta olduğu ülkelerde, tarihi değerlere örf ve ananeye bağlılık füzuli işlerden sayılmakta. Böylelikle dünya köksüz tutarsız ve bedbaht bir düzene doğru itilmektedir.

Günümüzden tam yedi asır evvel yaşamış büyük pîrimiz Ahi Evran-ı Velî'yi bulmaya, tanımaya ve sizlere de tanıtarak onu anmaya çalışmamız, umarız ki bütün olumsuz akımlara rağmen inançlarına, sanat ve meslek adabına bağlı bulunan esnaf ve sanatkarlarımızca füzuli telakki edilmeyecektir.

Ahiliği bir metot, bir sanat tarihi olarak kabul ediyoruz. 13. asırdan önceki 32 esnafın pîri Ahi Evran-ı Velî'ye bugün 4milyon esnaf ve sanatkarın

ziyaret edebileceği, huzurunda huşu ile dua edebileceği anma törenleri; sahalarıyla kültür ve sanat galerileri ihtiva eden bir külliye hazırlamaktayız.

Belki bizim mesaimiz yetmeyecektir; ancak bizden sonra nöbeti alacak postnişin, ibadet saydığımız bu hizmeti tamamlayacaktır."

Bundan kırk yıl önce ahilik aşkına söylenmiş bu sözlerin, bu ahdin bugüne kadar gerçekleştirilememesinin sebeplerini ilgililerin takdirine ve yorumunu siz değerli okuyucularıma bırakıyorum.

Ünlü seyyah İbni Batuta, Seyahatname'sinde Pîr Ahi Evran ve Ahiliğin engin kişiliği ve evrensel tarihinin tarif ve tanımında ifade güçlüğü çektiğini belirtiyor.

Ahilikte Teşkilat Yapısı:

(...Bütün meslek mensupları aynı birlikte toplanmıştı. Yerleşim birimlerinde kurulan Ahi birlikleri arasındaki münasebetleri büyük meclis sağlardı. İmparatorluk içerisindeki bütün esnaf birlikleri Kırşehir'de bulunan Ahi Evran Zaviyesine bağlıydılar. Bu zaviyenin başında buluna AHİ BABA, bütün sanatkarların piri kabul edilen Ahi Evran Velî'nin halifesi idi ve bütün esnaf birlikleri bir merkeze bağlanmakta ve Ahi Evran Zaviyesi de bu birliklerin genel merkezi olmaktaydı.(TKY Ve Tarihteki Bir Uygulaması Ahilik Eserinden;syf.26; Prof.Dr. ŞİMŞEK Muhuttin)

T.C. Çalışma Bakanlığı'nın 1947'de yayınladığı İlhan Tarus tarafından kaleme alınan Ahilik adlı kitabında "Ahi hakşinastır, kimsenin hakkının kimsede kalmasına razı değildir. Ve başkasının hakkının kendi üzerinde kalmasını en büyük zül addeder. O, alınının teri ile kazanmasını sever. Bunu bir kutsal prensip olarak kabul etmiştir. Ahi halk dostudur. Fakir kalmayı, ikbalden yüz çevirmeyi; gümüş mevcudunu bile çok mütevazî bir miktarda tutmayı prensip olarak kabul etmiştir.

Her şeyden evvel şunu belirtmek lazımdır ki Ahiler, zamanın siyasi sultasına ve padişah ile adamlarına kesin bir şekilde ilgisiz yaşamışlardır. (Ahi) ne padişahın, ne Sadrazamın, ne de diğer kudret ve otoriterlerin, adını bile anmayacak şekilde, dışında ve üstünde kalmış, yaşamış ve ölmüştür. Bu nokta teşekkürün sahip ve tabi olduğu akide ve prensip-

lerin salabetini, sıhhatini ve saffetini açıkça ispata kafidir.”

45 yıldan beri her yıl kutlana gelen Ahilik haftası kutlamalarında kürsüye çıkan onlarca sayın bakan ve valilerimizin “Ahilik kültürü mutlaka ders kitaplarına konmalıdır.” sözleri maalesef kulak ardı edilmektedir. Yine bu haftalarda düzenlenen bilimsel panel ve sempozyumlarda sunulan yüzlerce tebliğlere rağmen Ahilik anlatılmakla bitmemektedir.

En son Kayseri Teşkilat Başkanlığımızın lütufları ve daveti üzerine toplanan Ahilik Çalıştayı’nın açılışında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarımız Sayın Boğa, “Bu çalıştaydan sonra Ahi Evran’ın ve Ahiliğin bir dünya öğretisi olarak öne çıkacağına, Ahiliğin bir Türkiye projesi haline getirme, orayı da aşarak bir dünya projesi haline getirme noktasında bir mesuliyet ve yükü Kayseri’ye geldiklerini” söylemekle aziz Türk milletinin ve çok değerli teşkilat başkanları, üst kuruluşlarımızın asil duygularına Ahilik Yönetmeliği’nin sahibi olarak tercüman olmaları derin memnuniyet ve takdimimizi celp etmiştir.’

İki sene önce, Ahiliğin merkezi Kırşehir’de Ahi Evran Üniversitesi’ne bağlı olarak tesis edilmiş olan Ahi Evran ve Ahilik Kültürünü Araştırma Merkezi olarak, üniversitemiz adına tertip edilen Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Kültürü Araştırmaları Sempozyumu’na ülkemizin tek mil üniversitesinden yüzü aşkın çok değerli bilim adamları ağır mesailerine rağmen, uzun yolları teperek, yol parası karşılığında Kırşehir’e teşrif etme zahmetine katlanarak ahilik aşkına katılmışlardır. Bu bilim adamlarının sundukları birbirinden farklı ve değerli tebliğler kitaplaştırılmıştır.

24 sene öncelerydi. TBMM ikdidar partisi grup odasında ilgili bakan ve milletvekilleri olduğu halde tezimiz “Devlette Ahilik - Ahilikte Devlet” ilke ve birliğinin varlığı idi. Tezimizi kabul buyurdular. “Öyleyse Kırşehir esnaf teşkilatı olarak 22 yıldan beri kutlaya geldiğimiz Ahilik ve Esnaf Bayramı organizasyonlarını Kırşehirli’lerin inançlı, imanlı ama fakir omuzlarına yüklemeyiniz. Devlette Ahilik- Ahilikte Devlet birliğinin varlığında müttefik isek. Her ilimizde yapılacak kutlamalarımızı daha bilimsel ve daha akademik olarak kemâliyle, yaygın ve etken olarak bütün ülkemiz sathında kutlanması sorumluluğunu devletimiz adına, bakanlığımızın biri üstlenmelidir.” Bu teklifi-

mizi de kabul buyurdular ve “Sayın Karagüllü, Ahilik kutlamalarını hangi bakanlığımızın üstlenmesi uygun olur?” diye sorulduğunda “Birçok bakanlığımızın işlevleri itibarıyla Ahilik ilkelerine ve felsefesine uygun olduğunu; ancak sayın Kültür Bakanımız Sayın Mükerrrem Taşcıoğlu konumuza alakası ve duyarlılığı açısından uygundur.” demiştim. Mumayileh grup odasına davet edildi. Bendeniz beraberimde getirdiğim Hafta Yönetmeliği Taslağı ile beni Müsteşarı Prof. Dr. Uluç Bey’e gönderdiler. Taslak makamda da görüşülerek uygulanabilirliği tartışıldı ve yönetmeliğin kabulü ile ilk etapta 26 ilimizde kutlamalar uygulanmış oldu.

2 sene önce de anılan yönetmeliğin sorumluluğunu Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız Kültür Bakanlığımızda, “Bu yönetmelik sizin bakanlığınızdan çok bizim bakanlığımızın konumuna daha uygundur” gerekçesiyle aldı. Anılan yönetmeliği tadil edilerek derhal 81 ilde Ahilik Haftaları kutlamaları gerçekleştirildi.

Bu sene 12-18 Ekim 2009 tarihleri arasında ikinci kez milli bir heyecan ve coşku ile “kökü mâzide bir millet olarak” Ahilik Haftası’nı kutlamalarının bah-tiyarlığına erişeceğiz

İlimiz Kırşehir'de 48 sene önceleri yaktığımız Ahilik meşalesinin bu yıl 81 ilde kutlanıyor olması ülke ve ülke insanı olarak bizi gururlandırıyor. İşte bu faaliyetlerin neticesinde, kadirbilir Kırşehir Esnaf ve Sanatkârlar Başkanlar Kurulu'nda ittifakla alınan bir kararla "Türk esnaf ve sanatkârları teşkilatıve müntesiplerinin aziz, asil hissiyatlarına tercüman olarak naçiz şahsıma Ahiliğin en üst makamı olan, merkez Ahi Zaviyesi'nde Ahi Baba'lık unvanını bendenize layık görerek 13 Ekim 2001 (Ahilik ve Esnaf Bayramı) Törenlerin'de Devlet ve Hükümet ricali ve binlerce davetlinin huzurda verilen Merkez AHİ BABA'LIK beraatının Metni:

"Ahi Evran ve Hacı Bektaş'ı, sizin okul ve asker arkadaşlarınızmış gibi anamazsınız. Onları anarken mutlaka Ahi Evran'ı Pîr Ahi Evran, Hacı Bektaş'ı ise Hünkâr Hacı Bektaş diye anmanız gerekir"

Sayın
Mustafa Karagüllü

Türk esnaf ve sanatkârlarının Piri Ahi Evran-ı Veli Hazretleri ve ilimizin tanıtılması yolunda, hiçbir fedakârlıktan kaçınmadan bir ömür boyu, büyük meşakkatler içinde sürdürdüğünüz mücadeleniz, tüm Türkiye ahileri tarafından takdir ve minnetle karşılanmaktadır.

Birlik başkanlar kurulumuz, tüm ülkemizin merkez ahi babası olarak tesbit ve tescilinize oy birliği ile karar alınmıştır.
Türk esnaf ve sanatkârları adına taktim olunur.

13 EKİM 2001

Birlik Başkanlar Kurulu Başkanlığı

Kahveciler Başbakan'dan “sigara açılımı” istedi

TÜRKİYE Kahveciler, Kiraathaneciler ve Büfeciler Federasyonu, Ankara'da sigara yasağına karşı eylem yaptı. Türkiye'nin birçok ilinden gelen kahveciler Abdi İpekçi Parkı'nda toplanarak seslerini duyurmaya çalışırken, açılan **'Sayın Başbakan sigara açılımı istiyoruz'** pankartı dikkat çekti.

Abdi İpekçi Parkı'na sabah saatlerinden itibaren toplanmaya başlayan yaklaşık 5 bin kahvehane işletmecisi sigara yasağının yumuşatılması için eylem yaptı. 'Sayın Başbakan sigara açılımı istiyoruz', 'Dumansız hava sahasında biz açıkla, siz ise aldığınız uçaklarla gezin', 'Sigara söndü, ocaklarda söndü', 'Tayyipsiz hava sahasına yüzde 100 destek veriyoruz' şeklinde pankartlar açan eylemciler, sigara yasağı için düzenleme yapılması yönünde sloganlar attı.

Mitingte ilk olarak konuşan Türkiye Kahveciler ve Büfeciler Federasyonu Başkanı Murat Ağaoğlu, kapalı alanlarda sigara yasağı uygulamasının yumuşatılması gerektiğini belirterek, kapalı alanlarda sigara yasağının uygulamaya konulmasıyla esnaf ve sanatkârın yoğun tepkisiyle karşılaştıklarını, birçok kişinin işyerinin kapısına kilit vurduğunu söyledi.

Hükümetimin sigara yasağına ilişkin kanunu kabul

ederken esnaf ve sanatkârların bulunduğu durumu göz önüne almadığını kaydeden Ağaoğlu, "Esnaf ve sanatkarın temsilcisi olarak yasağın olumsuz yönlerini, esnafımızı nasıl sıkıntıya sokacağını kendilerine bizzat anlattık. Uygulamayla esnafımız iş yapamaz, borçlarını ödeyemez, evine ekmek götüremez duruma geldi. Yasağın uygulanması konusunda tartışmalar, kavgalar, yaralanma olaylarını gördük. Burada sesleniyorum çözüm yasaklamak değil, sigara içilen ve içilmeyen bölgeler oluşturmaktır. Sigara içmeyen vatandaşlarımız düşünüldüğü gibi içen vatandaşlarımızın da düşünülmesi ve eşitlik ilkesi içinde hareket edilmesi, kahvehanelerde sigara içilen ve içilmeyen bölgeler oluşturulmasına izin verilerek yasanın uygulanabilirliğinin sağlanmasını istiyoruz" dedi.

KURALLAR OYUNDA DEĞİŞMEZ

Mitingde konuşan Ankara Kahveciler Odası Başkanı

İsa Güven ise esnafın yaşadığı sıkıntıları şu sözlerle dile getirdi: "Hükümet bizim haklarımıza saygılı olmalı. 2008'de bütün kahvehane esnafına ruhsat aldirdılar. Sigara içilmesi serbestti. Oyun başladıktan sonra kurallar değişmez. Başbakan'a sesleniyoruz, siz siyasete kahvehanelerde halka seslenerek başladınız. Ne çabuk unuttunuz o günleri. Bir kahvenin kırk yıl hatırı nerde sayın Başbakan? Kahvehaneci mesleğini yok etmek mi sizin derdiniz? Sayısı milyonları aşan işsiz ordusuna bizleri de mi eklemek istiyorsunuz? Bizler yasak kalsın, halkın sağlığıyla oynansın demiyoruz.

Mekanları sigara içilen içilmeyen bölmelere ayırılım, borçla olsun son teknoloji havalandırmalar yapalım ekmeğimizi kurtaralım istiyoruz. Kahvehaneler, sadece okey oynanan, sigara içilen yerler değildir. Kahvehaneler, bir kültürün kalbinin attığı yerdir. İnsanların buluşma yeridir. Sevinçler, sıkıntılar, üzüntüler buralarda yaşanır ve paylaşılır. Eğer AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçiyorsa, meclisin yolu da kahvehanelerden geçiyor. Bu sefaletle çare istiyoruz" dedi.

Son olarak, büyük tezahürat ve alkışlarla kürsüye gelen TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, coşkulu, meydanı dalgalandıran, heyecanlı bir konuşma yaptı. Konuşması alkışlar ve sloganlarla sık sık kesilen Palandöken, özetle şunları söyledi:

"Biz sigaranın sağlığa zararlı olduğunu elbette biliyoruz. Biz, 'sigara serbest bırakılsın' demiyoruz. Biz tüm esnaf ve sanatkarlar gibi sıkıntı içinde olan kahveciler ve lokantacıların da sıkıntıda çektiklerini, böyle ağır bir yasaklama ile kahveci ve lokantacıların daha da büyük sıkıntılara gireceğini, bunun önlenmesi için tedbir alınması gerektiğini söylüyoruz.

Sigara içilmesi ile mücadele etmenin yollarından biri de yasaklamadır, olabilir. Ama öncelikle eğitimle bu mücadele verilmelidir. İlkokuldan itibaren vatandaşlarımıza sigaranın zararları anlatılmalı ve sigaraya başlamalarının önüne geçecek tedbirler alınmalı.

Bizim istediğimiz, gelişmiş ülkelerdeki gibi bu sorunun çözülmesi.

Esnafın çeki var, senedi var, okula gönderdiği çocukları var. Bu yasak bu haliyle uygulanırsa, bu çekler nasıl ödenir, bu çocuklar okula nasıl gönderilir?

Her kahvecinin yanında en az iki ocakçı, iki garson bir askıcı çalışır. Kış aylarında binlerce kahvehane kapanmaya başlayınca bu çalışanlar da işsiz kalmayacak

mı? Zaten büyük olan işsiz ordusuna bunlar da katılmayacak mı?

Hani esnaf sanatkarı koruyacaksınız?

Esnaf sanatkarı bitirdiniz.

'Biz, siyaset üstüyüz' diyoruz. Hiçbir partiye yakın yada uzak değiliz. Ama bizim istediğimiz, bize yol göstermeniz, destek vermeniz.

Biz sokağa inerek, bizimle başa çıkamazsınız. Bunu siz de çok iyi biliyorsunuz.

Sigara yasağının başladığı günden bu yana il il Türkiye'yi geziyorum. Nereye gittiysem esnaf 'bittik başkanım' diyor.

Biz esnaf sanatkarlar, kanaatkarız. Kendi işini- kendi aşını, kendisi kazanan; vergi veren, istihdam yaratan ülke ekonomisine önemli katkılar yapan bir kesimiz.

Biz çok bir şey istemiyoruz. Biz üç şey istiyoruz: Kural konulması, Haksız rekabetin önlenmesi ve bu değişim dönüşüm sürecinde esnaf sanatkara destek verilmesi.

Bizi AB ülkeleriyle buluşturun, AB ülkelerinin standartları, kuralları ile düzenlemeler yapın. Biz bunu istiyoruz.

Siz ne yaptınız? Vatandaşın cebine kredi kartları koyarak olmayan paralarını harcamalarını teşvik ettiniz.

Bugün Brüksel Parlamentosunda sigara içmek için bölümler var. Bizim de istediğimiz bu!

Süre verin, teşvik verin, kahvehanelerimizin örtülerini değiştirilim. Boyasını badanasını yapalım. Yeni duruma hazır hale gelelim.

Esnaf zanaatkar, başka bir şey değil 'hakkını' istiyor!

Biliyorsunuz, o çok güçlü Amerikan ekonomisi son krizde, bir günde saman alevi gibi yok oldu.

Çok daha büyük sorunları olan Türk Milleti ise, dayanışma kültürü ile ayakta kalabildi. Bu dayanışma kültürünün en önemli parçalarından biri de esnaf ve sanatkarlar olduğunu herkes biliyor.

Başka kesimlere verilen teşviklerden esnaf sanatkar neden yararlandınlmıyor? İki ampül yakan bakkal, kahveci, lokantacı neden pahalı elektrik kullanıyor?

Bu uygulama binlerce, onbinlerce işyerinin kapanmasına neden olacak. Neden

tedbir almıyorsunuz?

Bizim kavgamız 'ekmek kavgası'. Bu haklı talepleri duyun. Çözüm önerilerimizi dikkate alın!

Sigara yasağı nedeniyle karşı karşıya kaldığımız bu sorunun iki çözümü var: Ya kapalı alanlarda iyi havalandırma yapılmasını sağlayacak tedbir almamıza olanak sağlayacaksınız, ya da dünyada pek çok yerde uygulandığı gibi içilen içilmeyen bölmeleri ayırmamızı sağlayacaksınız."

Konuşmasını bitiren Palandöken, alandan gönderilen bir Türk Bayrağını öperek alına götürdü ve coşkuyla sallayarak esnaf ve sanatkarın kararlılığını gösterdi. Bu arada sürekli olarak "en büyük başkan bizim başkan" sloganları atılıyordu.

Miting dağıldıktan sonra, Genel Başkan Bendeve Palandöken başkanlığında, federasyon, birlik ve oda başkanlarından oluşan bir heyet Sağlık Bakanlığı'na giderek, Bakana bir kez daha bu sorunun aciliyetini anlattılar. ■

Harun COŞKUNSEL
Maşmüfettiş-SGK
zeliharun@yahoo.com

AHİLİK, GEDİKLİK, SANAYİ DEVİRİMİ VE SOSYAL GÜVENLİK

Gelecek kaygısı insanın var oluşuyla doğmuş, insana özgü bir histir. Karınca yaz boyu çalışırken kış gelecek soğukta yiyecek bulamam diyerek yiyecek biriktirmez, ayların yaz boyunca her bulduğu şeyi yemesinin nedeni kışın uykuda hiçbir şey yemeden durabilmem için şimdi iyice yağ depolamam lazım düşüncesi yatmamaktadır. Hayvanlarınki tamamen iç güdüsel davranışlardır.

İnsanların çoğalması ve toplum haline gelmesiyle fakirlik, zenginlik, mal mülk ve gelecek kaygısı gelişerek büyümüş ve çeşitlenmiştir. Bu hususta bir akıl yürütülürse sonsuza gittikçe bu kaygının çoğu temel ihtiyacın dahi önüne geçebileceği sonucuna kolaylıkla vanabilir. Ama insan oğlu bu kaygı ve stres durumundan kurtulmanın da bir yolunu bulmuştur. Bunun adı İslamiyetin doğduğu yıllarda Arap dünyasında "fütüvvet" olmuş, Türklerde "ahilik" ve "lonca" teşkilatları olmuş... Batıda sanayi devrimiyle birlikte bugünkü anlamda ilk sosyal güvence düzenlemeleri İngiltere'de başlamış, ancak en kapsamlı düzenlemeyi ilk olarak Almanya yapmıştır. Aynı dönemde Prusya'da dilencilikle ilgili yasa çıkarılmış, devletin muhtaç kişilere yardım etmesi garanti altına alınmıştır. Yardımların yapılması için meslek örgütleri ve yerel yönetimler görevlendirilmişti

Tamamen insani ve insanın yaşam koşullarını ön planda tutan, sosyal adalet sağlamaya yönelik, yaşadığı -cari dönemdeki- sorunlarını ve gelecekle ilgili kaygılarını düzene sokan sosyal güvenlik sisteminin Türklere has ilk hali "Ahilik" olarak adlandırılabilir. Ahilik özünü Fütüvvet anlayışından alır. Fütüvvet'in sözlük manası yiğitlik, mertlik, cömertlik, eliaçıklık olmakla birlikte, bu kavram insanlara sözlük manasının çok ilerisinde şeyler ifade etmektedir. Bu yazımın konusu Fütüvvet olmadığı için detaya girmeden ahilik ve sosyal güvenlik hususuna geçmekte fayda vardır.

Burada Ahilik sistemini tüm detaylarıyla anlatmadan, günümüz kavramlarıyla ifade edecek olursak, "Ahilik ve sosyal güvenlik" konusunu incelemek istiyorum. Zira Ahilik dar manasıyla bir mesleki yardımlaşma örgütü değildir ve olmamıştır. Ahilik; mesleki yardımlaşma örgütünün ötesinde ama mesleki yardımlaşmayı içine alan bir örgütlenmedir. Günümüz sosyal güvenlik sistemine benzeyen bölümü de ahilik anlayışının sadece bir bölümüdür. Anadolu Selçukluları zamanında Fütüvvet sisteminden etkilenecek oluşan ve Fütüvvet ahlak ve dayanışma anlayışına dayalı İslamî bir esnaf ve sanatkar teşkilatı olarak Türk tarihinde yerini almıştır.

Aslında Ahilik teşkilatı ilk başlarda Türkmenlerin İslamlaşma sürecini hızlandırmak, Anadolu'yu Türk Yurdu haline getirmek, şehirlerde yaşayan Rum ve Ermeni tacirlerle rekabet edebilmek amacıyla kurulmuştur. Kısacası ilk başta Ahiliğin şekillenmesi en ücra dağ başlarına kadar teşkilatlanması tamamen politik ve siyasi gereklerden dolayı olmuştur. Fatih Sultan Mehmet Döneminden itibaren ise Ahilik siyasi bir güç olmaktan çok esnaf birliklerinin iş ve işlemlerini düzenleyen bir yapılanma halini almış, kısacası esnaf teşkilatı hüviyetine bürünmüştür. Bir nevi lonca sistemine benzer bir yapıya bürünmüştür.

Esnaf örgütüne dönüşümle birlikte teşkilat içerisinde sosyal güvence sandıkları, vakıfları veya esnaf keseleri oluşturulmuştur. Günümüzde merkezi otoritenin uyguladığı sosyal güvenlik teşkilatı türü bir yapılanma olarak bakılabilir bu sandıklara. Bu sandıkların başlıca gelirlerini, esnaf bağışları, esnafın çıraklıktan kalfalığa, kalfalıktan ustalığa geçerken ustanın çırağı veya kalfası için yaptığı bağışlar, haftalık veya aylık olarak esnafın gücüne göre alınan bir nevi aidatlar ve harçlar, orduda görevlendirilen esnafların çocukları

için toplanan gelirler, oluştuyordu. Bunu da günümüz sosyal güvenlik sistemindeki bir nevi sigorta primlerine benzetmek mümkündür.

Toplanan bu gelirlerin harcanması da günümüz sosyal güvence sisteminden sağlanan yardımlara benzemektedir. Bu sandıklarda toplanan paralardan teknik terimiyle karşılanan riskler oldukça geniş tutulmuştur. Belki de bugün sosyal güvence kapsamında sağlanan yardımlardan daha geniş bir yelpaze-ye yayılmıştı. Bunların bir kısmını görünce günümüz sosyal güvenlik sistemine göre daha ileri ve daha insani olduğu bile söylenebilir:

- 1-İşini yapamayacak durumdaki ustalara, tedavisi mümkün olmayan hasta usta ve çıraklara geçim yardımı yapılmaktaydı.
- 2-Sandıklardan esnafa faiz karşılığında ödünç para verilirdi.
- 3-Yardımlaşma sandıkları, ölüm durumunda cenaze işlerini ve gerekli giderleri karşılamaktaydı.
- 4-Kalfalıktan ustalığa geçen gence sandıktan sağlanan fonla dükkan açılmaktaydı.
- 5-Başına bir felaket gelen esnafa yardım yapılmaktaydı.
- 6-Evlenme çağına gelmiş fakir ve kimsesizlere evlenme yardımları yapılmaktaydı.
- 7-Devlet törenlerine giden esnafın bezenmesi ve donatılması için yapılan harcamalar sandıktan karşılanmaktaydı.

Ahilik teşkilatının başlıca amacı karşılıklı dayanışma ve yardımlaşma ve bu durumun yaygın hale getirilmesiydi. Yoksula, ihtiyacı olana, yabancıya, misafire sofrası kurmak Ahi Teşkilatının temel kuralındandı. Bu da zamanında tamamen gönüllü olarak devlet katkısı alınmadan insanların kendi kendilerine, doğal olarak oluşturdukları bir çeşit sosyal güvenlik teşkilatı yapılması olarak değerlendirilebilir.

Bu teşkilata girmenin temel kuralı, teşkilata girecek kişinin ticaret yapması ya da bir meslek sahibi olması zorunluluğudur. Günümüzde devlet otoritesi tarafından sağlanan sosyal güvenceden yararlanma koşullarının başında da bu vardır. 4/a(Eski SSK), 4/b(Eski adıyla Bağ-Kur), 4/c(Eski adıyla Emekli sandığı) kapsamında sosyal güvenceden faydalanabilmek için, işverene bağlı olarak çalışmak, kendine ait bir işi olmak veya kamu görevinde çalışmak zorunludur.

Ahiliğin sosyal fonksiyonu ilk başta tamamen dini temellere, sosyal ahlak üzerine oturmuştur ve bunun etkisi günümüze kadar gelmiştir. Devletin hiçbir tesiri olmadan şehir esnafı kendini ve halkı idare etmiş, oluşturulan ahlaki geleneklere ters düşmeye kendi içinde koyduğu kurallarla engel olmuştur.

Ahiler kendilerine uyanları sosyal dayanışma ruhu kazandırabilmek için teşkilata bir şekilde bağlamışlar ve kendi içlerinde yardımlaşma sandıkları kurmuşlar, ahilik prensiplerini bu sandıklar sayesinde sosyal hayata yaymaya çalışmışlar, kendi kendilerini kontrol ederek toplum düzeninin korunmasına yardımcı olmuşlardır.

Ahilerin yaptığı sosyal yardımlaşma ve dayanışma sistemi, hayır işleme ve sevap saikiyle tamamen tasavvufi olarak oluşmuştur. Belki bu nedenle genele yayılıp zorunlu sosyal güvence sistemine dönüşmemiştir.

Ahilik teşkilatı büyük şehirlerde ihtiyaçları, kolayca sosyal yardımlaşma ve dayanışma sağlayacak ve çevrelerindeki yoksul-

ların, kimsesizlerin her türlü gereksinimlerini karşılayacak vakıflar kurarak gidermişlerdir. Bu vakıflar, Ahi meslek ve sanat kuruluşu üyelerinin çabalarıyla, devletin hiç bir katkısı olmadan oluşturulmuş vakıflardır. Türkler dışında hiçbir Müslüman ülkede bu durum o zamanda görülmemiştir. Bu vakıflar yoksul köylerde, doğal olarak, kurulamamıştır. Fakat oralarda da bugün bazı bölgelerimizde hala yaşatılmaya çalışılan "Yarenlik Örgütleri" kurulmuştur. Bu örgüt Ahiliğin bir uzantısı şeklinde, köylerde imece denilen ve toplu yapılan yardım geleneğinin daha çabuk ve optimum yapılmasını sağlıyordu.

Görüldüğü gibi zaman içerisinde Fütüvvetten, Ahiliğe; Ahilikten, Lonca sistemine; Loncadan, Gedikliğe geçişerek, zamanın şartlarına uyarak değişen toplumsal bir yapılanma olan mesleki örgütlenme teşkilatları, sanayi devrimiyle birlikte son bulmuştur. Bu son bulma öz olarak bir son bulmadır. Bu örgütlerin sosyal güvenlik teşkilatı yerine geçen hizmetleri son bulmuştur.

Sanayi devrimi ve Fransız ihtilalinden sonra tüm Avrupa liberal ekonomi anlayışını esas alıp uygulamaya başlamış, bu durumda orta çağdan itibaren emek ve sermaye ilişkisini düzenleyen mesleki örgütlenme ve lonca teşkilatlarının sonunu hazırlamıştır.

Bizim tarihimizde de, atalarımızın zamanında kendi kendilerine örgütlenerek çözdükleri, bir nevi yoksullukla mücadele, sosyal güvence örgütü olan Ahilik, sanayi devrimiyle yok olmuş, sanayi devriminin yarattığı tahribatla baş edememiştir. Ahilik sistemindeki ustalar, kalfalar, çırakların büyük bir bölümü artık kendi işlerini yapar halden, serbest iş gücü olarak vahşi kapitalizmin parçası olma aşamasına geçmiştir.

Bu dibe vurmuşluktan artık eskisi gibi meslek örgütleri kendi başlarına geleneksel yardımlaşma yöntemleriyle kurtulamaz olmuşlar ve devletlerin bizzat sosyal düzeni sağlamak için düzenlemeler yapma mecburiyeti doğmuştur. Bu hususta ilk en kapsamlı düzenleme -yazının girişinde de belirttiğim üzere- Almanya'da yapılmış, dilencilik yasası çıkartılarak, devletin muhtaç kişilere yardım yapması kanunla zorunlu kılınmıştır.

Ülkemizde devletin sosyal güvenlik teşkilatına el atması ilk olarak 1866'da kurulan "Askeri Tekaüt Sandığı" kurulmasıyla başlamıştır. Bu ilk resmi sosyal güvenlik kurumudur. Bunu 1881'de sivil memurlar için kurulan bir emekli sandığı izlemiştir. 1890'da Seyrisefain Tekaüt Sandığı, 1909'da askeri ve mülki sandıklarla Tersane-i Amirenin işçi ve memurları için emeklilik ve malullük sandığı, 1910'da Hicaz Demiryolu Memur ve Müstahdemlerine hastalık, kaza halleri için yardım sandığı, 1917'de Şirket-i Hayriye Tekaüt Sandığı kurulmuştur. Avrupa'da olduğu gibi Osmanlı'da da ücretli emeğin geliştiği meslek ve bölgelerde modern anlamda sosyal güvenlik kurumları oluşmaya ve gelişmeye başlamıştır.

Cumhuriyetimizin ilk sosyal güvenlik düzenlemeleri 27 Haziran 1945 Tarihinde çıkartılan 4722 Sayılı İş Kazaları Ve Meslek Hastalıkları Ve Analık Sigortaları Kanunu ile başlamış ve Fütüvvetnamelere dayanan ve bir nevi Türklere özgü sosyal güvenlik sistemi olan ahilik artık 08.08.2008 tarihinden itibaren "AHİLİK HAFTASI KUTLAMALARI YÖNETMELİĞİ" ile düzenlenen bir esnaf bayramına dönüşmüştür.

İL İL Türkiye gezileri devam ediyor

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, esnaf ve sanatkarın sorunlarını yerinde tespit etmek için yurdun dört bir yanına gerçekleştirdiği ziyaretlerine devam ediyor. Son olarak Çanakkale, Balıkesir ve Kırklareline giden Palandöken, gittiği her yerde yoğun ilgi ve heyecanla karşılanıyor.

Palandöken ÇANAKKALE'DE

Çanakkale'de temaslarda bulunan Palandöken; "önceden bıçak kemiğe dayandı diyorduk, ama artık kemik de kalmadı. Çünkü bıçak kemiği parçaladı" dedi.

Hükümetten KDV ve ÖTV indirimi isteyen Palandöken "Taksici, dolmuşçu, kamyoncu esnafı eskiyen aracını yenileyemiyor. Hadi bu insanlar içinde bir KDV ve ÖTV indirimi getirin. İşini kaybeden kahveci esnafı için işsizlik sigortası talep ettik. Ancak, kimseden ses çıkmadı. Para istemiyoruz. Sorunlarımızı çözün, kuralsızlığın önüne geçin" diye konuştu.

Çanakkale'de oda temsilcileri ile düzenlenen toplantıda bir araya gelen Palandöken esnafın can çekişir hale geldiğini savundu. Kepez Esnaf ve Kefalet Sosyal Tesislerinde gerçekleştirilen toplantıda oda başkanlarına seslenen Palandöken, "Dünyayı etkisi altına alan global ekonomik kriz en çok küçük esnaf ve sanatkarı vurmuştur. Ancak, şuana kadar esnafın yok olmaması için alınmış bir önlem yoktur. Esnafın sıkıntıları ve çözümleri konusunda da başta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere ilgili bakanlarla görüşmeler yapılmış olup, halende devam etmektedir. Ancak, şuana kadar isteklerimize olumlu cevap verilmiş değil. Bu kadar paket açıklandı, ama hiçbirisinde esnaf yok. Açıklanan tüm paketlerde üvey evlat muamelesi dahi görmedik. Çünkü bizi hep görmezden geldiler. Ama hiç olmazsa bundan sonra böyle bir ilgisizlik görmek istemiyoruz. Çünkü bu ülkenin gerçek sahipleri esnaf ve sanatkarlardır. Bizi yok sayanlar hata yapar." dedi.

"SÖZ DEĞİL, İCRAAT İSTİYORUZ"

Ülkenin her yerini kanş kanş, dükkan dükkan gezip, esnafın MR (EMAR) mı çektiğini ve esnafın artık dayanma gücünün kalmadığını anlatan Palandöken, "Artık söz değil, icraat istiyoruz. Bugüne kadar hep bize söz verip sırtımızı sıvazladılar. Ancak, verilen sözler yerine getirilmedi. Yani artık sırtımızı sıvazlama dönemi de bitti. Çünkü bıçak artık esnafın kemiğini parçaladı. Sigara yasağında acele etmeyin dedik. Bize kimse inanmadı. Bakın havaların soğuması ile birlikte kahvehaneler sırayla kapanıyor. Son zamanlarda özellikle büyük şehirlerimizde ticari taksilerde sigara içemeyenler, korsan taksilerde sigaralarını içiyorlar. Daha önce çok az sayıda olan korsan taksiler sigara yasağı ile birlikte adeta patladı. Ama nedense kimse sesini çıkarıp denetim yapalım, bunlar için yeni düzenlemelere gidelim demiyor" diye konuştu.

"İNSANLAR MUTLU DEĞİL"

Cumhuriyet tarihinde enflasyonun tek haneye indiği, faizlerin

düştüğü bir dönemde tabanda halen olumlu yansımaların olmadığını belirten Palandöken, "Bir mahallede lokanta, kasap, manav, pastacı, bakkal varken yenileri açılmaya çalışılıyor. Biz bunu Perakende Piyasasının düzenlenmesi gereği olarak ifade ediyoruz. Hükümet ise bunu hipermarket - esnaf kavgası olarak nitelendirdiği için yasayı bir türlü çıkarmıyor. Daha biz piyasanızın kurallarını koyamazken, helal kazancımıza, mütevazı sermayemize ve alın terimize, ülkeye sokulan kalitesiz, ömrünü doldurmuş Çin malları gölge düşürüyor. Kaliteli sağlam ürünler üreten sanatkar böylelikle piyasadan çekilmek zorunda kalıyor. 2 milyonun üzerinde işyerimiz var. Aileleriyle birlikte ülke nüfusunun dörtte biri. Bu nüfusu yok sayarsanız ülkenin dirlik ve beraberliğini tehlikeye sokarsınız. Biz koalisyon hükümetlerini de gördük, tek başına iktidarları da gördük. Esnaf ve sanatkarın suçu ne? Esnaf S.O.S veriyor" dedi.

"ESNAF DESTEKLENMELİ"

Ülke genelinde, diğer toplumsal kesimlere verilen teşvik ve desteğin yüzde 1 'inin dahi esnafa verilmediğini anlatan Palandöken, "Eğer böyle bir kredi esnaf ve sanatkarımıza verilmiş olsaydı, Türkiye şaha kalkardı. 'Nasıl olsa bunların sesi çıkmıyor, bunlar ne dersek tamam diyor' düşüncesiyle esnaf ve sanatkar göz ardı edeceksin. Hatta daha ileri gidip bu kesimi ekonomik ve toplumsal sıkıntıların nedenlerinden biri olarak göstereceksin, bu çok büyük bir haksızlıktır" diye konuştu. Düzenlenen toplantıya Palandöken'in yanı sıra Genel Başkan Vekili Burhan Aksak da katıldı.

Palandöken BALIKESİR'DE

Çanakkale'den sonra Balıkesir'e geçen Genel Başkan Palandöken, burada da coşkuyla karşılandı.

Balıkesir Esnaf Odaları Birliği Genel Kurulunda konuşan Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Genel Başkanı Bendeve Palandöken "Söz değil, icraat istiyoruz" diye hükümete seslendi...

"BIÇAK ARTIK KEMİĞİ PARÇALADI!.."

Her yıl yapılan Balıkesir Esnaf Odaları Birliğinin genel kurulu bu yıl Balıkesir Esnaf Odaları'nın Erdek'te bulunan kendi otelinde gerçekleştirildi. Genel Kurula Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Genel Başkanı Bendeve Palandöken, Balıkesir Esnaf Odaları Birliği Başkanı Mesut Aşanel ve Balıkesir ve ilçelerinde hizmet veren 94 oda başkanı katıldı.

Genel Kurulda konuşan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu Genel Başkanı "Dünyayı etkisi altına alan küresel ekonomik kriz en çok küçük esnaf ve sanatkârı vurmuştur. Ancak, şu ana kadar esnafın yok olmaması için alınmış bir önlem yoktur. Esnafın sıkıntıları ve çözümleri konusunda da başta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere ilgili bakanlarla görüşmeler yapılmış olup, halen de devam etmektedir. Ancak, şu ana kadar isteklerimize olumlu cevap verilmiş değil. Bu kadar paket açıklandı, ama hiçbirisinde esnaf yok. Açıklanan tüm paketlerde üvey evlat muamelesi dahi görmedik. Çünkü bizi hep görmezden geldiler. Ama hiç olmazsa bundan sonra böyle bir ilgisizlik görmek istemiyoruz. Çünkü bu ülkenin gerçek sahipleri esnaf ve sanatkârlardır. Bizi yok sayanlar hata yapar" dedi.

"SÖZ DEĞİL, İCRAAT İSTİYORUZ"

Ülkenin her yerini kanş kanş, dükkân dükkân gezip, esnafın so-

runlarını dinlediğini ve esnafın artık dayanma gücünün kalmadığını anlatan Palandöken, "Artık söz değil, icraat istiyoruz. Bugüne kadar hep bize söz verip sırtımızı sıvazladılar. Ancak, verilen sözler yerine getirilmedi. Yani artık sırtımızı sıvazlama dönemi de bitti. Çünkü bıçak artık esnafın kemiğini parçaladı. Sigara yasağında acele etmeyin dedik. Bize kimse inanmadı. Bakın havaların soğuması ile birlikte kahvehaneler sırayla kapanıyor. Son zamanlarda özellikle büyük şehirlerimizde ticari taksilerde sigara içemeyenler, korsan taksilerde sigaralarını içiyorlar. Daha önce çok az sayıda olan korsan taksiler sigara yasağı ile birlikte adeta patladı. Ama nedense kimse sesini çıkartıp denetim yapalım, bunlar için yeni düzenlemelere gidelim demiyor" diye konuştu.

"HER KONUDA UYARIMIZI YAPIYORUZ"

Her geçen gün piyasaların biraz daha daraldığını, işçi, memur ve emeklinin eline yaşam standartlarının altında ücret geçmesi nedeniyle haksız rekabetin önlenmesi bağlamında gerekli kurallar yürürlüğe konulmadığı için çoğu esnaf ve sanatkârın sifatsız dükkân kapadığını da anlatan Bendeve Palandöken, "Halkımızı ve ülkemizi yakından ilgilendiren her konuda hükümete uyarılarımızı yapıyoruz. Buna rağmen bir netice çıkmadı. Yıllardır kredi kartları konusunda hem halkımızı hem yetkilileri uyardık. Ama bakın bu ay bile kredi kartlarındaki batak yüzde 20 daha arttı. İnsanlar geleceklerini borçlandı. Hadi bu insanlar içinde bir KDV ve ÖTV indirimi getirin. Bunu yıllardır söylüyoruz. Ama hani ne oldu, Bakanlığın bu konuda yaptığı çalışma vardı. İşini kaybeden kahveci esnafı için işsizlik sigortası talep ettik. Ancak, kimseden ses çıkmadı. Para istemiyoruz. Sorunlarımızı çözün, kuralsızlığın önüne geçin. Önceden bıçak kemiğe dayandı diyorduk, ama artık kemik de kalmadı. Çünkü bıçak kemiği parçaladı" şeklinde konuştu.

Daha sonra Balıkesir Esnaf Odaları Birliği Başkanı Mesut Aşanel TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken'e çiçek ve Sındırgı'da üretilen bir el halısı hediye ederken, genel kurula katılan misafirlere de Balıkesir kolonyası hediye etti.

Palandöken KIRKLARELİ'NDE

Balıkesir temaslarını da tamamlayan Genel Başkan Palandöken, Kırklareli'ne geçerek, Kırklareli esnaf ve sanatkarının dertlerini yerinde tespit etme olanağı buldu.

Palandöken, dünyayı etkisi altına alan global ekonomik krizi en çok küçük esnaf ve sanatkar vurduğunu belirterek, buna rağmen esnafın yok olmaması için alınmış hiç bir önlem bulunmadığını söyledi...Sigara yasağında acele edilmemesini istediklerini, kendilerine kimsenin inanmadığı kaydeden Palandöken, "Kahvehanelere kilit vuruluyor. Esnaf olarak bu ülkede üvey evlat olmak istemiyoruz" dedi.

Kırklareli Esnaf Odaları Birlik Başkanlığı, Lüleburgaz'da Türkiye Esnaf Sanatkarları Konfederasyonu Başkanı Bendeve Palandöken'in de katılımıyla bir istişare ve değerlendirme toplantısı düzenledi. Düzenlenen toplantı öncesinde Bendeve Palandöken oda başkanları ve esnaflar tarafından kapıda karşılandı. Toplantıda saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından açılış konuşmasını Kırklareli Esnaf Odaları Birliği Başkanı Fuat Şeker yaptı. Fuat Şeker ko-

nuşmasında TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken'in Lüleburgaz'da bulunmasından çok memnun olduklarını be-

lirterek şunları söyledi: " Sayın Genel Başkanım, Başkan Velim, değerli birlik başkanlarım, TESK'in değerli çalışanları, oda başkanlarım, Genel Sekreterim ve basınımızın değerli temsilcileri. İstişare ve değerlendirme toplantısına katılımınızdan dolayı teşkilatım ve şahsım adına teşekkür ediyorum. Yoğun çalışma temposunda zaman ayırdığı için de ayrıca çok teşekkür ediyoruz. Genel Başkanımızın büyük özveriyle yaptığı çalışmaları, mücadeleyi takdirle karşılıyoruz."

Bende Palandöken de yaptığı konuşmada, esnafın can çektiğini, üvey evlat olarak görülmek istemediklerini, gerekirse kepenk indireceklerine dikkat çekerek şunları söyledi: "Havalar soğuyor. Kahvehanelere kilit vuruluyor. Esnaf can çekiyor. Esnaf olarak bu ülkede üvey evlat olmak istemiyoruz. Dünyayı etkisi altına alan global ekonomik kriz en küçük esnaf ve sanatkarı vurmuştur.. Esnafın sıkıntıları ve çözümleri konusunda da başta Başbakan Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere ilgili bakanlarla görüşmeler yapılmış olup, halen de devam etmektedir. Ancak, şu ana kadar isteklerimize olumlu verilmiş değil. Bu kadar paket açıklandı, ama hiçbirisinde esnaf yok. Açıklanan tüm paketlerde üvey evlat muamelesi dahi görmedik. Çünkü, bizi hep görmezden geldiler. Ama hiç olmazsa bundan sonra böyle ilgisizlik istemiyoruz. Çünkü, bu ülkenin gerçek sahipleri esnaf ve sanatkarlardır. Bizi yok sayanlar hata yaparlar. Artık söz değil icraat istiyoruz. Bu güne kadar bize söz verip sırtımızı sıvazladılar. Ancak, verilen sözler yerine getirilmedi. Yani artık sırtımızı sıvazlama dönemi de bitti. Çünkü, bıçak artık esnafın kemiğini parçaladı. Sigara yasağında acele etmeyin dedik. Bize kimse inanmadı. Bakın havaların soğuması ile birlikte kahvehaneler sırayla kapanıyor. Son zamanlarımızda özellikle büyük şehirlerimizde ticari taksilerde sigara içmeyenler, korsan taksilerde sigaralarını içiyorlar. Daha önce çok az sayıda olan korsan taksiler sigara yasağı ile birlikte adeta patladı. Ama nedense kimse sesini çıkartıp denetim yapalım, bunlar için yeni düzenlemelere gidelim demiyorlar. Halkımızı ve ülkemizi yakından ilgilendiren her konuda hükümete uyarılarımızı yapıyoruz. Buna rağmen bir netice çıkmadı. Yıllardır kredi kartları konusunda hem halkımızı hem yetkilileri uyardık. Ama bakın bu ay bile kredi kartlarındaki bataklık yüzde 20 daha arttı. İnsanlar geleceklerini borçlandı. Her gün gazete sayfalarında kredi kartını ödeyemeyen ailelerde intiharlar ve değişik olaylar yer alıyor. Taksici, dolmuşçu, kamyoncu esnafı eskiyen aracını yenilemiyor. Kazandığını tamirciye, parçacıya veriyor. Hadi bu insanlar içinde bir KDV ve ÖTV indirimi getirin. Bunu yıllardır söylüyoruz. Ama hani ne oldu, Bakanlığın bu konuda yaptığı çalışma vardı. İşini kaybeden kahveci esnafı için işsizlik sigortası talep ettik. Ancak, kimseden ses çıkmadı. Para istemiyoruz. Sorunlarımızı çözün, kuralsızlığın önüne geçin. Önceden bıçak kemiğe dayandı diyorduk, ama artık kemikte kalmadı. Çünkü, bıçak kemiği parçaladı. Bir mahallede lokanta, manav, pastacı, bakkal varken yenileri açılmaya çalışılıyor. Biz bunu perakende piyasasının düzenlenmesi olarak ifade ediyoruz. Hükümet ise bunu hipermarket, esnaf kavgası olarak nitelendirdiği için yasayı bir türlü çıkarmıyor. Daha biz piyasamızın kurallarını koyamazken, helal kazancımıza, mütevazı sermayemize ve alın terimize, ülkeye sokulan kalitesiz, ömrünü doldurmuş, Çin malları gölge düşürüyor. Kaliteli sağlam ürünler üreten sanatkar böylelikle

piyasadan çekilmek zorunda kalıyor. 2 milyonun üzerinde iş yerimiz var. Aileleriyle birlikte ülke nüfusunun dörtte biri. Bu nüfusu yok sayarsanız ülkenin dirlik ve beraberliğini tehlikeye sokarsınız. Biz koalisyon hükümetlerini de gördük, tek başına iktidarı da gördük. Esnaf ve sanatkarların suçu ne? Esnaf S.O.S veriyor. Ülke genelinde, diğer toplumsal kesimlere verilen teşvik ve desteğin yüzde biri esnafa verilmedi. Eğer böyle bir kredi esnaf ve sanatkarlarımıza verilmiş olsa idi, Türkiye şaha kalkardı. Nasıl olsa bunların sesi çıkmıyor, bunlar ne dersek tamam diyor, düşüncesiyle esnaf ve sanatkarı göz ardı edeceksin. Hatta daha ileri gidip bu kesimi ekonomik ve toplumsal sıkıntıların nedenlerinden biri olarak göstereceksin, bu çok büyük bir haksızlıktır."

Bende Palandöken'in konuşmasının ardından salonda bulunanlar bol bol hatıra fotoğrafı çektirerek, karşılıklı sohbet ettiler.

30 Ağustos Zafer Bayramı

“GÜÇLÜ ORDU, GÜÇLÜ TÜRKİYE” sloganıyla Kutlandı

A nkara'da 30 Ağustos Zafer Bayramı, Atatürk Kültür Merkezi'ndeki törende coşkuyla kutlandı. Törene, vatandaşlar yoğun ilgi gösterdi. Resmi geçit töreninin ardından vatandaşlarla bir süre sohbet eden Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ, bu yıl 30 Ağustos'un daha görkemli ve coşkulu kutlandığını söyledi.

Orgeneral İlker Başbuğ'un TSK Onur Taburu'nu denetlemesinin ardından, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül protokoldeki yerini aldı. İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan törende; Türk bayrağı, Atatürk posterleri ve kuvvet komutanlıklarının flamlarını taşıyan Türk Silahlı Kuvvetleri Paraşüt Timi, 3 bin metreden atlayışlarını yaptı.

Törende, 'En Genç Subaylar' adına Teğmen Bahri Burak Ulu ve Teğmen Çağlayan Sezer bir konuşma yaptı. Ulu ve Sezer konuşmasında; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne yapılacak her türlü iç ve dış tehdidin Türk ordusunun azmi ve iradesi karşısında hüsrana uğrayacağını söyledi.

Zırhlı Birlikler Okulu ve Eğitim Tümen Komutanı Tümgeneral Yaşar Bal ise "Kahraman Türk askeri, geçmişte olduğu gibi bugün de ülkesinin bütünlüğüne kast edecek her türlü tehdidi ortadan kaldırma konusundaki azim ve kararlılığıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak için nice 30 Ağustos'lar yaratacak güç ve kudrettedir. Türk ordusu bu gücünü, Atatürkçü düşünce sistemiyle yoğrulmuş en büyük Türk milletinin güveninden, çağın gerektirdiği modern silah ve bilgi sistemiyle donatılmış mükemmel eğitilmiş muharip gücüyle, sahip olduğu üstün cesaretiyle ve sarsılmaz disipliniyle almaktadır." diye konuştu.

Törende, F-16 ve F-4'lerin uçuşu ilgiyle izlendi. 8 uçakla gösterilerini yapan Türk Hava Kuvvetleri Akrobasi Timi Türk Yıldızları büyük alkış aldı. Hipodromdaki törene bu yıl ilk kez 60 sancak katıldı. Törene katılan asker sayısı 4 bin 512'den, 8 bin 881'e çıkartıldı, zırhlı ve mekanize araç sayısı 42'den 94'e, uçak 19'dan 56'ya, helikopter ise 5'den 25'e yükseldi.

11 Ayın Sultanı Ramazan Geldi, Geçti...

İslam Dünyasında heyecanla beklenen Ramazan Ayı, dünyaya barış, huzur ve kardeşliğin hakim olması duaları ile geldi, geçti.

Açların, yoksulların halini bir parça olsun anlamak ve elimizde olanları onlarla paylaşmak için fırsat veren Ramazan Ayı boyunca, Müslümanlar imanlarını güçlendirdiler, ibadetlerine daha çok sandılar.

Gün boyu aç kalarak nefislerini terbiye eden müminler, iftar ve sahurda geleneksel yemeklerle ağızlarını tatlandırıdılar ve ertesi günün orucuna hazırlık yaptılar.

Toplumsal çeşitli kesimleri, geleneksel iftar yemeklerinde bir araya gelerek dostlukların pekiştirdiler, var ise dargınları barıştırdılar.

Bayram tatili can yaktı

Okulların açılması ve kış aylarının gelmesi nedeniyle, son fırsat olarak bayram tatilini değerlendirenler, aşırı hız ve dikkatsizlik nedeniyle pek çok kazaya neden oldular.

Bayram öncesi yetkililerin sürekli uyarılarına rağmen, yakınlarına bir an önce kavuşmak isteyen tatileciler, hız sınırlarını aşarak hem kendilerinin, hem yakınlarının hem de trafikte seyreden diğer araçlardaki insanların canlarını tehlikeye attılar.

Arefe gününden itibaren yaşanmaya başlanan kazalarda, yüzün üstünde can kaybı ve dört yüzden fazla yaralanma gerçekleşti.

Okullar açıldı

İlköğretime bu yıl 1 milyon 307 bin çocuk kaydoldu. Okula yeni başlayan çocuklar geçen hafta okula alışılabilmeleri amacıyla "uyum programı"na alındı.

İlköğretim ve lise öğrencileri ile öğretmenlere, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı başlarken toplam 183 milyon 400 bin adet kitap ücretsiz olarak dağıtıldı.

Bayram ve okulların açılma tarihlerinin çakışması nedeniyle büyüyen cirolar, Eylül Ayının sonunda esnaf ve sanatkarın yüzünü bir parça gülümsetti.

İstanbul'da sel felaketi: 31 ölü

Önce Trakya'yı esir alan ve 7 cana mal olan felaket sonra İstanbul'u vurdu. Marmara Bölgesi, 17 Ağustos depreminden beri ilk kez bu boyutta bir felaket yaşıyor. Pameks Tekstil Fabrikası'na servisle gelen 7 kadın çalışan bir anda sele kapıldı. İkitelli TIR parkında uyuyan 6 şoför uykularında can verdi. İkitelli ve Halkalı'da 8 ceset bulundu. Çatalca ve Silivri'de 3 kişi hayatını kaybetti. İki günde 31 can alan felaket havalimanına ulaşımı felç etti.

Trakya'da 7 cana mal olan sel, İstanbul'da da 31 kişinin ölümüne neden oldu. 9 kişi ise kayıp....

SERVİSTEN ÇIKAMADILAR

İstanbul Valiliği yaptığı açıklamada bir kişinin sel sularında öldüğü belirtilirken, Halkalı Pameks Tekstil'e servis aracıyla gelen işçilerden 7 kişi araç içinde sel sularında boğuldu.

ŞOFÖRLERİ UYKUDA YAKALADI

İkitelli TIR garajında araçlarında uyuyan şoförlerden 10 kişinin boğularak öldüğü 50 kişinin ise yaralı olarak kurtarıldığı belirtildi. Halkalı'da bir başka tekstil firmasında ise 2 kişinin cesedine ulaşıldı. İkitelli ve Halkalı 5 ceset sudan çıkarıldı. Silivri ve Çatalca'da da 3 kişi sel sularına kapılarak yaşamını yitirmişti.

Şiddetli yağın yağmur, başta İkitelli Basın Express yolu olmak üzere, Arnavutköy, Sultangazi, Bağcılar, Eyüp, Esenler, Bahçelievler, Başakşehir, Büyükçekmece ilçelerinde su baskınları ve sele neden oldu. Ayamama Deresi, Tavukçu Deresi, Papaz Dereleri taşı.

Yine İkitelli Osmanlı Tır Garajı'nda da 10 kişi öldü. Halkalı'daki bir tekstil fabrikasında iki, sedef tır garajından da iki ölüm haberi geldi. Bunlara 9 da kayıp eklendi. Halkalı'da servis aracındaki 7 işçi kadının ölümü ve dün Selimpaşa'da 1, Çatalca'da iki kişinin ölümü ile can

kayıbı toplam 31'e çıktı.

Son yılların en büyük yağışını alan bölgeye düşen yağmur, saatte metreka-raye 90 kilogram olarak ölçüldü. Eylül ayı ortalaması 45 kg iken, Çarşamba sabahı İkitelli bölgesine 1 saatte 90 kg yağış düştü.

ARAÇLARIN İÇİNDE CAN PAZARI YAŞANDI

Her şiddetli yağmurda taşan ve çevreye tehlike oluşturan Ayamama Deresi yine taşarak Basın Ekspres yolunu sular altında bıraktı. Yüzlerce işyerinin sular altında kaldığı İkitelli Güneşli bölgesinde vatandaşlar araçlarının üzerine çıkarak kurtanmayı bekledi. Sel suları dere kenarında bulunan tüm fabrikaların su altında bıraktı. Sel suları bazı fabrikaların 3'ncü katına kadar ulaştı. Araçların içinde mahsur kalanların çoğu kendi imkanları ile kurtuldu.

DERENİN ERKEN SAATTE TAŞMASI BÜYÜK BİR FACIYI ÖNLEDİ

Ayamama Deresi, saat 06.30 sıralarında Basın Ekspres yolunda araç trafiğinin yoğun olmadığı bir saatte taşı. Sel sularına özellikle servis minibüslerini yakalandı. Trafiğin yoğun olduğu saate taşması durumunda binlerce otomobil sel sularına kapılacak ve büyük bir kaos yaşanacaktı. Ancak derenin erken taşması bunu önledi. Selde mahsur kalan servis minibüsleri ve belediye otobüs-dekileri itfaiye ekipleri kurtardı.

Bakan ziyareti

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nu ziyaret etti.

Bakan Ergün, TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken tarafından bir süre makamında ağırlandı. Daha sonra ise toplantı salonuna geçerek TESK Yönetim Kurulu'na katıldı ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile görüştü.

Ziyarete Genel Başkan Bendeve Palandöken; esnaf

ve sanatkarın sorunlarını ve çözüm önerilerini anlatarak, hükümetin bu sorunların çözümüne katkı yapmasını beklediklerini ifade etti.

Bakan Ergün de, genel Başkan'ın ortaya koyduğu sorunların önemli bir kısmının "çözülemez sorunlar" olmadığını, bakanlığının bu sorunların çözümü için ciddi

çalışmalar yaptığını açıkladı.

Esnaf ve Sanatkarın taleplerinin büyük bir kısmının karşılanabilir talepler olduğunu, "Esnaf ve Sanatkar Stratejik Eylem Planı" kapsamında hem sorunların tespiti hem de çözüm yollarının araştırılması çalışmalarının birlikte yürüdüğünü açıkladı.

Ekim Ayı içinde Kırşehir'de gerçekleştirilecek Ahi Evran Kutlamalarına (bir engel çıkmazsa) katılacak olan Sayın Başbakan'ın bizzat müjdeli haberler vereceğini, o tarihe kadar Bakanlığının esnaflarla ilgili çalışmasını da bitirmiş olacağını söyleyen Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, TESK Yönetim Kurulu Üyelerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile esnaf ve sanatkar temsilcilerinin bundan böyle daha da iyi ilişkiler geliştireceklerine inandığını ifade ederek TESK binasından ayrıldı.

Bakan Ergün de, genel Başkan'ın ortaya koyduğu sorunların önemli bir kısmının "çözülemeyecek sorunlar" olmadığını, bakanlığının bu sorunların çözümü için ciddi çalışmalar yaptığını açıkladı.

ADANA

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Adana Esob ve Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası Başkanı

Kazım Barışık:

“Taksici Katilleri Yakalansın, Cinayetler Son Bulsun”

Adana Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (Adana ESOb) ve Adana Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası Başkanı Kazım Barışık, bugün de taksici esnafı Halil Çiçek'in kimliği belirsiz kişi ve kişilere bıçakla gasp edilerek öldürülmesine sert tepki gösterdi.

Taksici esnafının, kriz ortamında evine ekmek dahi götüremez durumdayken, cebindeki 3 – 5 kuruşu uğruna, gözü dönmüş, kimliği belirsiz katiller tarafından katledilmesinin kabul edilemez olduğunu belirten Başkan Kazım Barışık, esnafları da araçlarına aldıkları ve alacakları kişilere karşı dikkatli olmaya çağırdı.

Barışık, “Taksici esnafımıza yönelik bu menfur saldırılar son bulsun. Katiller yakalansın, cinayetler sona ersin. Taksici esnafının kazancı zaten ailesini bile zor geçindiriyor. Kötü niyetli hainler, kolay yolu seçerek esnafımızı hedef seçiyor, gasp ediyor, öldürüyor. Esnafımızın aracına müşteri olarak binen bu göz dönmüşler, çocuklarının nafakasını, cep telefonunu almak için gözlerini kırpmadan cana kıyıyorlar. Yazık, günah. 3 – 5 lira için bir cana kıymaya değer mi? Taksici esnafı yalnız değildir. Biz her zaman onların yanındayız. Devletimizin suçluları bulup, adalete teslim edeceğinden zerre kadar kuşumuz yok. Failerin bir an evvel yakalanıp adalete teslim edilmesini arzu ediyoruz. Hain ellerin öldürdüğü Halil Çiçek kardeşimize Allah'tan rahmet, geride kalan gözü yaşlı ailesine de başsağlığı diliyorum. Tüm esnafımızın başı sağolsun” dedi.

SİVAS

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

SESOb'un yeni hizmet binası
hizmete açıldı

Sivas Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'nin yeni hizmet binası törenle hizmete açıldı.

Törende konuşan SESOb Başkanı Beşir KÖKSAL, birliklerinin 1953 yılında kurulduğunu, 36 meslek odasına ve 22 bin esnafa hizmet verdiklerini kaydetti. Birliklerinin önceden 65 metrekare alana sahip bir binada hizmet verdiğini ve yıllardır yeni hizmet binası yaptırmanın düşüncesini kurduklarını belirten Köksal, şu anda bu düşüncesinin gerçekleştiğini, Sivas esnaf ve sanatkarı için 6 katlı modern bir binayı hizmete açmanın mutluluğunu yaşadığını dile getirdi.

TESK olarak esnaf ve sanatkarların sorunlarının çözümüne ilgili çalışmalar yaptıklarını ifade eden Genel Başkan Bendeve PALANDÖKEN ise esnaf ve sanatkarların rahatlaması için mutlaka piyasada belirli kurallar koyulmasından ve haksız rekabetin önüne geçilmesinden yana olduklarını söyledi.

Belediye Başkanı Doğan ÜRGÜP'de küçük ve orta büyüklükteki esnafın ciddi anlamda sıkıntıda olduğunu, dünya genelindeki krizlerin Türkiye'deki esnafı da etkilediğini belirtti.

Son olarak kürsüye gelen Valimiz Ali KOLAT ise esnafın toplumun temel direği olduğunu söyledi. Üretimin, istihdamın ve tüketimin her kademesinde esnafın olduğunu ifade eden Valimiz KOLAT, "Türkiye'de çok sık olmasa bile zaman zaman dünya genelindeki krizlerden etkilenen ekonomik krizleri görüyoruz, yaşıyoruz ama bizim esnafımızın sağduyusu sayesinde bu krizler gerçekten de büyümeden atlatılıyor" dedi.

Esnafla son derece önemsediklerini belirten Sivas Valisi KOLAT, Valilik olarak, devlet olarak daima esnafın yanında olduklarını ve sorunları birlikte çözeceklerini söyledi. Sivas esnaf ve sanatkarının güzel bir binaya kavuşturulduğunu da ifade eden Vali KOLAT, katkılarından dolayı TESK Genel Başkanı Palandöken ve birlik başkanı Beşir Köksal'a teşekkür etti.

Konuşmaların ardından yeni hizmet binasının açılışında emeği geçen TESK Genel Başkanı Palandöken'e Vali Ali KOLAT tarafından plaket ve teşekkür belgesi sunuldu.

Eski araç yok, bakımsız araç var

Ulaştırma Bakanlığınca, Okul Servis Araçları için yeni uygulamaya konulan 20 yaş uygulamasını olumlu bulduklarını belirten TŞOF Başkanı Fevzi Apaydın, "Ülkemizde ticari araçlar yılda bir, hususi araçlar ise 2 yılda bir zorunlu olarak muayeneye tabi tutulmaktadır. Yani yetkili kurullar tarafından ticari ve hususi araçlar elektronik ortamda sıkı bir denetimden geçmektedir. Eski araç yoktur bakımsız araç vardır.

Ulaştırma Bakanlığınca, Okul Servis Araçları için yeni uygulamaya konulan 20 yaş uygulamasını olumlu bulduklarını belirten TŞOF Başkanı Fevzi Apaydın, "Ülkemizde ticari araçlar yılda bir, hususi araçlar ise 2 yılda bir zorunlu olarak muayeneye tabi tutulmaktadır. Yani yetkili kurullar tarafından ticari ve hususi araçlar elektronik ortamda sıkı bir denetimden geçmektedir. Eski araç yoktur bakımsız araç vardır. Bugün ülkemizde trafik kazalarının çoğunluğu yaştan değil, aşırı hız, kurallara uymama, yorgunluk, alkol ve dikkatsizlik'ten meydana gelmektedir" dedi.

"MUAYENELER AVRUPA STANDARDINDA"

Ulaştırma Bakanlığınca Okul Servis Araçlarının kullanılması yaşının 12'den 20 yaşa çıkarılması ile ilgili olarak yazılı bir açıklama yapan Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) Başkanı Fevzi Apaydın, "Ülkemizde ki araçlar artık TÜV-TÜRK tarafından Avrupa Standartlarında muayeneye tabi tutulmaktadır. Ayrıca, Okul Taşıtları Hizmet Yönetmeliği gereği servis

araçlarımızın tamamı temiz, bakımlı ve güvenli olması için tüm yetkili odalarımız sürekli denetim yapmaktadırlar. Çocuklarımızın can güvenliğini sağlamak amacıyla okul taşıtlarının iç ve dış donanımları konusunda belediyeler başta olmak üzere tüm yetkili kurumlar sürekli denetim yapmaktadırlar" diye konuştu.

"ESKİ ARAÇ YOK, BAKIMSIZ ARAÇ VAR"

Ülkemizde şehiriçi ve şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan kurum ve kuruluşlara da dikkat çeken TŞOF Başkanı Apaydın, "Birçok öğrenci velisi 20 yaşın üzerindeki hususi aracıyla çocuğuyla seyahat yapıyor. Belediyelerimiz yine 20 yaşın üzerindeki bakımsız toplu taşıma araçlarıyla her gün onbinlerce insanı taşımaktadırlar. Hiçbirisi yaşından dolayı kaza yapmıyor ama hepsi bakımsızlıktan, dikkatsizlikten, kurallara uymamaktan dolayı birçok kazaya sebep verebiliyorlar. Bunun için yapılması gereken araçların bakımının düzenli ve periyodik olarak yapılmasıdır. Bu itibarıyla Ulaştırma Bakanlığımızca okul taşıtlarının yaş sınırının 12'den 20'ye çıkarılmasında bir sakınca görmüyoruz. Kaldı ki, servis yapan araç sahipleri yeni araçlarını satarak 20 yaşında araç almayacaklar bundaki espri eldeki bakımlı araçlarla daha uzun süre hizmet etmektir. Tabii ki, araçların düzenli bakımlarının yapılması kaydıyla" şeklinde konuştu.

TÜRKİYE ELEKTRİK - ELEKTRONİK VE BENZERLERİ
TEKNİSYENLERİ ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ziyaret edildi

Federasyon Genel Başkanı Abdullah Kaya'nın önderliğinde yönetim, denetim kurulları, Elektronik Komisyon Üyeleri-mizden oluşan heyeti 11.08.2009 Salı günü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız'ı ziyarette bulundular. Sayın Bakanı makamında yapılan ziyaret saat 13:00'de başlayan ve yaklaşık 40 dakika süren toplantıda Elektrik ile ilgili Fen Adamlarının yaşamış olduğu sıkıntılar ile çeşitli mevzuatlar arasındaki çelişkiler hakkında bilgi verilerek bunların en kısa zamanda çözümlenmesi için izlenebilecek yollar görüşüldü. Heyeti sıcak bir ortamda karşılayan Sayın Yıldız, Fen Adamlarının sorunlarını dikkatle inceledi.

ELAZIĞ

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Elazığ Esnaf ve Sanatkarlar Kupası Koşuldu

Pazartesi günleri koşulan Elazığ At Yarışları'nın 11.sinde 8 yarış programda yer aldı. Programda yer alan yarışlardan biri de bu yıl ikinci kez düzenlenen Esnaf ve Sanatkar Odaları Birliği Kupası yarışı oldu.

10 Ağustos Pazartesi günü Saat 18:00'de start alan Elazığ Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Kupası Koşusu'nu Indian Canyon adlı at kazandı. Dört ve daha yukarı yaşlı safkan İngiliz atlarının katıldığı, kum pistteki 2000 metre mesafeli koşuyu, Mikail AYTAĞ'ın sahibi olduğu Indian Canyon isimli safkan, jockey Ferit Yardımcı ile 2.12.07'lik derece yaparak kazandı.

Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Kupası Koşusu'nu Vali EROL'da izledi

10 Ağustos 2009 Pazartesi günü düzenlenen koşuyu Muttalıp ikinci, King Medya üçüncü ve Santa Lucia da dördüncü tamamladı. Koşuyu kazanan atın sahibi adına Sabahattin KONUK'a kupayı Elazığ Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Başkanı Cemil ERDEM verdi. Erdem, ödül töreninde yaptığı konuşmada, "Türkiye'de sadece Elazığ'da koşulan Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği Kupasının ilki geçen yıl koşulmuştu. Bu sene koşulan ikincisine yoğun programına rağmen katılan başta sayın Valimiz olmak üzere tüm misafirlerimize teşekkür ediyorum. Büyük bir başarı göstererek birinci gelen ve bu kupayı almayı hak eden atın sahibi kardeşimizi de tebrik ediyor ve kupayı vekiline takdim ediyorum.

Yarışın kazanılmasında en önemli katkıyı yapan jockey kardeşimizi de içten duygularla tebrik ediyor ve başarılarının devamını temenni ediyorum" dedi.

Kupa törenine, Elazığ Valisi Muammer EROL, Türkiye Jockey Kulübü Yönetim Kurulu Üyesi Sadrettin R.Güney ATİĞ, Elazığ Belediyesi Başkan Vekili Atik BİRİCİ, Elazığ Emniyet Müdürü Fahrettin ÇOŞKUN, Elazığ İl Defterdarı Rifat ÖZYÜNLÜ ve Elazığ Hipodrom Müdürü Burhan ŞATIR katıldı.

TOKAT

Bakkallar ve Manifaturacılar Odası

Tokat Bakkallar ve Manifaturacılar Odası kampanya başlattı: "Buyrun dükkan sizin"

Bakkallar Odası Başkanı İhsan Tunç, küçük esnafın çok mağdur bir durumda olduğunu söyledi ve vatandaş küçük esnaftan alışveriş yapması için teşvik etti.

Bakkallar Odası Başkanı İhsan Tunç, makamında bir basın açıklaması yaparak, zor zamanlar yaşadığını söylediği küçük esnaf için düzenledikleri kampanyayı kamuoyu ile paylaştı. Halkla küçük esnafın bütünleşmesi ve büyük marketlerle olan mücadelesinde yeni arayışlar içerisinde olduklarını dile getiren Başkan Tunç, "Gördüğünü Değil Lazım Olanı Al" yazan afişler ve ilanlar bastırdıklarını söyledi. İlanları bu slogan altında bastırma nedenlerini de anlatan Tunç'un konuşması şöyle oldu;

"Büyük marketlere ihtiyaçlarını görmek için giden vatandaşlarımız, tek kalem ihtiyacını gittiği marketlerden, çok daha fazla kalem malla çıkmakta. Bunun sebebi ise kontrolsüz, hovardaca bir alışveriş yapıyor olmamız. Yine bu da büyük marketlerin kültürümüze yerleşmesi ile elde edilen kötü bir alışkanlık. Biz buna benzer sebepleri de göz önüne çıkardıktan sonra büyük alışveriş merkezlerinin aslında o kadar da ekonomik olmadığı sonucuna ulaşıyoruz. Hatta iddia ediyorum küçük esnaflar, büyük alışveriş merkezlerinden daha hesaplı. Neden mi? Çünkü paran olsa da olmasa da, kredi kartın olmadan gidip mahallendeki bakkalından alışverişini yapabiliyorsun. Bir de büyük alışveriş merkezlerinde, gıdaların son kullanma tarihlerine vatandaşların dikkat etmelerini istiyorum.

Bunun yanı sıra bastırılan afişlerde başka şeyler de vurguladık. 'Her gün selamlaştığınız, veresiye alışveriş ettiğiniz, anahtarınız emanet ettiğiniz esnafınızın; yokluğunu duymamak için vefa sırası sizde' dedik. Bu sayede esnaflarımızı desteklememiz gerektiğini vatandaşlarımıza hissettirmek istedik. Bu manada bizlere destek veren, Üst Birliğimiz olan Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanımız Mehmet Bekçi'ye teşekkür ediyorum."

Konuşma sonrasında Birlik Başkanı Mehmet Bekçi ve Bakkallar Odası Başkanı İhsan Tunç, esnafları ziyaret ederek, bu esnafların camlarına ve vitrinlerine, bastırılan bu afişleri kendi elleri ile astılar.

TÜRKİYE KASAPLAR, BESİCİLER ET ve ET ÜRÜNLERİ
ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU

Kasaplar Adana'da sorunlarını tartıştı

TÜRKİYE KASAPLAR, BESİCİLER ET ve ET ÜRÜNLERİ ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU, Adana'da düzenlediği 10 Yönetim Kurulu ve Genişletilmiş Bölge toplantıları ile gıda sektörünün en önemli bölümlerinden biri olan et ve et ürünleri ile ilgili sorunları ve çözüm yollarını masaya yatırdı.

Federasyon Başkanı Fazlı Yalçındağ, yaptığı konuşma ile koyunculuk konusunda hazırlanan geniş bir dosyayı toplantıya katılanlara ve yetkililere anlattı. Başkanın yaptığı konuşma özetle şöyle:

"Koyun yetiştiriciliği et üretimi, süt ve süt ürünleri üretimi, yün üretimi ve deri üretimi açısından ülkemiz ekonomisinde önemli yer tutmaktadır.

1990'lı yıllardan sonra haralar ve devlet üretme çiftlikleri iyi yönetilmemiş, teknolojik gelişmelerden uzak kalmış ve zarar ettiği gerekçesiyle elden çıkarılmaya başlanmıştır. Aynı amaca yönelik faaliyet göstermek üzere özelleştirilen çiftliklerde koyunculukla ilgili önemli bir çalışma yapılmamıştır. Geline nokta **TİGEM, damızlık koyun üretiminde etkinliğini yitirmiştir. Bunun yanında özelleştirilen yerler amaca yönelik hizmet etmemiş ve koyunculuğa katkı sağlamamıştır.** TİGEM'in elindeki damızlık koyun sayısı da oldukça azalmış görünmektedir. TİGEM'de uygulanan stratejinin yeniden gözden geçirilmesi ve ülke hayvancılığının yarana olacak şekilde düzenlenmesi gerekir.

Türkiye'de 1990 yılında 40 milyon üzerinde olan koyun varlığımız, son yıllarda hızla azalma göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2008 yılında 24 milyon koyun mevcuttur. Ancak bu veriler de gerçeklerle örtüşmemektedir. Türkiye Kasaplar Federasyonunun bölgelerde yaptığı inceleme ve araştırmalar bu sayının çok altında koyun varlığı olduğunu göstermektedir. **İçinde bulunduğumuz yılda koyun varlığımızın 10 milyonu geçmeyeceği öngörülmektedir.** Tarım ve Köyşleri Bakanlığının ülke genelinde yaptığı Şap aşılama kayıtları da bunu doğrulamaktadır. Birim başına verimin artmaması ve nüfusumuzun hızla artması nedeniyle gıda güvencesi açısından ciddi sakınca yaratmaktadır.

Koyunculüğün geliştirilmesi için alınması gereken tedbirler şunlardır:

1. Koyunculuk için, acil olarak ilgili tüm kesimlerin katılımıyla, kısa, orta ve uzun vadeli geliştirme planı ve stratejisini içeren bir ulusal politika oluşturulmalıdır.

2. TİGEM bünyesindeki çiftlikler yüksek verimli damızlık koyun üretimine yönlendirilmeli, bu damızlık koyunlardan yetiştiricilere tatmin edici boyutta destek verilmeli ve bunun sürekliliği sağlanmalıdır. Özelleştirilen işletmelerin amacına yönelik hizmet edip etmediği sorgulanmalıdır.

3. Devletin süt sığırcılığına olduğu gibi koyunculuğa da damızlık koyun başına destek ve koyun sütüne prim gibi destekleri vermesi zorunludur.

4. Başbakanlık Sosyal Dayanışma Fonu, gıda yardımı veya parasal yardım yapmak yerine en az 50 baş damızlık koyun ve 2 baş koç verilerek üretime yönelik olarak kullanılmalıdır.

5. Üretim kaybının başlıca nedenlerinden biri de yetiştiricilik yapan kesimin eğitim ve bilgi düzeyinin yetersiz olması ve olaya ekonomik olarak bakmamasıdır.

SİVAS

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Sivas Valisinden Esnaf Odalarına ziyaret

Sivas Valisi Ali Kolat, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal'ı ziyaret etti.

Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine iade-i ziyarette bulunan Sivas Valisi Ali Kolat, Birlik Başkanı Beşir Köksal ve yönetim kurulu üyeleri tarafından karşılandı.

Ziyarette konuşan Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Beşir Köksal, Birliğin çalışmaları ve işleyişi hakkında bilgi verdi. Ekonomik krizden esnaf ve sanatkarında etkilendiğini vurgulayan Köksal, sıfır faizli kredilerden de esnafın yararlanması için gayret gösterdiklerini vurguladı.

Kapalı mekanlarda uygulamaya başlanan sigara yasağına da değinen Köksal, yasağın özellikle kahvehaneleri çok mağdur ettiğini, buna çözüm bulunmazsa çok sayıda kahvehane-nin kapanacağını belirterek, "Yasağın başladığı günden itibaren Sivas'taki kahvehaneleri ziyaret ediyorum ve kurallara uymaları konusunda uyarda bulunuyorum. Ancak çok sıkıntı çekildiğini gözlemledim. Yasağa karşı değiliz ancak, uygulama noktasında sıkıntılar var. Farklı alternatifler götürmemize rağmen kahvehane ve eğlence yerlerinde sigara yasağı uygulamasına geçildi. Bu da esnafımızı etkiledi. Çözüm bulunmasını ümit ediyor ve ziyaretinizden dolayı teşekkür ediyorum." dedi.

Esnaf ve sanatkar önemsediklerini belirten Vali Ali Kolat, meslek odalarının bu ülkenin temel taşı olduğunu söyledi. Sigara yasağına da değinen Vali Ali Kolat, yasağın ardından kendisini de kahvehaneleri gezdiğini ve işlerinin azaldığını gördüğünü vurguladı Sivas Valisi Ali Kolat "Tamamen kapalı alanlarda içilemez demek yerine belli bir revizyona gidebilir. Temennimiz esnaf açısından yeni bir düzenleme yapılmasıdır. Sağlık açısından son derece önemli olan bu kanunla birlikte herkesi sigara bırakmaya davet ediyorum" dedi.

Vali Ali Kolat ayrıca, Sivas esnaf ve sanatkarına güzel bir bina kazandıran Birlik Başkanı Beşir Köksal'a teşekkür ederek, yeni hizmet binalarının hayırlı olmasını temenni etti.

3 Ağustos 2009

SEZGİN ÖZCAN- METİN TAŞ

İndirin şu yüzde 30'luk faizi esnaf da borcunu kapatsın!

Hükümet bütçe açığını kapatmak için kaynak arıyor. Esnafın, tüccarın devlete borcu 130 milyar TL'yi aştı. Dünyada faizler sıfır. Türkiye'de bile tek haneye geldi. Devletin gecikme zammı hala yüzde 30...

Bu faizle kimse borcunu kapatamaz. Yeni bir af çıkarmayalım ama faizler de artık makul seviyeye çekilsin. Ödeme kolaylığı da yapılırsa esnaf borcunu öder, kazanan yine devlet olur...

Teğet geçti denilen ekonomik kriz, vergi ve sigorta primi borcu olanları deldi de geçti. Ekonomik kriz nedeniyle; banka kartı borçlarını, tüketici kredisi borçlarını, bankalardan kullandıkları ticari kredileri ve satın aldıkları malların senet ve çeklerini ödeyemeyen milyonlarca esnaf, sanatkar, tüccar ve diğer vatandaşlar ile yüz binlerce şirket; vergi, SSK, Bağ-Kur borçlarını da ödeyemediler. Vadesi geçtiği halde tahsil edilmemiş olan vergi ve prim alacakları inanılmaz boyutlara ulaştı. Vergi, SSK, Bağ-Kur borçları faizi ile birlikte yaklaşık 130 milyar TL. Diğer yandan gecikme zammı oranı yıllık yüzde 30 olarak uygulanmaya devam ediyor. Yüksek faizler, borçları iyice ödenemez hale getiriyor. Ülkemiz zor günlerden geçiyor. İlk çeyrekte yüzde 13.8 küçülmemiz, reel sektörün ne kadar zor durumda olduğunu somut göstergesi. İşsizlik daha da vahim durumda. Türkiye dünyada işsizliğin en yüksek olduğu dördüncü ülke durumuna geldi. Devletin paraya, borçlu vatandaşın ve şirketlerin de nefes almaya ve ayakta durmaya ihtiyacı var. İnsanlar bir çözüm bekliyor.

DEVLET DE ZOR DURUMDA

2009'da bütçe 10 milyar TL açık verecek denildi. Daha haziran sonunda 23 milyar açık oldu.

IMF ile henüz anlaşmaya varılmadı.
DEVLETİN paraya ihtiyacı var.

Son 7 ayda önceki 37 aydan daha fazla iç borçlanma oldu.

ÖNÜMÜZDEKİ dönemde bu çok daha fazla olacak.

SADECE ağustosta 20 milyar TL iç borç ödemesi var. Borç, borçla karşılanıyor...

GELİR KALMADI DENİZ BİTTİ

Bütçe açığını makul seviyeye çekmek isteyen hükümet bir yandan giderleri kısma çalışırken, diğer yandan gelir artışı sağlayacak yöntemler arıyor. Bu bağlamda önce sigarada ÖTV oranı artırıldı, ardından pasaport ve sürücü belgesi gibi değerli kağıt bedelleri... Sonra akaryakıt ürünlerinin ÖTV'si artırıldı, akaryakıt zammının ardından şekere de yüzde 5 zam yapıldı... Yüksek öğrenim harçları artırıldı...

ÖTV ve KDV gibi dolaylı vergilerde yolun sonuna gelindiği görülüyor.

Ekonomik kriz nedeniyle işletmelerin karları azaldı. Hatta sıfırlandı. Bu nedenle gelir üzerinden alınan vergilerde bir artış söz konusu olmaz.

Yani, deniz bitti...

İŞTE SİZE HAZIRDA KAYNAK

Tablodan da görüleceği üzere devletin birikmiş vergi ve sosyal güvenlik primi alacakları faizi ile birlikte yaklaşık 130 milyar TL.

Tam rakam bilinmemekle birlikte belediyelerin, başta Emlak Vergisi olmak üzere milyarlarca liralık tahsil edemediği alacağı var. Yaşanan ekonomik kriz ve uygulanan fahis gecikme zammı nedeniyle vergi ve prim borçları ödenemez hale geldi.

Devlet faizle borç alacağına, alacağını tahsil etmenin yollarını aramalı.

Belediyelere olan borçlar da dahil olmak üzere, birikmiş bu borçlar için af değil ama ödeme kolaylığı getirilebilir.

BORÇ asıllarına dokunulmaz,

GECİKME zamları TÜFE oranına göre yeniden yapılandırılır, PEŞİN ödemek isteyenlere indirimli ödeme imkanı sağlanır, TAKSİTLE ödemek isteyenlere 24, 30 ya da 36 ay vade yapılır.

Futbol kulüplerine 10 yılda (120 ayda) yıllık yüzde 4 faizle ödeyin diye kanun çıkmıştı.

Esnafa, sanatkara, tüccara, şirketlere de bunun dörtte biri civarında ödeme vadesi sağlanır.

Sonuçta hem devlet hem vatandaş hem de Türkiye kazanır.

İNANILMAZ BOYUTA ULAŞTI

Vadesi geçtiği halde tahsil edilmemiş olan vergi ve prim alacakları inanılmaz boyutlara ulaştı.

Vergi, SSK, Bağ-Kur borçları faizi ile birlikte yaklaşık 130 milyar TL. Tablo aşağıdaki gibi; esnaf yüksek faiz nedeniyle vergi borcunu kapatamıyor.

BÖYLE BİR FAİZ ORANI YOK!

Günümüzde; BANKALAR mevduata yüzde 9-11 arasında faiz uyguluyor.

GÖSTERGE tahvilin bileşik faizi yüzde 10,5'in altına geriledi.

MERKEZ Bankası'nın reeskont işlemleri için belirlediği faiz oranı yıllık yüzde 18'e, avans işlemlerinde uyguladığı faiz oranı yıllık yüzde 19'a, gecelik faizi yüzde 8,25'e indirildi.

TİCARİ kredi faiz oranları bile yüzde 30'un altında, yüzde 20'lerde. Hatta bazı müşterilere yüzde 12-13 oranında faiz uygulandığı söyleniyor.

KONUT kredilerine uygulanan faizin aylık ortalaması yüzde 1,50.

İHTİYAÇ kredilerinde ortalama yüzde 2 oranında faiz uygulanıyor...

ENFLASYON haziran ayında tüketici fiyatlarıyla (TÜFE)

yıllık yüzde 5,73; üretici fiyatlarıyla da (ÜFE) yıllık yüzde -1,86 oldu. Daha da düşecek gibi...

Durum böyle iken, gecikme zammı oranı yıllık yüzde 30 olarak uygulanmaya devam ediyor. Bu da borçları ödenemez hale getiriyor.

UYGULANAN FAİZ YÜZDE 30

Vadesinde ödenmeyen vergi borçlarına 21 Nisan 2006 tarihinden bu yana aylık yüzde 2,5, yıllık yüzde 30 oranında gecikme zammı uygulanıyor. Tecil faizi ise aylık yüzde 2, yıllık yüzde 24.

AYLIK YÜZDE 3 İLAVE FAİZ

Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçlara uygulanan faizde de durum pek farklı değil. Özellikle de gecikmenin ilk üç ayı için katlanılan maliyet yüzde 12'yi aşıyor. Vadesinde ödenmeyen Sosyal Güvenlik Kurumu (SSK, Bağ-Kur) primleri ilk üç ayda her bir ay için yüzde 3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılıyor. Bununla da yetinilmiyor. Ayrıca her ay için gecikme cezası eklenmiş tutarlara devlet iç borçlanma senetlerinin ortalama faizi her ay bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanıyor. Son bir yıldaki aylık gecikme zammı oranı yüzde 1,6 ila yüzde 1 arasında değişiyor.

Merkez Bankası faizi iniyor, birileri de esnafı düşünüsün

BENDEVİ Palandöken (Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Başkanı): Ülkede faiz oranlarının geldiği seviye belligen devlet kendi alacağına yüzde 30 faiz istiyor. Oysa faizi sıfırlasa bugüne kadar borcunu ödeyememiş olanlar borçlarını ödeme imkanına kavuşur, çünkü faiz tutarı ana parayı geçmiş durumda olan çok sayıda vatandaş var. Devletin uyguladığı bu faiz hem enflasyonla hem de Merkez Bankası'nın belirlediği faiz oranlarıyla uyumuyor. Merkez Bankası bir yandan faizleri düşürürken devletin yüzde 30 uygulaması doğru bir yaklaşım değil. Biz bu durumu daha önce defalarca gündeme getirdik. Hükümet yeni teşvik paketleri açıklayarak bu kriz ortamında sanayiciyi destekliyor ancak esnaf ve sanatkarlar için de bir şeyler yapmaları gerekiyor. Esnaf bırakın vergisini, Bağ-Kur'unu ödeyebilmeyi, günü müşterisiz kapatıyor. Esnafa soluk aldırarak bu düzenlemenin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Şu da unutulmamalı, esnaf 'ben borcumu ödemem ya da ödemek istemiyorum' demiyor, biz zaten af çıkarılmasına da karşıyız. Çünkü adalet duygusu zedeleniyor ama faizler makul bir düzeye çekilir ya da kaldırılırsa, borçların ödenmesi için uygun vadeler belirlenirse herkes borcunu ödemiş olur. Böylece hem vatandaş zor durumdan kurtulur hem de devlet bu sıkıntılı süreçte kaynak sağlamış olur.

Aysel ALP

TESK Başkanı esti gürledi

Hükümetin, Anadolu'nun sesini daha net aracısız duyabilmek için düzenlediği, Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nun ilk bölgesel toplantısı Konya'da yapıldı.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer'in katılmadığı ancak müsteşarlarını gönderdiği toplantı Babacan başkanlığında saat 11.00'e doğru başladı. Çevredekilerle birlikte 11 ilin sorunlarının ve taleplerinin dinlenmesi hedefiyle düzenlenen ve bölgesel olmasına vurgu yapılan Orta Anadolu toplantısına davetli sayısının yüksek olması eleştirilere neden oldu.

Bu kadar yüksek sayıda katılımcının olduğu bir toplantıda çok söz edilip, etkinliğin azalacağı ifade edildi. Toplantının açılış konuşmasını Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Ali Babacan yaptı.

Ardından TOBB ve TÜSİAD Başkanları kürsüye çağrıldı. Babacan, TESK Başkanı Bendevi Palandöken'i 'aramızdan erken ayrılacağı için öncelikli söz veriyorum' diyerek çağırdı.

Kürsüye çıkan Palandöken, hükümeti açılan kriz paketlerinde esnafa yer vermemekle eleştirdi. Krizden en fazla etkilenen bu kesimin çalışanları ve aileleriyle birlikte 20 milyon kişi olduğunu söyleyen Palandöken, KOSGEB desteklerinden hizmetler sektörünün de yararlanacağına dair yasa değişikliği yapılmış olmasına rağmen uygulamada bunun gerçekleşme-

diğini ifade etti.

"Krizde sağlanan can suyundan esnaf mahrum edildi" diye gürleyen Palandöken, Kredi Garanti Fonu yönetiminde esnaf temsilcisine yer verilmemesini de sert bir şekilde eleştirdi.

Kayıtdışılığın esnaftan kaynaklanmadığını söyleyen Palandöken, bunun kendilerine fatura kesmeyen üreticiden kaynaklandığını ileri sürdü.

Toplantı için gideceğini söyleyerek erken söz alan Palandöken'in bu tavrı 'esnaf cinliği' olarak nitelendirildi.

Yemek arası verilen toplantının ikinci bölümünde hükümet üyeleri, katılımcıların sorunlarını dinleyecekler ve taleplerini not edecekler.

4 Eylül 2009

Palandöken: Artık kemik de kalmadı

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, piyasaya sıcak para girmediği için esnaf ve sanatkarın siftah yapmadan iş yerini kapattığını söyledi.

Yüksek Hızlı Tren (YHT) ile Eskişehir'e gelen Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı **Bendevi Palandöken**, garda gazetecilere yaptığı açıklamada, ülkeyi kanış kanış, dükkan dükkan gezdiğini belirterek, ülkenin her tarafındaki sıkıntıların birbirine çok benzediğini bildirdi.

Piyasaların her geçen gün biraz daha daraldığını ifade eden Palandöken, şöyle konuştu:

"İşçi, memur ve emeklinin eline yaşam standartlarının altında ücret geçmesi nedeniyle çoğu esnaf ve sanatkar Ramazan ayında siftohsız dükkan kapatıyor. Halkımızı ve ülkemizi yakından ilgilendiren her konuda hükümete uyarılarımızı önceden yapıyoruz. Buna rağmen bir netice çıkmadı. Kredi kartlarında bugün son gün. En azından bunu uzatın da insanlar şu iki bayramı rahat çıkarsınlar. Yasa çıktığı zaman da uyardık. Sürenin bitimine bir hafta kala da uyardık. Sürenin uzatılmasını ve bazı kolaylıklar getirilmesini istedik. Aynı şekilde sigara yasağında da orta yol bulunmasını istedik. İşini kaybeden kahveci esnafı mutlaka işsizlik sigortasından yararlanmalı. Bakın havalar artık soğuyor. Bundan sonra kahveci esnafının işi zor. Para istemiyoruz. Sorunlarımızı çözün, kuralsızlığın önüne geçin. Önceden bıçak kemiğe dayandı diyorduk ama artık kemikte kalmadı. Çünkü bıçak kemiği parçaladı. Esnaf yok oluyor. Nasihat dönemi bitti."

'Vergi ve SGK prim borçları yeniden yapılandırılmalı'

Palandöken, ayakta kalma mücadelesi veren esnaf ve sanatkarın sorunlarının çözümüne yönelik hükümetten olumlu gelişmeler beklediklerini belirterek, vergi ve SGK prim borçlarının yeniden yapılandırılması gerektiğini bildirdi.

Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan** ve Başbakan Yardımcısı **Ali Babacan**'a esnafın sorunlarına ilişkin iki kez dosya sunduğunu anlatan Palandöken, şöyle devam etti: "**Ancak, bir arpa boyu yol alamadık. Esnafın ve KOBİ'lerin kredi ihtiyaçlarının giderilmesi, vergi ve SGK prim borçlarının yeniden yapılandırılması konusundaki taleplerimiz bir an önce sonuçlanmalı. Ancak, hep arkamız sıvazlanıyor. Sözler veriliyor ama gelinin noktada olumlu bir gelişme yok. Esnaf ve sanatkar piyasaya sıcak para girmediği için siftoah yapmadan iş yerini kapatıyor. Ülke genelinde diğer toplumsal kesimlere verilen teşvik ve destek yüzde 1'i esnafa verilseydi, Türkiye şaha kalkardı. (Nasıl olsa bunların sesi çıkmıyor, bunlar ne dersek tamam diyor) düşüncesiyle her canının sıkıldığında bir şey çıkaracaksın (esnaf vergi vermiyor) diyeceksin. Bu söylemi de kayıt dışı ekonomi gerekçesiyle yapacaksın. Bu çok büyük bir haksızlık."**

'Esnaf artık icraat bekliyor'

Palandöken, esnafın çok acil sıcak paraya ihtiyacı olduğunu belirterek, söz konusu ihtiyacın ancak can suyu kredileriyle giderilebileceğini bildirdi. Bunun için gerekli kaynağın oluşturulması gerektiğini ifade eden Palandöken, şöyle devam etti: "**Çünkü icralık olan, avukata düşenlerin sayısı her geçen gün artıyor. Kredi faizi yüzde 44 iken yüzde 20 olan takip oranı, şimdi kredi faizi yüzde 8'e düşmesine rağmen takip oranı yüzde 40-50 seviyesine ulaşmış durumda. Esnaf icra ve takipten kurtarılmalıdır. Nasihat dönemi bitti. Esnaf artık icraat bekliyor. Sırtımızı sıvazlamayı bırakın, bıçak kemiği parçaladı. Sigara yasağında acele edenler, perakende yasasında aynı duyarlılığı göstermiyor. Havalar soğuyor. Artık kahvelerin işi zor. Can suyu kredileri en kısa zamanda başlamalı."**

21 Eylül 2009

KADİR CANGIZBAY

Tiryakiye sürek avı

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeşi Palandöken, piyasaya sıcak para girmediği için esnaf ve sanatkarın siftah yapmadan iş yerini kapattığını söyledi.

Sigara yasağı adı altında aslında sigara değil, sigara içene yaşamak yasaklanıyor: Mutlaka ihbar edeceksiniz deniyor; gönüllü müfettişlik ihdas ediliyor. Yere çöp atmaktan tükürmeye kadar çevreyi kirletmenin her türlüşünü zaten 'kabahat' iken izmarit ayrıca müeyyidelendiriliyor.

Hitler etyemez (vejetaryen) olarak bilinir. Oysa en sevdiği yiyecek Bavyera domuz jambonuymuş; ama gizli gizli yemiş. Gerçek takıntısı ise sigaraymış; daha doğrusu sigara içenler: Tiryaki olup da Nazi partisinde yükselmek neredeyse olanaksızmış. Sigaraya ilk devlet yasağı da yine Nazi Almanyasında getirilmiş. En çok kansere yakalanmaktan korkar, sağlığına ve hijyene müthiş dikkat edermiş; kısacası aklını sağlığıyla bozmuş.

Genelde zaten hep böyle olur: Sonradan/aniden büyük servet/kudrete erişenlerin canı da pek bir kıymete biner. Ayrıca bu, sadece kişiler için değil toplumlar için de geçerlidir diyebiliriz: AIDS'e karşı uyarı panoları karşısında, Fransız "HIV virüsü kapma riskim trafik kazasında ölme ihtimalimden daha mı yüksek" deyip geçerken, aynı panolar Amerikalıyı derinden etkilemiş, rasgele birlikteliklerden büyük ölçüde kaçır hale getirmiş:

Amerikalının olmayan tarihi, 'düşmez kalkmaz bir Allah' demesine izin vermez; yılda bir yaptırdığı 'chek-up'ı ayda bire bir çekebilse 12 misli daha fazla yaşayacağını sanır; kendi kudreti için başkalarını öldürürken, sağlıklı yaşayacağını diye çırpınıp kendini öldürür.

Jim Vixx: Milyonlarca satan kitapları, konferansları ve televizyon programlarıyla sigarayı nasıl bırakıp her gün koşmak suretiyle hem fiziken hem de ruhen ne kadar sağlıklı hale geldiğini anlatarak joggingi önce Amerika'da,

sonra da bütün dünyada moda eder; bu arada bizim 12 Eylül komutanlarının/valilerinin Güneydoğu'da halka zorla yaptırdığı sağlıklı yaşam koşullarına da ilham kaynağı olur ve tam da jogging yaparken kalbi durup ölür, 1984 Temmuz'unda, henüz daha 54 yaşında, ama şöhretin ve zenginliğin zirvesindeyken.

Jogging öldürmez mi?

Olsun, Amerikalılar yine jogging yapmaya devam ediyor; sigarayı, değil kapalı mekanlar, eyaletine göre sokak kaldırımlarında bile yasaklıyorlar. Oysa, maskaralar, dünyanın havayı en fazla kirleten ülkesi, üstüne üstlük Kyoto Protokolü'nü de imzalamıyorlar; ama neyse ki Allah var ve de jogging yapma ve tiryakiye haçlı seferi düzenleme histerisine kendisini kaptırmayan Fransızlardan ortalama 5 yıl daha az yaşamaya devam ediyorlar. Bu arada sigara yasağı, Türkiye'de de topyekûnlaştırdı ve de gözümün önünden silinmeyen bir afiş var, 'temiz hava sahası' ibareli. 'Temiz hava sahası' deyince, aklıma hemen, merkezinden otoyol geçirilip şehirlikten ıskat edilmiş; yayası, bisikletlisi, engellisi evinden çıkıp etrafta kalabalık etmemesi gereken böcekler mesabesine indirilirken, evinden çıkmayanları da dahil bütün halkı -nikah törenine ropdöşambıyla gitmeye mümasil bir görgüsüzlükle şehir içi otoyollarda dört çekerli cipleriyle dolaşıp emniyet şeridinde insan ezen- rant/ihale/ özelleştirme zenginlerinin kanserojen ifrazatına mahkûm edilmiş kentler geliyor.

Kabahat bir değil ki!

Sigara yasağı adı altında aslında sigara değil, sigara içene yaşamak yasaklanıyor: Mutlaka ihbar edeceksiniz deniyor; gönüllü müfettişlik ihdas ediliyor; yere çöp atmaktan tükürmeye kadar çevreyi kirletmenin her türlüşünü müeyyidelendiren Kabahatler Kanunu zaten var olduğu halde, uygulamayı sadece sigarasal atıklara (izmarit, paket

>>>

vb...) münhasır kılmaya yöneliyorlar.

Burada söz konusu olan, sigara kullanımına karşı sağlık amaçlı bir seferberlik değil, tiryakilere karşı histerik bir süreklilik; değil bir Batı dili bilen/Batılı gibi giyinenler, sırf gözlük takanları bile 'monşer' ilân edip görüldükleri yerde öldüren Kızıl Kemerlerinkine mümasil.

Ancak afiş çok daha fazla şeye işaret ediyor: İlk bakışta, Meclis'te temsilcisi bulunan partilerin liderleri hep birlikte 'temiz hava sahası' peşinde; ama aralarında ve hemen ikinci sırada Sağlık Bakanı da var; haydi diyorsunuz Başbakanın bu konudaki baş destekçisi olarak yer almış afişte.

Ama, parti liderlerinin hepsi de yok afişte: Ana muhalefet lideri Baykal ve tek bir milletvekiliyle de olsa partisi Meclis'te yer alan Abdülkadir Şener.

Buna karşılık kendisinin vefatı itibarıyla artık ne kendisi aramızda, ne de partisinin Meclis'te temsilcisi bulunan Muhsin Yazıcıoğlu afişin diğer başında. Mesele, niye afişte Baykal ve Şener yok da Sağlık Bakanı ve Yazıcıoğlu var meselesi değil, buradaki seçkinin temelinde insan zihni açısından açıklayıcı hiçbir mantığın/düzenliliğin bulunmaması.

Eğitime el atsak

Burada söz konusu olan, tiryakilere karşı süreklilikli avı düzenleyenlerin felsefi/entelektüel perşanlıkları:

Psiko/kültürel insiyaklarının dışında kendilerine rehberlik eden hiçbir ilke ve değer yok. Sonra da millet şaşırıyor ya da dehşete düşüyor nasıl olur da üniversite seçme sınavlarında 30 bin çocuk sıfır çeker, yedi yüz binden fazlası da tek bir fen sorusunu bile cevaplayamaz diye.

Oysa, iyi kötü fen sorusu da çözüp, 'iyi kötü'nün epey ilerisindeki bir üniversiteye (Gazi) girebilmiş çocukların -yüzde değil- ellide 47'si de, "ben sana sen demiyorum" sözünde ne gibi bir gariplik var" sorusu karşısında aval aval bakıyor; 'sana'nın 'sen' zamirinin '-e' hâli olduğunu, dolayısıyla bu sözün hem mantıkî, hem de ahlakî açıdan her türlü tutarlıktan yoksun olduğunu hiçbir zaman kendiliğinden anlayamayacak derecede ahmaklaştırılmış 'istikbalimiz' olarak. Ama yine de "kahrolsun havamızı kirletip halkımızın sağlığını/ülkemizin istikbalini karartan sigara tiryakileri".

Bundan 45 sene önce de bugünkü kadar sigara içen kadın ve genç kız olsaydı, yani sigara -hele sokakta- içmek neredeyse tümüyle 'erişkin erkek'lerin tekelinde tuttuğu bir 'aynıcalık' konumunda bulunmasaydı, eminim ben yaştaki erkek tiryakilerin büyük bir bölümü, bu -insanın şuuru üzerinde herhangi bir etkisi bulunmaması açısından 'en' değil, ama yine de- zararlı alışkanlıktan uzak kalmış olurduk.

Kaan ÖZBEK

30 Eylül 2009

Kaan Özbek esnafın yanında

Esnaf açılımı da isteriz...

Günlerdir esnafın sorunlarına ilişkin yazıyorum. Bire bir esnaf sohbetleriyle durumlarını analiz etmeye çalışıyorum. Küresel krizin etkisiyle yaşanan darboğazdan en çok etkilenen kesim esnaf; bu artık aşikar... 69 bini kepenk kapattı Ancak, durumu bir de rakamsal olarak inceleyeyim dedim. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'ndan yetkili isimlerle görüştim. Verdikleri rakamlar gerçekten ürkütücü... Bugüne kadar konuştuğum esnafın sıkıntılarını önüne sunulan tabloda açık açık görülüyor. İnanabiliyor musunuz? 2009'un Ocak 1'inden bugüne kadar Türkiye genelinde 69 bin esnaf kepenk kapatmış. Bu rakamı görünce insan nasıl bir "teğet" geçiş bu? diye sormadan edemiyor. Aşağı yukarı her meslek kolundan esnafın görüşlerine sıkıntılarını yer verdim. Lokantacısından, balıkçısından, işportacısına kadar hiç birisinin yüzü gülmüyor. Hani diyorlar ya krizden etkilenmeyen bazı sektörler var bunlardan birisi de Gıda

sektörü diye dün konuştuğum lokantacı Yusuf Okur da bunun tam tersini söylüyordu. Bakın Türkiye genelinde üç büyük ilde kepenk kapatan esnafın sayısı bile durumu gözler önüne seriyor. İstanbul, İzmir, Ankara gibi üç büyük ilde toplam 17 bin 846 esnaf kepenk kapatmış. Anadolu esnafı da bitti Üstelik bu rakam sadece ilk 8 ayı kapsıyor. Anadolu genelinde ise durum daha da vahim.. 40 binin üzerinde işyeri kapısına kilit asmış. Ekonominin canlı olduğu bölgelerde de her hangi bir fark yok. Örneğin turizmin kalbi Marmaris'te bile bin kadar esnafta iflas bayrağını çekmiş. "Hükümet acaba bu konu ile ilgili nasıl bir tedbir almayı düşünüyor" işte şimdi cenderedeki esnafın kafasındaki en büyük soru işareti bu... Hadi sıraya "Esnaf Açılımı" nı da koyun...

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN'İN BASIN AÇIKLAMALARI

18.09.2009

Bu Zam Son Olsun

Elektriğe 1 Ekim 2009 tarihinden itibaren geçerli olacak yaklaşık yüzde 10 zam yapılmasını yanlış bulan TESC Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Piyasaların daraldığı, insanların geçim derdine düştüğü bir zaman içerisinde elektriğe zam yapmak şart mıydı? Zaten piyasaların daraldığı bir dönemde, üretim maliyetlerini artıracak elektrik zammı işin tuzu biberi oldu. Bayram harcamalarının arkasından okulların açılması nedeniyle ortaya çıkan eğitim masrafları halkımızı zorlarken, elektriğe yapılan bu zam yanlıştır" dedi.

"ESNAF VE SANATKARIN DAYANMA GÜCÜ ZORLANIYOR"

Asgari ücrete yapılan 19 TL'lik zam, işçi emeklisine 11 TL, Bağ-Kur emeklisine yapılan 5 TL maaş zammının piyasaları hareketlendirmeye yetmediğini belirten Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken yazılı açıklamasında, "Esnaf piyasaların açılmasını beklerken zam haberi beklentilerimizi yıkıyor. Çünkü, sanayi elektriğine yüzde 9,85, ticarethanelerin kullandığı elektriğe yüzde 9,78, konut elektriğine ise yüzde 9,68 oranında yapılan zam, alım gücü düşen vatandaşımızla birlikte esnaf ve sanatkarımızı da vuracaktır. En pahalı elektrik faturasını ödeyen esnafın, işlerin iyice düşmesi, kredi bulmada yaşadığı sıkıntılar nedeniyle ve sanatkarın dayanma gücü kalmamıştır. Kepenk kapatmaların hızlanmasıyla, ülke olarak en büyük sorununuz olan işsizliğin artmasından endişe duyuyoruz" diye konuştu.

PAHALI DOĞALGAZA TALEP DÜŞTÜ

EPDK tarafından elektriğe yapılan yaklaşık yüzde 10 oranındaki zammı zamansız bulan Palandöken, "Türkiye kullandığı elektriğinin yüzde 50'sinden fazlasını doğalgazdan üretiyor. Doğalgaza geçen yıl yapılan yüzde 75 fiyat artışı nedeniyle vatandaş gaz alıp yakamadı. Doğalgaza talebin yüzde 20-25 düşmesiyle ilkbaharda fiyatında indirim yapıldı. Ama hala doğalgazın yurtdışı alım kotalarının dolmadığını öğrenmekteyiz. 2008 yılında alınmayan doğalgaz yüzünden sadece İran'a 780 milyon dolar ödenmiş. 2009 yılının sonunda ise toplam 2 milyar dolar kullanmadığımız gazın parasını vereceğimiz haberlerinin doğru olmayacağını umuyoruz. Yoksa elektriğe zam yapmak yerine ucuz elektrik üretmek zor bir iş mi? Boşuna gitmesin paramız, alalım gazımızı fiyatını daha da ucuzlatalım hem elektrik üretiminin maliyetleri düşsün hem de halkımıza verelim ucuza ısınsın" şeklinde konuştu.

18.09.2009

"Sağlık Herkese Lazım"

Tedavi katılım payına esnafın en tepesinden tepki geldi. Tedavi Katılım Payının Uygulanması Hakkında Tebliğin Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmesinin ardından yazılı bir açıklama yapan TESC Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Enflasyon tek haneli, zamlar çift haneli. Sağlık hizmetlerinde zamdan kaçınılmalı, maliyetler düşürülerek hizmet daha ucuza getirilmelidir" dedi.

Kapsama dahil kişilerin sağlık kurum ve kuruluşlarındaki ayakta tedavilerine ilişkin hekim ve diş hekimi muayenelerinden birinci basamak sağlık kuruluşları ve aile hekimliği muayenelerinde 2 lira, ikinci ve üçüncü basamak resmi sağlık kurumlarında 8 lira, özel sağlık kurumlarında 15 lira katılım payı alınacak olmasının yanlış olduğunu kaydeden Palandöken, "Bugün bir asgari ücretliden ayda 86 lira 63 kuruş kesinti yapılıyor. Bunlara memurlar, Bağ-Kur'lular ve yüksek ücret alan işçilerin ödedikleri yüksek orandaki katkı payı dahil değildir. Özel Sağlık Sigortası, bir kişiden yıllık 500 lira alıyor. Özel hastanede en iyi şekilde muayene ettiriyor. Oysa sadece asgari ücretliden yıllık 1039 lira 56 kuruş alınıyor. İlaç için çalışandan yüzde 20, emekliden yüzde 10 kesiliyor. Bu yaklaşım sosyal devlet anlayışına terstir. Sağlık herkese lazım. Onun için bu zam acilen geri alınmalıdır. Çünkü, sağlığın pazarlığı olmaz" diye konuştu.

19.09.2009

"Programın Hedefi Var, Çözümü Yok"

Hükümet tarafından açıklanan orta vadeli ekonomik plandaki hedefleri olumlu bulduğunu ifade eden TESC Genel Başkanı Bendevi Palandöken, bu hedeflere nasıl ulaşılabileceği konusunda endişeleri olduğunu ve programda esnafın bulunmadığını belirtti.

Hükümet'in orta vadeli ekonomik planı açıklamasının ardından yazılı bir açıklama yapan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Krizden en çok etkilenen ülkeler arasında Türkiye başta gelmektedir. Ekonomik büyümeyi biz de istiyoruz. Ama sadece istemekle büyüme gerçekleşmiyor. Çünkü, içinde bulunduğumuz bu yıl büyüme hızının eksi yüzde 6 olması beklenirken, 2012'ye kadar yüzde 5'in altında beklenen bir büyüme hızı ile işsizlik oranını düşürmek hayal olur. İşyerini kapatan her esnaf, en az 3 kişinin işsiz kalmasına neden oluyor. İşsizlik bu şekilde devam ettiği sürece de sürdürülebilir bir büyümeyi yakalamak mümkün değildir" dedi.

"1 MİLYON ESNAF İŞYERİNİ KAPATMAK ÜZERE"

Reel ekonominin içerisinde olan birisi olarak, 2012 yılının sonuna kadar 1 milyon 250 bin kişinin istihdam edileceği yönündeki hedeflerin de pek gerçekçi olmadığını belirten Bendeve Palandöken, **"Piyasadaki kuralızsızlık, esnafı bitiriyor. Hizmet sektöründeki esnaf ve sanatkarlara sıfır faizli 'can suyu kredisi' hala verilemedi. 1 milyon 250 bin kişi istihdam edilecek diye beklenirken 1 milyon esnaf işyerini kapatmak üzere ama hala kimse bu gerçeğin farkında değil"** diye konuştu.

"ÜNİVERSİTELİ İŞSİZLER ARTIYOR"

Her yıl işgücüne katılan 800 bin gencin işsizlik oranının artmasında büyük etkisi olduğunu ve işsizler arasındaki eğitim oranının da her geçen gün yükseldiğini ve Türkiye'nin adeta diplomalı işsizler ordusu haline geldiğini ifade eden TESK Genel Başkanı Palandöken, **"İşsizliği önlemek için öncelikle orta ve uzun vadeli bir mesleki eğitim politikası belirlenmeli ve daha ziyade ara eleman yetiştirilmesi teşvik edilmelidir. Bir taraftan iş dünyası ara eleman sıkıntısı çekerken, diğer taraftan binlerce mimar ve mühendis iş aramaktadır"** şeklinde konuştu.

25.09.2009

"Yeni Bir Vergi Sistemi İçin Zamanlama Son Derece Yanlış"

2. Dünya Savaşından bu yana en büyük daralmayı yaşadığımız küresel ekonomik krizin sona erdiğini söylemenin henüz mümkün olmadığını belirten TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, **"Bu dönemde vergi indirimlerine devam etmek yerine, yeni vergi yükleri getirmek, krizden çıkışı değil krizin derinliğini artırır."** dedi.

"MUTABAKAT SAĞLANMADAN ÇIKARSA VERİMLİ OLMAZ"

Vergi sisteminde köklü değişiklik için zamanlamanın yanlış olduğunu ifade eden Palandöken, yeni Gelir Vergisi Kanununun 2011'den önce yürürlüğe girmesi halinde, vergi gelirlerini artırıcı bir etkisi olmayacağını altını çizdi. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeve Palandöken, yaptığı yazılı açıklamada, **"Gelir vergisi, toplumun çok büyük bir kesimini ilgilendirmektedir. Bu özelliğiyle de geniş bir mutabakat sağlanmadan çıkarılması halinde gerçekçi ve uygulanabilir bir kanun olmaz. Ayrıca, kentlerde yaşayanlar, krizlerden daha çok etkilenmektedir. Böyle bir dönemde, sırf büyük şehirde yaşadığı için vatandaşlarımıza ve esnafımıza ek bir vergi ödetmek çok büyük bir hata olur. Umarım bu konuda çıkan haberler doğru değildir"** diye konuştu.

"60 YILLIK KONU YENİYMİŞ GİBİ GÖSTERİLİYOR"

Gezici olarak faaliyette bulunan bazı küçük esnaf ve sanatkarların vergiden muaf olacağı yönünde basında çıkan haberlerin kafa karıştırmaktan başka bir işe yaramadığını belirten Palandöken, **"Bir işyeri açmaksızın faaliyette bulunan kimi esnaf ve sanatkarlarımız zaten 60 yıldır vergiden muaf. Bunların ilk kez vergiden muaf olacaklarmış gibi haberler çıkarılması diğer esnaf ve sanatkarlarımızın da kafasını karıştırmaktadır."** şeklinde konuştu.

VERGİ TAHSİLİNDE KOLAYLIK SAĞLANSIN"

2009 yılı bütçe açığının 60 ila 70 milyar TL arasında olacağını ve bunun da Hükümetin üzerinde ciddi bir baskıya neden olduğunu ifade eden Palandöken, **"Bütçe açığı 70 milyar TL'ye yakın olacak ama devletin de 100 milyar TL'nin üzerinde vergi ve prim alacağı var. Hükümetin, bu tarihi açığı kapatmak için yeni kaynak arayışına girmesi yerine mevcut alacaklarını tahsil edebilmek için bir ödeme kolaylığı getirmesi herkes için çok daha iyi olacaktır. Hem esnaf borcunu ödeyecek, hem de devlet tahsil edemediği vergi ve primleri tahsil edecek. Böylelikle bütçe açığı da kapanmış, bir taşla üç kuş vurulmuş olacak"** dedi.

1.10.2009

"Sigara Yasağı Korsan Taksii Patlattı"

Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir gibi illerde ticari olarak çalışan taksicilerin son günlerde artan en büyük şikayetlerinin başında korsan taksicilik olduğunu belirten TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, **"Daha öncede korsan taksicilik vardı. Ancak, 19 Temmuz 2009 günü başlayan sigara yasağı nedeniyle ticari taksilerde de yasağın uygulanması nedeniyle sigara tiryakisi olan müşteriler korsan taksiiye yönelmişlerdir. Yani sigara yasağı nedeniyle korsan taksicilik adeta patladı. Bu da vergisini veren, yaz kış bu mesleğin cefasını çeken insanların ekmeğinin elinden alınmasından başka bir şey değildir. Acilen önlem alınmalı ve cezalar caydırıcı hale getirilmelidir"** dedi.

TAŞIYANADA BİNENEDE CEZA YAZILMALI

Korsan taksilerin son zamanlarda oldukça artması sebebiyle taksiciler başta olmak üzere, servis araçları, sürücü kursları gibi mesleklerde büyük bir tedirginlik yaşandığını yaptığı yazılı açıklama ile dile getiren Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeve Palandöken, **"Öncelikle korsan taksii tercih eden halkımız canını tehlikeye atmamalı. Eğitimden geçmemiş, acemi, tecrübesiz şoförlerin kullandığı, güvenlik kontrollerinden kaçan araçlara binmeyin. Bugün korsan çalışan taksiler, sadece yolcu taşıyorlar. Anlaşmalı olarak öğrenci servisi işi yapıyorlar. Korsan çalışanları emniyet yakalıyor ancak cezayı müeyyidesi yok denecek kadar az. Öncelikle burada yapılması gereken sigara yasağı nedeniyle içene ve içirene uygulanan ceza gibi taşıyana ve araca binen müşteriye de vergi kaçığına neden olduğu için ceza yazılmalıdır. Bunun içinde başta Maliye Bakanlığı olmak üzere, emniyet sivil görevliler vasıtasıyla bu korsanları tespit edip, gerekli cezayı uygulamalıdır"** diye konuştu.

TESK GENEL BASKANI HENDEVLİ PALANCI

5 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir. TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

Bu Zam Son Olsun

50 yıllık bir geçmişe sahip olan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

ESNAF VE SANATKÂRLARIN DÜNYA GÖRÜŞÜ

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

TESK PROJE KOORDİNASYON BİRİMİ KURULDU

"Sağlık Herkese Lazım"

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

50 yıl önce kurulan TESK, 1 milyon 200 bin üyeli bir işveren topluluğu olarak, Türkiye'nin en büyük işveren topluluğu haline gelmiştir.

Ülkemizde zaman zaman Avrupa Birliği ve/veya ulusal kurum ve kuruluşlar tarafından bölgesel ya da genel düzeyde proje duyuruları ve proje teklif çağrıları yapılmaktadır. Her bir duyuru ve teklif çağrısında, bu çağrıya teklif sunabilecek kurum ve kuruluşlar ilan edilmektedir. Konfederasyonumuz ve teşkilatımız, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olma yanında, seçimle işbaşına gelen yöneticiler tarafından yönetildiği için aynı zamanda sivil toplum kuruluşu olarak kabul edilmektedir. Bu özelliği nedeniyle teşkilatımız çoğunlukla proje teklifi sunma ve projelerden yararlanma hakkına sahip bulunmaktadır.

Konfederasyonumuzca,

- proje program ve duyurularını takip etmek,
- teşkilatımız ile ilgili olan duyuruları değerlendirmek ve teşkilata duyurmak,
- proje hazırlamak isteyen birlik ve federasyonlarımıza destek vermek,
- Konfederasyon birimleri arasında projelerin hazırlanması sürecinde koordinasyon sağlamak üzere,

ASYON

Proje Koordinasyon Birimi kurulması gündeme gelmiş, teşkilatımızın konu ile ilgili talepleri de dikkate alınarak 9-10 Eylül 2009 tarihlerinde yapılan TESK Yönetim Kurulu toplantısında tartışılmış ve Proje Koordinasyon birimi kurulmuştur.

Proje Koordinasyon Biriminin kurulma amacı;

- Teşkilatımızın, Avrupa Birliği içindeki ekonomik ve sosyal dengelerin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla araç olarak kullanılan AB topluluk programları ve fonlarını kullanarak hazırlayacakları projeler konusunda bilgilendirilmesi,
- yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımların uygulama alanlarıyla tanıtılması,
- rehberlik ve bilgi kaynaklarına ulaşım konusunda yönlendirilmesi,
- karşılıklı bilgi ve deneyimin paylaşılması,
- gereğinde bu hususlarda eğitim verilmesi,
- proje fikri üretilmesi ve yazımına destek sağlanması,
- Avrupa Birliği, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler ve ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından bölgesel ya da genel düzeyde yapılacak proje duyurularının değerlendirilerek bunlardan yararlanılması

hususlarına ilişkin olarak faaliyet göstermek ve koordinasyon sağlamaktır.

Proje Koordinasyon Biriminin görevleri ise;

- Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından koordine ve idare edilen proje bazı

programları takip etmek, esnaf ve sanatkar meslek kuruluşlarının başvuru yapmasının mümkün olduğu proje teklif çağrılarını teşkilata duyurmak,

- Proje hazırlama ve yönetme konusunda araştırma ve inceleme yapmak, eğitim dokümanları hazırlamak, bunları elektronik ortamda ve yayın haline getirerek teşkilatın kullanımına sunmak,
- Proje hazırlamaya istekli oda, birlik ve federasyonlara proje hazırlama konusunda eğitim vermek, proje fikri üretmek ve alt teşkilatça sağlanan verilere dayanarak proje yazmak hususunda teknik destek sağlamak,
- Teşkilatı elektronik ortamda bilgilendirmek üzere internet sayfası oluşturmak ve düzenli olarak güncellemek

olarak belirlenmiştir.

Kurulma amacı ve verilen görevler çerçevesinde çalışmaya başlayan Proje Koordinasyon Biriminde proje hazırlama ile ilgili olarak eğitim almış ve bu hususta tecrübesi bulunan personel görevlendirilmiştir. AR-GE, Eğitim ve Planlama, AB ve Dışilişkiler, Teşkilat ve İlgili Kuruluşlar Müdürlükleri ve Teftiş Kurulundan uzmanların görev aldığı Birim, öncelikle proje hazırlama ve teşkilatı bilgilendirme amaçlı eğitim dokümanlarını hazırlamaya başlamıştır.

Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından, teşkilatımızın katılım sağlayabileceği uygun teklif çağrıları yayımlandıkça bunlar teşkilatımıza duyurulacak ve teşkilatımız proje hazırlama, sunma ve yönetme konusunda bilgilendirilerek yönlendirilecektir.

SOLDAN SAĞA

1- Kimyada süzme işlemi sırasında huni asmaya yarayan araç...Sodyumun simgesi, 2- Yüzeyi ışığa karşı duyarlı bir madde ile kaplı kağıt üzerine, kalıptan çekilmiş resim kopyası...Petrol çıkarıcı, 3- Bir gün adı... Gemi odası, 4- Zongulda ve çevresinde yaygın karşılama türü bir halk oyunu... Ham madde, işlenerek yapılan her türlü mal, 5- Bir çoğul eki... katman, 6- Pasak... Tabaklanmış ceylan derisi... Yayla evi, 7- Muhamr... Kesin, 8- Uygun bulmak, tasvip etmek... Yapı yüzeylerinde yatay, enli ve az çıkıntılı süslü veye düz silme, 9- Tatlı su kaplumbağası... Vilayet, 10- Bir şeyin geçtiği veya bulunduğu yerde bıraktığı belirti, işaret... kişi, kimse... Bir nota... Bir renk, 11- Yağma, çapul... İçten, içtenlikle, 12- Kuytu ve sıcak yer, kışla... Kesilmiş hayvanlar, ciğer, içkembe gibi iç organlarıyla baş ve ayakları.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1- Yabancı güvercine bazı yörelerde verilen ad... Siyasi bir amaca ulaşmak için silah kullanan gizli topluluk, 2- Boyu büyümek... Bakma, bakış, 3- Kuramlar... Lantan'ın simgesi, 4- Duyuru... Oruç tutulan ay, 5- Halk dilinde yaşlı ve zayıf kimse... Vakit, 6- Bir binek hayvanı... Yüksek tavanlı bir katın bölünmesiyle oluşan alçak tavanlı kat, 7- Davranış, düşünce duygu bakımından ince, nazik olan kimse... Nazi hücum kıtası, 8- Uzaklaşmak... İçin ok konulan torba veya kutu biçiminde kılıf, 9- Bir şeyin olmasına az kalmak... Kiloamperin kısa yazılışı... Kalça kemiği, 10- Alçı süsleme ile kalem işinin birleştiği bir bezeme türü... Köpek, 11- Sarhoş bağırması... Zehirlenme, 12- Anatomi ile ilgili... Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin kısa yazılışı.

GEÇEN SAYININ CEVABI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ç	O	C	U	K	B	A	Y	R	A	M	I
2	O	N	A	T		A	R	A	A	R	A	
3	C	A	K	A	R	T	A		M	A	L	A
4	U	M	A	R		A	K	S	İ	L	İ	K
5	K	A		İ	L	K	E	L		A	K	O
6	B		A	T	İ		R		A	M	A	N
7	A	S	T		K	R	E	M		A	N	İ
8	H	A		D	İ	A		E	K		E	T
9	Ç	A	P	U	T		H	A	L	A		İ
10	E	D	E	R		B	A	L	A	B	A	N
11	S	E	R	A	M	İ	K		P	A	L	
12	İ	T	İ	K	A	T		T	A	K	A	T

KIRŞEHİR

22. AHİLİK
HAFTASI
KUTLAMALARI
12-18 Ekim 2009 KIRŞEHİR

NEŞET ERTAS Kırşehir'de

17 Ekim 2009
Saat: 17.00
Azerbaycan Parkı

ETKİNLİK ANA SPONSORU
HALKBANK
Finansal Kurumlar Bankası

Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir. Akıl-ahlâk ile çalışıp bizi geçen bizdendir.

Üreten Türkiye'nin Bankası

KOBİ'ler
bankasını
bilir!

 HALKBANK

www.halkbank.com.tr

> Üreten Türkiye'nin Bankası